

Grimstad

Budsjett og økonomiplan 2022-2025

4. november 2021 (rev. 12.11.2021)

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens forord: Stø kurs framover	3
Økonomisk sammendrag	5
Utviklingstrekk	11
Oversikt økonomiske rammer	13
Helse- og omsorgssektoren	17
Oppvekstsektoren	33
Samfunns- og miljøsektoren.....	47
Kommunikasjon, kultur og næring.....	59
Administrasjon og stab	65
Investeringer.....	68
Oversikt over prioriteringer og kutt 2022-2025	89
Oppgaveendringer statsbudsjett	92
Obligatoriske tabellerr	93

Forsidefoto: May Elin Aunli

Bestilling av utskrift gjøres til redaksjon@grimstad.kommune.no eller 37 27 30 00.

Budsjett og økonomiplan er også tilgjengelig på grimstad.kommune.no.

Stø kurs framover

Kommunedirektørens forslag til budsjett og handlingsplan 2022 – 2025 er innrettet mot å holde en stø kurs framover. Det er et stramt budsjett som i hovedsak viderefører dagens driftsrammer. Etter flere år med kraftige kutt mener kommunedirektøren at det er riktig å konsolidere driften på dagens nivå, så langt det er mulig innenfor de rammene kommunen har.

Det er derfor i størst mulig grad unngått å gå inn på store kutt. Samtidig betyr det også at det er lite rom til å styrke tjenester i kommunen. Dette er en bevisst prioritering som også er myntet på å skape ro og stabilitet i organisasjonen etter en turbulent periode.

Kommunedirektørens budsjettforslag er basert på den avgående regjeringens forslag til statsbudsjett. Statsbudsjettet var i den restriktive enden av utfallsrommet som ble skissert i kommuneproposisjonen i mai. Kommunedirektøren er spent på om den påtroppende regjeringen og Stortinget vil styrke kommunenes økonomi.

Grimstad kommune har hatt betydelig vekst i folketallet de siste årene. Selv om veksten nå bremser, så gir veksten et budsjettmessig handlingsrom som de mange kommunene med synkende folketall misunner oss. For å kunne videreføre veksten må det legges til rette for ytterligere utvikling og vekst fra kommunens side. Kommunedirektøren foreslår derfor å styrke arealplan, byggesak og næringsutvikling med nye stillinger.

Handlingsrommet i Grimstad kommune tas i stor grad ut gjennom en høy investeringstakt. Grimstad blir mer attraktiv når det bygges to store, nye skoler, en rekke nye boliger innenfor helse og omsorg samt at kirkebygg sikres. Et annet investeringstiltak som kan bli attraktivt er forslaget om å få bygget noen flytende badstuer i samarbeid med videregående skole.

Med økte investeringer øker kommunens gjeld. I en periode med økende renter medfører dette at kommunens finanskostnader i form av renter og avdrag skyter i været. Kommunedirektøren advarer mot å øke investeringene ytterligere i årene som kommer. For å bedre forvaltningen av låneporteføljen, innskudd og løpende likviditet foreslår kommunedirektøren en satsing på en mer aktiv finansforvaltning.

Innenfor helse og omsorg foreslår kommunedirektøren en satsing på legetjenester, en økning av hjemmebaserte tjenester, økning i institusjonsplasser og investering og drift av nye boliger innenfor habilitering. Dette vil sikre trygge og gode tjenester for innbyggerne. Innsparinger og kutt omfatter kjøkkentjenesten med nedleggelse av rådhuskantina, reduksjon i stillinger som hadde statlige øremerkede midler og mer effektiv drift som følge av kalenderplan.

Kommunedirektøren foreslår en betydelig satsing innenfor oppvekst gjennom etablering av ny enhet for barn, unge og familier («Nye oppvekst»). Dette vil gi et bedre tverrfaglig tilbud til barna og familiene våre. Kommunedirektøren styrker også barnevernet som følge av nye oppgaver i forbindelse med barnevernreformen. Det er lagt inn krav om mer effektiv drift som følge av nye skolebygg.

Av øvrige satsinger trekker kommunedirektøren fram forslag om opptrapping av antall lærlinger gjennom hele handlingsperioden.

For øvrig har kommunedirektøren foreslått en rekke mindre kutt, bl.a. som følge av nedgang i antall flyktninger. Det er også lagt inn krav til effektiviseringer og forventninger om mer effektiv drift av både tjenester og bygg. Kommunedirektøren vil også trekke fram forslag om en reduksjon i politisk sekretariat og forventet effektivisering av kirken gjennom regionalisering med prostifellesråd.

På inntektssiden forventes utbytte fra Agder Energi å vende tilbake til et normalt, høyere nivå enn i dag, og det forventes noe økte inntekter etter retaksering av eiendomsskatt fra 2024.

Kommunedirektøren foreslår at promillesatsene for eiendomsskatt holdes uendret gjennom hele handlingsperioden.

Kommunedirektøren vil takke alle medarbeidere som har bidratt i utarbeidelsen av budsjettet. Det er gjort en formidabel jobb, ikke minst i forhold til å sammenstille et budsjett med en videreføring av svært stramme rammer.

Grimstad, 4. november 2021

Magnus Mathisen

Kommunedirektør

Økonomisk sammendrag

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Rammetilskudd	-673 785	-678 853	-684 866	-688 317	-695 447	-702 130
Inntekts- og formuesskatt	-635 058	-645 000	-719 316	-726 399	-732 609	-738 099
Eiendomsskatt	-70 476	-71 050	-72 200	-72 050	-76 050	-76 550
Andre skatteinntekter	-237	-205	-205	-205	-205	-205
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-61 656	-37 674	-30 691	-28 555	-27 136	-26 384
Overføringer og tilskudd fra andre	-286 665	-161 783	-159 521	-161 623	-161 623	-161 623
Brukerbetalinger	-43 523	-55 889	-52 833	-52 833	-52 833	-52 833
Salgs- og leieinntekter	-165 880	-121 233	-129 483	-131 695	-134 893	-136 382
SUM DRIFTSINTEKTER	-1 937 281	-1 771 687	-1 849 115	-1 861 677	-1 880 796	-1 894 206
Lønnsutgifter	948 097	860 588	911 895	919 813	918 963	918 113
Sosiale utgifter	216 913	223 569	248 276	248 276	248 276	248 276
Kjøp av varer og tjenester	567 943	523 025	525 857	525 857	525 857	525 857
Overføringer og tilskudd til andre	120 878	81 392	76 786	75 223	75 223	75 223
Avskrivninger	84 093	84 093	85 721	86 344	86 344	86 344
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 937 924	1 772 666	1 848 535	1 855 513	1 854 663	1 853 813
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	643	979	-581	-6 164	-26 133	-40 393
Renteinntekter	-17 165	-9 106	-14 866	-16 565	-19 637	-20 567
Utbytter	-19 417	-8 036	-11 487	-19 487	-19 487	-19 487
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0			
Renteutgifter	39 193	34 553	48 033	52 296	64 406	69 803
Avdrag på lån	59 927	62 851	66 169	72 733	89 621	95 265
NETTO FINANSUTGIFTER	62 539	80 262	87 849	88 976	114 903	125 014
Motpost avskrivninger	-84 093	-84 093	-85 406	-86 344	-86 344	-86 344
NETTO DRIFTSRESULTAT	-20 912	-2 852	1 862	-3 532	2 426	-1 723
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0			
Overføring til investering	112	0	-6 750	-6 750	-6 750	-6 750
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	15 750	153	2 571	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	4 980	2 699	2 316	10 282	4 324	8 473
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0			
Dekning av tidligere års merforbruk	138	0	0			
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	20 979	2 852	-1 862	3 532	-2 426	1 723
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	67	0	0	0	0	0

Budsjettforutsetninger og rammevilkår

Budsjett og handlingsprogram bygger på kommunelovens prinsipper om realistisk budsjettering. Det er tatt utgangspunkt i situasjonen per oktober 2021. Endringer etter dette er ikke hensyntatt i dette dokumentet. Endringer som kommunestyret vedtok i handlingsprogram 2021-2024 som gjelder for år 2022, er lagt inn i budsjettforslaget for 2022.

Alle tall i budsjett og handlingsplan oppgis i faste 2022-kroner. Kommunal deflator er satt til 2,5 %. Lønnsveksten er estimert til 3,2 % og prisstigningen til 1,6 %.

Når det gjelder videre for de generelle rammevilkår, bygger budsjettet på regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett. Der legges det opp til at kommunesektoren får en vekst i frie inntekter på 2 mrd kroner i 2022. Av denne veksten foreslo Solberg regjeringen at 1,6 mrd kr går til kommunene, og det øvrige til fylkeskommunene. 100 mill kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene er begrunnet med en satsing på flere barnehagelærere. Den avgåtte regjeringen foreslo også at 75 mill kr av veksten for kommunen går til tiltak for å styrke barn og unges psykiske helse.

Den nye regjeringen Støre tiltrådte 14.oktober 2021 etter Solberg-regjeringens avgang. Støre-regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet legges frem 8.november 2021.

Kommunedirektøren vil legge frem et notat for kommunestyret med vurderinger av disse endringene når de foreligger. Endelig statsbudsjett er berammet vedtatt i midten av desember. Eventuelle endringer av statsbudsjettet etter endelig vedtak i Stortinget, håndteres inn i budsjett i forbindelse med 1. tertialrapport 2022.

Inntekter

Kommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør ca. 65 % av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kan disponeres fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. Gjennom inntektssystemet fordeles de frie inntektene til kommunen. Hensikten med inntektssystemet er å jevne ut kommunenes ulike forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Kommunedirektøren har for budsjett 2022 budsjettert de frie inntektene etter KS-modellen, 3,9 mill kr høyere enn det statsbudsjettet/grønt hefte legger opp til. I økonomiplanperioden er prognose utarbeidet av Telemarksforskning lagt til grunn. Beregningen er vedlagt budsjettdokumentet.

Eiendomsskatt

I statsbudsjettet for 2022 ligger det ikke inne noen forslag for endring av eiendomsskatteloven som vil få noen følger for Grimstad kommune.

Kommunedirektøren foreslår at dagens skattesatser og bunnfradrag opprettholdes i handlingsperioden. Skattesatsen for bolig er 3,6 ‰, og for næringsseiendommer 3,9 ‰. Bunnfradraget er på 140 000 kr pr boenhet.

Eiendomsskatteloven gir mulighet for å gjennomføre ny alminnelig taksering hvert 10. år. Siste alminnelige taksering av alle eiendommer i Grimstad ble gjennomført i 2013, med virkning fra 2014.

Eiendomsskattetakster skal i hovedsak stå fast i 10 år. Det vil si at man i 2023 (med virkning for skatteåret 2024) står med følgende valgmuligheter:

Ny alminnelig taksering av alle eiendomsgrupper (bolig, fritid, næring, verk og bruk). Dette er eiendomsskattelovens hovedregel.

Årene 11 (2024) til 13 (2026) er det mulig å la takstene stå urørt

Kontormessig oppjustering av takstene på inntil 10% pr år (lik %-sats må brukes for alle eiendomsgrupper). Det er ingen begrensninger på hvor mange år man kan foreta kontormessig oppjustering.

Dersom det velges ny alminnelig taksering vil dette kreve mye ressurser, og det er ikke lagt inn kostnader for dette i handlingsplanen.

Kommunedirektøren foreslår en kontormessig oppjustering av takstene i 2024 på 3,5 mill kroner. Dette vil utgjøre en økning på ca 5%.

Driftskostnader

Lønnsutgiftene utgjør over 60 % av kommunens totale driftsutgifter, og på enkelte sektorer er denne kostnadsandelen over 80 %. Per oktober 2021 er det 1341 faste årsverk i Grimstad kommune. Grimstad kommune har samlet hatt høyere lønnskostnader enn hva driftsrammene i budsjettet har gitt rom for. Utfordringen er og har vært størst i helse – og omsorgssektoren og i skolene. Det er den økonomiske rammen som er styrende for hvor mange årsverk enhetene og sektorene kan ha.

Investeringer

Investeringsprogrammet i økonomiplanperioden legger opp til bruttoinvesteringer i fireårsperioden på til sammen kr 1381 mill kr, hvorav 287 mill kr i 2022. Nettoinvesteringene, dvs etter momsrefusjon og tilskudd, er samlet 1004 mill kr i handlingsprogrammet hvorav 219 mill kr i 2022. De største nye investeringene i perioden er ny Fjære barneskole og ny Holviga barneskole. Skoleprosjektene har en samlet brutto investeringsramme på henholdsvis 214 mill kr og 409 mill. Bruttoinvesteringer innenfor helse- og omsorgssektoren er lagt inn med 320 mill kr i fireårsperioden. Innenfor helseprosjekter er det generelt større tilskudd å hente enn andre investeringer. Ny svømmehall på Campus-området er lagt med ferdigstillelse i 2026 utenfor den fireårige handlingsperioden, hvorav kr 130 mill kr av de samlede nettoinvesteringene på 258 mill kr er innenfor handlingsperioden.

Til de selvkostfinansierte investeringene (Vann, avløp, renovasjon-investeringer), er det i økonomiplanperioden lagt opp til bruttoinvesteringer i fireårsperioden på til sammen kr 369 mill kr, hvorav 74 mill kr i 2022.

	2022	2023	2024	2025
Brutto investeringer	287	476	283	334
VAR-investeringer	74	125	170	1

Gjeld og kapitalkostnader

Ettersom flere store investeringsprosjekter er vedtatt gjennomført, er nivået på lånegjeld forventet å øke i økonomiplanperioden. Kommunen er utvilsomt på vei inn i en periode med en stor økning i investeringsnivået og hvor gjeldsbyrden vil øke. Det blir derfor stadig viktigere å forvalte finansene på en god og effektiv måte.

Utviklingen av lånegjeld er basert på løpende finansieringsbehov av nye nettoinvesteringer. Det er viktig å fortløpende tilpasse finansieringen til behovet og justere låneopptrekkene dersom planlagte investeringer og finansieringsbehov av ulike grunner endres eller blir forskjøvet ut i tid. Å ha rentebærende gjeld kombinert med en unødig stor likviditetsbuffer i banken, medfører unødige kostnader. Ikke bare som en effekt av at renteinntektene er lavere enn gjeldsrentene, men også gjennom ved økt avdragsbelastning. I takt med pådraget i investerings- og låneporteføljene fremover, vil man legge opp til en mer aktiv gjelds- og finansforvaltning i perioden fremover. Kommunedirektøren har lagt inn en økende forventet effekt på dette i økonomiplanen.

Samtidig som gjeldsnivået vil øke, ligger det an til en forventet økning i rentenivået. For lånegjelden er det budsjettet med et rentenivå basert på forventet renteutvikling i markedene. For 2022 er det budsjettet med en gjennomsnittslånerente på 1,78 %. Om lag 42% av kommunens brutto gjeld er per oktober 2021 knyttet opp på fastrenteavtaler.

Utlånsrentene i er stigende i økonomiplanen som følger:

	2022	2023	2024	2025
Flytende lånerente	1,67 %	2,00 %	2,22 %	2,23 %
Gjennomsnitt lånerente	1,78 %	2,26 %	2,40 %	2,41 %

Renteinntektene på kommunens bankinnskudd og ubenyttede likvider er ca 0,25 % lavere enn de flytende utlånsrentene.

Kombinasjonen av økt gjeld og et tiltakende rentenivå medfører at kapitalkostnader vil utgjøre en voksende andel av kommunens kostnader. Utover i økonomiplanperioden stiger gjeldsgraden som følge av finansieringen av de store investeringene. Ved en høyere gjeldsgrad går en økende del av driftsmidlene for å dekke kapitalkostnader. Det blir da enda viktigere at driftsbudsjettene i de operative sektorene holdes. Dersom man ikke klarer å overholde driftsbudsjettene i sektorene, vil det foreslåtte investeringsprogrammet med låneopptak ikke være forsvarlig og måtte justeres.

Justert lånegjeld, fratrukket startlån (for videre utlån) og ubenyttet lånemidler defineres som justert gjeld. Justert gjeld gir et bilde av kommunens netto gjeldsbelastning. Utviklingen i kommunens justerte gjeld er i økonomiplanen beregnet som følger:

(mill kr)

	2022	2023	2024	2025
Justert gjeld	1319	1536	1933	2357
Justert gjeldsgrad: Justert gjeld/brutto inntekter.	71 %	82 %	102 %	123 %

Kommunedirektøren vil komme tilbake med en sak vedrørende gjeldssituasjonen til kommunestyret i første halvår 2022.

Kostnadsindeks

I økonomiplanperioden 2022-2025 legges det til grunn en kostnadsindeks på 99,33 % i henhold til grunnlaget fra forslag til statsbudsjett. Kostnadsindeksen er en objektiv beregning som viser hvordan befolkningssammensetningen i Grimstad er i forhold til sammensetningen i landet samlet. For 2021 var denne 99,23 %. Økningen fra 2021 til 2022 betyr i praksis at det legges til grunn i statsbudsjettforslaget at en gjennomsnittsinbygger i Grimstad fremdeles skal være mindre økonomisk kostnadskrevende å gi tjenester til, enn en gjennomsnittsinbygger i landet. Dette påvirker rammetilskuddet. Innbyggertallet som brukes er 23 898 (per 01.07.2021) for rammetilskuddet. Det er innbyggertall per 01.01. 2022 som benyttes som anslag på inntektsutjevning. Innbyggertallet på 24.150 for 1.1.2022 er hentet fra SSB sine befolkningsframskrivninger.

Budsjettforslag 2022

I budsjettforslaget for 2022 og årene framover legger kommunedirektøren til grunn at kommuneøkonomien blir strammere spesielt med tanke på demografiutviklingen. Det økonomiske handlingsrommet for sektorenes budsjetttrammer og nye tiltak/prioriteringer er derfor meget begrenset. Regnskap 2021 er anslått til at sektorene samlet sett går i balanse (ref. 2. tertialrapport 2021). Men det er forskjeller mellom sektorene og helse- og omsorgssektoren og skolene må kutte sammenliknet med dagens drift for å holde budsjetttrammene i 2022.

Økonomiske måltall

I henhold til kommuneloven skal kommunen vedta økonomiske måltall som skal fungere som økonomiske handlingsregler. I forrige års behandling av budsjett og økonomiplan, ble det langt til grunn følgende måltall: Disposisjonsfond på over 7 % av totale inntekter, tak på gjeldsgrad på 90 % og et driftsresultat på over 0,5 %.

Det legges til grunn følgende måltall for perioden fremover:

- Disposisjonsfond av brutto inntekt høyere enn 7%
- Justert gjeldsgrad (Gjeld fratrukket formidlingslån og ubrukte lånemidler) lavere enn 75% i budsjett, men grunnet økte investeringer økes måltallet til 120% i slutten av økonomiplanperioden
- Et driftsresultat (avsetning til disp.fond) over 0,5%

Driftsresultat: 6,7 mill kr i 2022 (0,4 %), 6,0 mill kr i 2023 (0,36 %), 0,9 mill kr i 2024 (0,05 %) og 6,5 mill kr (0,39%).

Disposisjonsfond: per oktober 2021: 128 mill kr, 2022: 143 mill kr, 2023: 149 mill, 2024: 150 mill kr og 2025: 157 mill kr. I tillegg til disse midlene, er det til sammen 45,1 mill kr på disposisjonsfond med egne K-vedtak knyttet til. Eksempler på dette er; gymsal Eide skole (6 mill kr), flyktningefond (9 mill kr) og Homborsundveien (8,4 mill kr). Disposisjonsfondet vil ved utgangen av 2021 være på 136,5 mill kr dersom regnskapsresultatet blir + 8 mill kr (prognose per 2.tertial 2021).

Kommunedirektøren vil i løpet av første halvår komme tilbake til kommunestyret med en egen sak vedr gjeld og økonomiske nøkkeltall.

Priser i Grimstad

Priser på kommunale tjenester i 2022

I teksten nedenfor beskrives kort de varer og tjenester hvor kommunedirektøren foreslår at prisene ikke økes fra 2021 til 2022 og de varer og tjenester hvor prisene øker med mer eller mindre enn 1,5 %.

I prisvedlegget er det utarbeidet en felles prislister for varer og tjenester i Grimstad kommune. De varer og tjenester som ikke er nevnt i dette vedlegget eller i dette dokumentet er justert med 1,5 %.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av eiendomsgebyrene for en KOSTRA-bolig fra 2021 til 2022:

Utgifter knyttet til kommunale eiendomsgebyrer - endring 2021 – 2022 KOSTRA-bolig				
Gebyr i kroner inkl mva	2021	2022	Endring	Endring i %
Vann	2 455,03	2 803,64	348,62	14,20 %
Avløp	4 242,70	4 412,41	169,70	4,00 %
Renovasjon	4 347,00	4 433,94	86,94	2,00 %
Feiertjenesten	590,38	560,86	-29,52	-5,00 %
Sum KOSTRA-bolig med avløp	11 635,11	12 210,85	575,74	4,95 %
Vann	2 455,03	2 803,64	348,62	14,20 %
Renovasjon	4 347,00	4 433,94	86,94	2,00 %
Slamrenovasjon	1 819,88	1 919,97	100,09	5,50 %

Feiertjenesten	590,38	560,86	-29,52	-5,00 %
Sum KOSTRA-bolig med slam	9 212,29	9 718,41	506,13	5,49 %

* Merk at Agder Renovasjon IKS (ARIKS) overtok alt ansvar for renovasjon, herunder renovasjonsgebyret, fra 1/1-21. Renovasjonsgebyret i tabellen over er ARIKS' budsjettall for renovasjonsgebyr 2022, og medtatt her for å få sammenlikningsgrunnlag og tall for KOSTRA bolig.

Selvkostfond

Fond i selvfinansområdene ved inngangen til 2021:

Område	Beløp
Vann	7,1 mill kr
Avløp	- 4,0 mill kr
Renovasjon	2,9 mill kr
Slamrenovasjon	0,3 mill kr
Feiing	- 0,1 mill kr

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å yte tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler.

Grimstad kommune har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunenes handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til de betalende abonnenter eller brukere, i form av lavere gebyrer innen de neste fem år. Dette betyr at hvis kommunen har avsatt overskudd (fond) som er eldre enn fire år, må overskuddet brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret.

Husleie i kommunale boliger

For eksisterende leieavtaler i kommunens boliger økes husleien i samsvar med KPI jf. husleieloven. For nye leietakere økes prisen med 1,5 %.

SFO-prisene i Grimstad kommune

SFO-prisene øker med 1,5 % i 2022. En heltidsplass vil da koste 3 050 kr pr. måned og en korttidsplass vil koste 2 032 kr pr. måned i 2022. Matpenger økes med 1,5 % til 285 kr pr. måned.

Foreldrebetaling i kommunale og private barnehager

Makspris for en fulltidsplass i barnehage var i 2021 3 230 kr per måned. I forslag til statsbudsjett er det lagt opp til økning av makspris til 3 315 kr fra 1 januar 2022.

For differensierte priser og matpenger, se prisvedlegget.

Utviklingstrekk

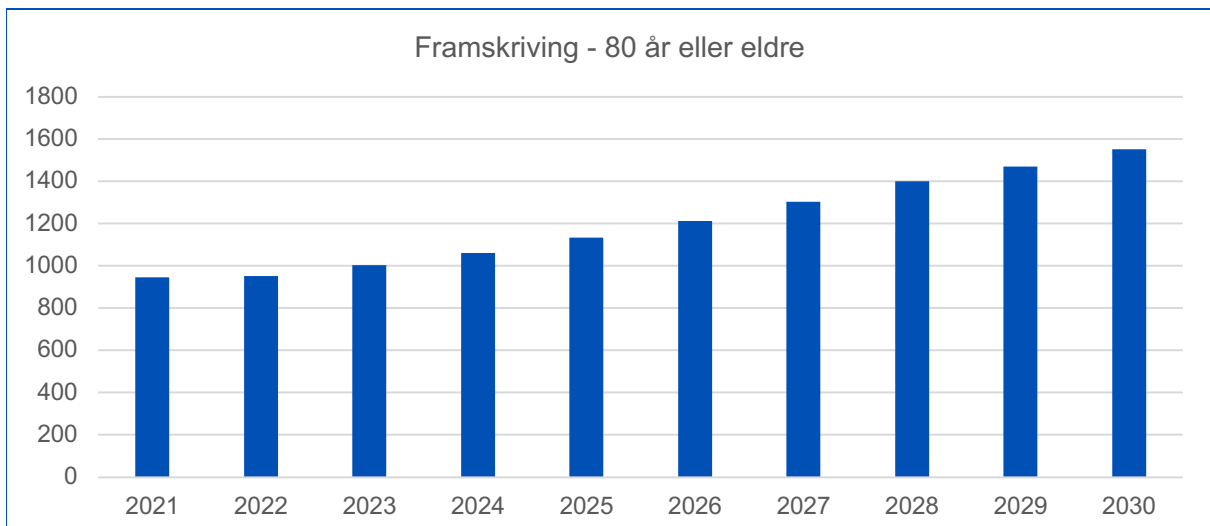
Pr 1.7.2021 var det 23 898 innbyggere i Grimstad. Dette er kun en marginal vekst siden årsskiftet (23 891). Den lave befolkningsveksten skyldes en uvanlig stor innenlandsk utflytting fra Grimstad til andre kommuner i Norge i 2. kvartal i år. Tross en forholdsvis stor innenlands innflytting, medfører den store utflyttingen en netto nedgang på innenlands flytting. Netto migrasjon (innvandring og utvandring) er også noe lavere enn normalt, mens fødselsoverskudd er tilsvarende som normalt.

Befolkningsframskrivingene til Statistisk sentralbyrå (SSB) fra 2020 viser en fortsatt befolkningsvekst i Grimstad. Veksten er imidlertid ventet å avta noe sett i forhold til det som har vært den normale veksten for Grimstad. Nedgangen i veksten skyldes lavere innvandring til Grimstad og Norge generelt, samt lavere netto innenlands innflytting til Grimstad. Faktisk innbyggertall i Grimstad pr. 1.7.2021 ligger tilnærmet på samme nivå som befolkningsframskrivingene til SSB fra 2020. Slår prognosene til SSB til for de neste årene, vil den årlige befolkningsveksten i Grimstad halveres sett i forhold til gjennomsnittlig årlig vekst de siste årene (fra 1,3 til 0,6 %). Det er imidlertid verdt å merke seg at prognosene til SSB ikke tar hensyn til lokale forhold og tiltak som ny infrastruktur, tjenestetilbud, næringsliv, m.m.

Befolkningssammensetningen i Grimstad blir vesentlig endret i tiden fremover. Grimstad kommune vil få en kraftig økning i antall eldre, samtidig som det er ventet en nedgang i yngre aldersgrupper – og da spesielt grunnskolealder (6-15 år). Trenden for Grimstad er lik som trenden for Norge for øvrig.

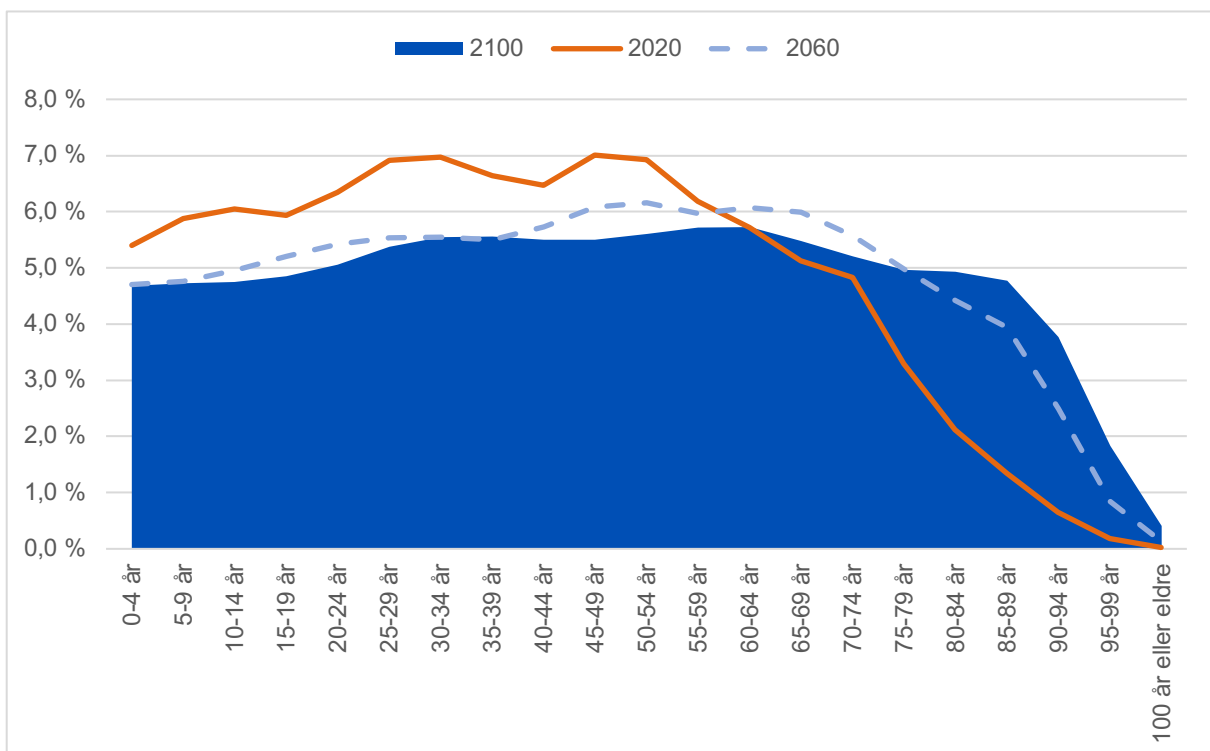
- Antall barn i grunnskolealder 6-15 år forventes å synke med ca 225 personer (7 % reduksjon) frem mot 2030
- Antall barn i barnehagealder 1-5 år forventes å synke først halvdel i perioden, for deretter å øke tilbake til på dagens nivå frem mot 2030
- Antall personer i aldersgruppen 67-79 år vokser mer enn hva som prognosene fra SSB fra 2020 framskriver.
- Antall personer i aldersgruppen 80 år og eldre forventes å øke med over 60 % i perioden frem til 2030 (fra 948 i 2021 til 1552 i 2030). Den kraftige veksten er ventet å fortsette i perioden frem mot 2050, hvor det er nesten tre ganger så mange i aldersgruppen 80 år og eldre sammenliknet med i dag.

Grafen under viser SSB sin framskriving for deres hovedalternativ for aldersgruppen 80 år og eldre.

Kilde: SSB

Som følge av endringer i alderssammensetningene er det ventet at alderssammensetningen blir langt jevnere enn dagens alderssammensetning. Frem mot 2100 vil også Grimstads og Norges alderssammensetning av befolkningen bli påvirket av de globale trendene med lavere fødselstall og høyere levealder. Grafen under viser alderssammensetningen for Norges befolkning i år 2020, 2060 og 2100. Det er grunn til å tro at Grimstads alderssammensetning i stor grad vil sammenfalle med Norges alderssammensetning.

Kilde: SSB

Oversikt økonomiske rammer

Økonomiske hovedoversikter

Oversikten nedenfor viser kommunens samlede budsjett for 2022 som foreslått av kommunedirektøren, og sammenstilt med budsjett 2021 og regnskap 2020.

Tabeller som viser økonomiplanperioden vises i tabellene bakerst i dokumentet

Bevilgningsoversikt - drift

Bevilgningsoversikten viser kommunens samlede inntekter og kostnader. Oppsettet er i tråd med de retningslinjene som er gitt i forskrift til kommuneloven. Post 6 – Bevilgninger til drift / driftskostnader, viser akkumulert bevilgning til driften av de ulike sektorene i Grimstad.

Bevilgningsoversikt A (tall i hele tusen)

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Rammetilskudd	-673 785	-678 853	-684 866
Inntekts- og formuesskatt	-635 058	-645 000	-719 316
Eiendomsskatt	-70 476	-71 050	-72 200
Andre generelle driftsinntekter	-61 893	-37 879	-30 896
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 441 213	-1 432 782	-1 507 278
Sum bevilgninger drift, netto	1 357 763	1 349 668	1 420 976
Avskrivinger	84 093	84 093	85 721
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 441 856	1 433 761	1 506 697
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	643	979	-581
Renteinntekter	-17 165	-9 106	-14 866
Utbytter	-19 417	-8 036	-11 487
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	39 193	34 553	48 033
Avdrag på lån	59 927	62 851	66 169
NETTO FINANSUTGIFTER	62 539	80 262	87 849
Motpost avskrivinger	-84 093	-84 093	-85 406
NETTO DRIFTSRESULTAT	-20 912	-2 852	1 862
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0
Overføring til investering	112	0	-6 750
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	15 750	153	2 571
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	4 980	2 699	2 316
Dekning av tidligere års merforbruk	138	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	20 979	2 852	-1 862
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	67	0	0

Rammetilskudd og skatt

Rammetilskudd, skatt og inntektsutjevning skatt utgjør i sum det som omtales som kommunenes "frie inntekter". Rammetilskuddet er en fast størrelse som bevilges av Stortinget. Skatt er andelen lokalt i hver kommune av total skatteinngang som deles med staten og fylkeskommunene. Inntektsutjevning skatt er omfordeling av skatteinntekter mellom kommunene i landet, slik at eksempelvis skattesvake kommuner mottar inntektsutjevning skatt, fra skattersterke kommuner. Skatteinngang inkl inntektsutjevning for en kommune med skatteinngang under 90 % av landsgjennomsnittet (slik Grimstad er nå), vil være på ca. 94,5 % av landsgjennomsnittet. Usikkerhetsmomentet for kommunene er på hvor stor den nasjonale skatteinngangen blir.

Forslag til statsbudsjett "Grønt hefte", anslår de frie inntektene i Grimstad til å bli 1 400,3 mill kr for 2022. KS har utarbeidet en prognosemodell.(KS-modellen)som er mer treffsikker mtp befolkningssammensetning og lokale forhold. Grimstad kommune har valgt å budsjettere frie inntekter etter KS-modellen. Skatteanslaget er satt til 719,3 mill. Inntektsutjevningen for Grimstad ser ut til å bli 74,4 mill kr. Rammetilskuddet er fra statsbudsjettet. I sum er det da budsjettert med 1404,2 mill kr, som er 3,9 mill kr høyere enn etter "Grønt hefte». For økonomiplanperioden er KS-modellen blitt benyttet. KS-modellen er oppdatert med SSBs anslag for befolkningsvekst lokalt og nasjonalt. I tillegg er det lagt inn en årlig realvekst til kommunene på 0,5%. Denne beregningen er foretatt av Telemarksforskning og vedlagt budsjettdokumentet.

Eiendomsskatt

I 2022 er det budsjettert med 72,2 mill kr i eiendomsskatt i henhold til vedtatt *Handlingsplan 2021-2024*. Budsjett for 2021 var på 71,050 mill kr. Økningen på 1,050 mill kr er en forventet vekst i antall boliger til beskatning. Regnskap 2021 ligger an til å bli omtrent som budsjettert. Utover dette henvises det til økonomisk sammendrag. I økonomiplanen er det lagt opp til en årlig volumvekst på 0,5 mill kroner og en 5 % vekst fra 2024.

Andre eksterne driftsinntekter

I hovedsak er dette tre budsjettposter; statlig integreringstilskudd flyktninger, rente- og avdragskompensasjon fra Husbanken innenfor tidligere investeringer for; skole, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og kirkeinvesteringer, samt konsesjonskraft

Integreringstilskuddet er budsjettert til 25,4 mill kr i 2022, ned fra 32,4 mill kr i opprinnelig budsjett 2021. Årsaken til den betydelige reduksjonen er at det store mottaket av flyktninger fra årene 2015-2017, er i ferd med å gå ut av fem-årsperioden som kommunene mottar integreringstilskudd for.

Rente- og avdragskompensasjonen (budsjettert til 6,1 mill kr) fra Husbanken er en relativt stabil budsjettstørrelse. Usikkerheten i 2022 ligger i rentenivået som Husbanken kommer til å beregne etter.

Konsesjonskraft er budsjettert til 0,2 mill kroner.

Avskrivninger og avdrag

Forskjellen mellom avskrivninger og avdrag er "kapitalslit" som ikke nedbetales i kommunens lånegjeld. Altså at verdien av skolebygg, maskiner, tekniske anlegg med mer, reduseres mer på grunn av alder og slitasje, enn det som betales i avdrag. Fra 2020 er det innført ny minimums-avdragsmodell i kommuneloven. Denne skal i større grad sikre at gapet mellom avskrivninger og avdrag minker. Det er selvsagt mulig å budsjettere med å betale mer enn minimum i avdrag. Grimstad kommune har ikke gjort dette i tidligere budsjetter, og dette er heller ikke lagt inn for budsjett 2022-2025. Avdrag belaster kommuneregnskapene reelt, mens avskrivningene bare skal vises. Avskrivningene står derfor i budsjettet oppført to ganger; avskrivninger (70,5 mill kr) og motpost avskrivninger, (-70,5 mill kr). Ny minimumsavdragsmodell øker likevel kostnadene, og budsjettet for avdrag er økt med 3,3 mill kr fra 2021 til 2022 (til 65,8 mill kr).

Renteinntekter

Renteinntektene i budsjettet er økt fra 5,7 mill kr i 2021, til 11,5 mill kr i 2022. Renteinntektene kommer fra tre forhold; renteinntekter innskudd i bank og renteinntekter fra utlånte/videreutlånte startlån/Husbank. De ordinære renteinntektene fra kommunens kontantbeholdning i bank er budsjettert med gjennomsnittlig 300 mill kr i innskudd (lik snittet for perioden januar - juni 2021., og rente lik 1,4 %.

Utbytter

Grimstad kommune har en eierandel i Agder Energi AS på 2,963 %. Utbyttet for 2020, som ble utbetalt i mai 2021, var på 9,465 mill kr. Grunnlaget for utbetaling i 2022 går opp noe, fra 340 mill kr til 489 mill kr. Av grunnlaget blir det utbytte av 70%. Det budsjetteres derfor i 2022 med et utbytte på 10,12 mill kr fra Agder Energi. I tillegg er det budsjettert med 1,2 mill kr fra ARNAS og 0,167 mill kr fra Gjensidigestiftelsen. Til sammen blir dette 11,487 mill kr. For årene 2023-2025 er det budsjettert med en økning i utbyttet på 8,0 mill kr fra Agder Energi, det vil si at det budsjetteres omtrent med det som var nivået noen år tilbake.

Renteutgifter

Renteutgiftene i budsjettet er økt 29,7 mill kr i 2021, til 39,9 mill kr i 2022. I likhet med renteinntektene, gjelder renteutgiftene to forhold; renteutgifter "egne" kommunale lån og renteutgifter utlånte/videreutlånte startlån/Husbank. Reduksjonen i renteutgifter til startlån har reelt liten betydning netto, da kommunens renteinntekter faller omtrent tilsvarende. For de ordinære renteutgiftene til kommunens "egne" lån er budsjettet økt fra 26,9 mill kr i 2021 til 33,2 mill kr. Det er budsjettert med en gjennomsnittrente på 1,67 %.

Bundet fond

Det er netto budsjettert 2,6 mill kroner til avsetning til bundne fond. Dette gjelder selvfinansområdet.

Disposisjonsfond (ubundet fond)

Det er netto budsjettert 6,7 mill kr til avsetning til disposisjonsfond.

Sektorene vil bli utførlig kommentert i budsjettdokumentets del 2

Finansområdet

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Finans	-1 412 887	-1 386 843	-1 462 777
Netto sektorkostnad	-1 412 887	-1 386 843	-1 462 777
Lønnskostnader og NAV-refusjoner	-41 178	-19 900	-16 000
Kjøp av konsulenttenester	0	0	0
Kjøp av andre private tenester	0	0	0
Alle andre kostnader	183 559	173 837	177 157
Alle andre inntekter	-1 555 269	-1 540 780	-1 623 934
Netto totalsum	-1 412 887	-1 386 843	-1 462 777

Generelt om hovedtallene i finansinntekter

Alle andre forhold enn pensjon er allerede omtalt tidligere i kapitlet.

Pensjon

For 2022 er det budsjettert med en positiv nettoeffekt av pensjonskostnader på 16 mill kr på kommunens finansområde. Pensjonskostnaden føres ute på enhetene og sektorene, mens reguleringspremie, premieavvik og amortisering føres på finansområdet. Dette er netto sluttkostnader innenfor avregningene fra pensjonskassene KLP og SPK. For 2022 er nettokostnaden beregnet til å øke med 3,9 mill kroner.

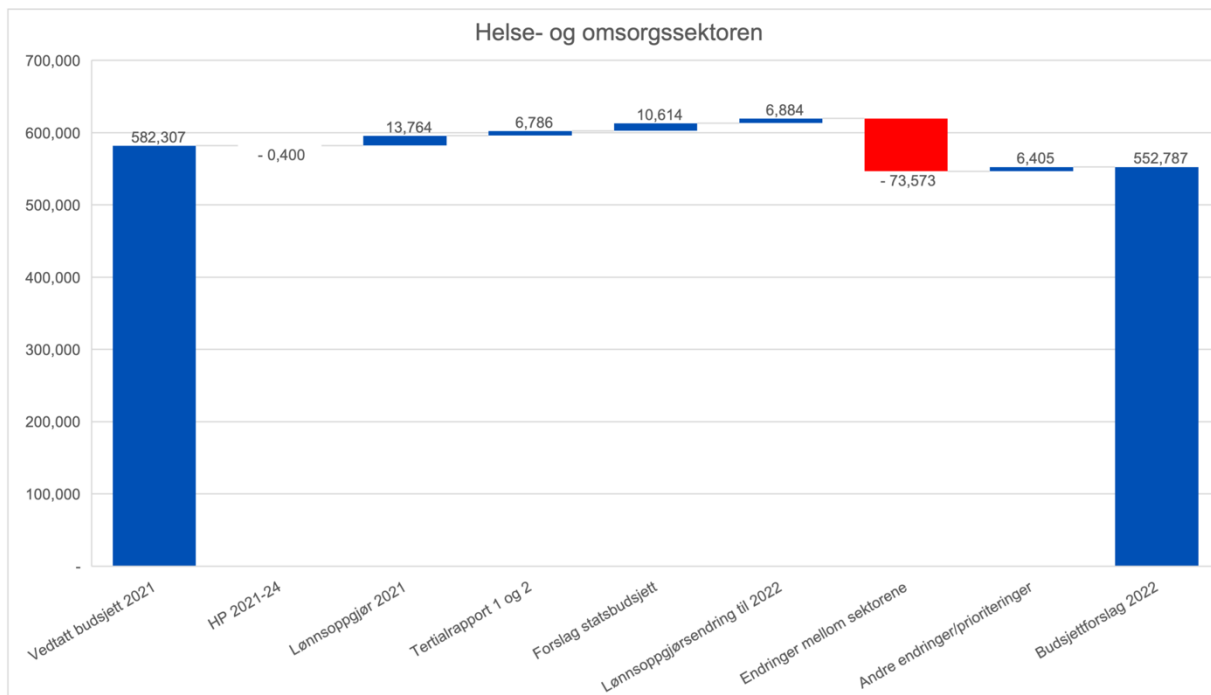
Bevilgninger og sektorenes samlede budsjetttrammer til drift

Kommunedirektørens budsjettforslag legger opp til netto driftskostnader på 1,421 mrd kr. Det henvises til sektorenes kapitler for kommentarer rundt dette. Netto driftskostnader er økt med 4,7 %, sammenliknet med regnskap 2020, og 5,3 % sammenliknet med budsjett 2021. Vi gjør oppmerksom på at tabellen under er bevilgningsoversikten. Denne tar ikke med seg alle kontoarter, og tabellene som er vist videre i dokumentet er inkludert alle kontoarter. Forskjellen er størst på *Samfunn og miljø*.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Stab og støtte	67 780	66 301	28 728
Oppvekstsektoren	537 883	516 860	607 210
Samfunns- og miljøsektoren	111 803	116 882	129 450
Selvfinansierende tjenester	-22 195	-18 858	-25 975
Fellesutgifter	65 231	87 129	83 745
Kommunikasjon, kultur og næring	21 160	17 499	61 154
Finansområde	-39 986	-19 952	-16 974
Helse- og omsorgssektoren	616 083	583 807	553 639
Netto sektorkostnader	1 357 759	1 349 668	1 420 977

Helse- og omsorgssektoren

Kommunalsjef Aase S. Hobbesland

Dette kapittelet beskriver budsjettet for 2022 for helse- og omsorgssektoren. Viktige styringsdokumenter er Kommuneplan 2015 – 2027, med fokus på klimautfordringene, næringsutvikling, universitetsbyen, folkehelse og levekår – samt kommunen som organisasjon.

Kommunedelplan helse og omsorg

Fra passiv hjelp til aktiv mestring 2014 – 2026

- Tidlig innsats
- Aktiv brukerrolle
- Kunnskapsbasert praksis og kvalitet
- Innovasjon

Mål 2022 for helse- og omsorgssektoren

- Økonomisk kontroll gjennom videreutvikling av fremtidsrettede og bærekraftige tjenester
- Utvikle ny innsatstrapp
- Utvikle gevinstrealiseringsverktøy
- Gjennomføre investeringsprogrammet
- Fokus på kvalitet og kompetanse i tjenesteleveransene
- Velferds- og trygghetsteknologi skal være en integrert del av tjenestebildet

Hoved- og delmål vil bli operasjonalisert i enhetenes virksomhetsplaner.

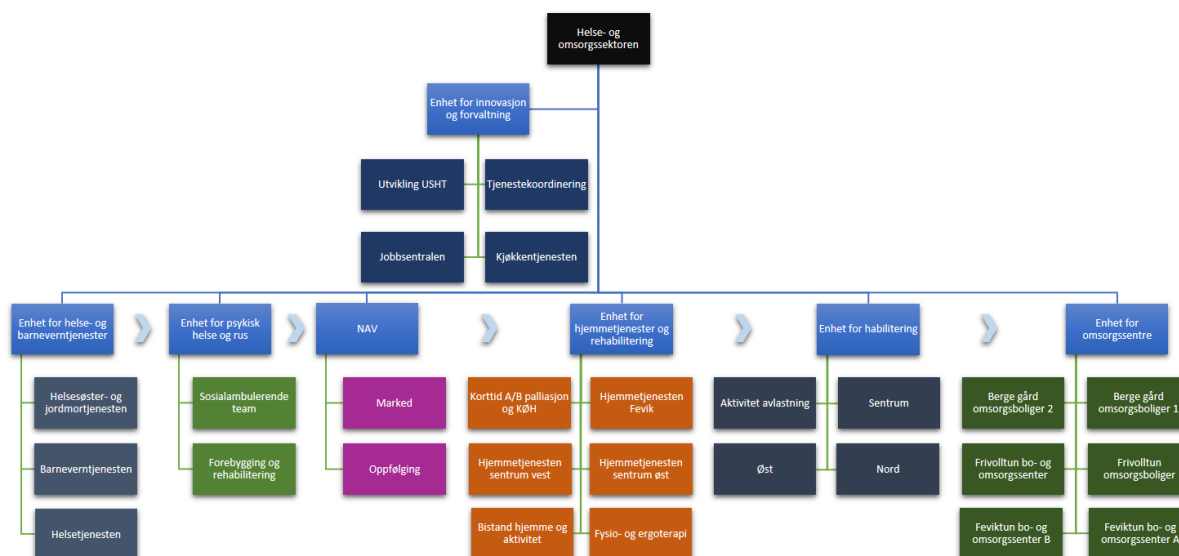
Innledning

Tjenestene som leveres av helse- og omsorgssektoren er lovpålagte. Følgende lover regulerer kommunens ansvar og oppgaver: Lov om helse- og omsorgstjenester, lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsordning og lov om barnevern og pasientrettighetsloven. I tillegg kommer

forskrifter som for eksempel forskrift til ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Organisering av helse- og omsorgssektoren

Sektoren har syv enheter; innovasjon og forvaltning, helse- og barneverntjenesten, psykisk helse og rus, NAV, hjemmetjenesten og rehabilitering, habilitering og omsorgssentre. I forbindelse med opprettelse av "nye oppvekst," vil det bli gjennomført organisatoriske tilpasninger i sektoren ved at enhet helse og barnevern blir fjernet. Gjenværende oppgaver og funksjoner fra enheten vil bli vurdert overflyttet til enhet innovasjon og forvaltning.

Sammendrag

Helse- og omsorgssektoren har kontinuerlige omstillingskrav. Budsjettforslag for 2022 har volumøkning, men samtidig effektiviseringskrav.

Innføring av ny innsatstrapp med gevinstrealiseringsverktøy vil medføre at det vil bli enklere å holde et målrettet fokus på områder som må effektiviseres for at kommunen skal ha fremtidsrettede tjenester.

Som vedtatt i 2. tertialrapport er det en forventning om ytterligere kutt i sektorens budsjett, samtidig med at det på enkelte områder vil være vekst; hjemmebaserte tjenester, legetjenester, institusjonsplasser mv.

I forbindelse med oppretting av nye oppvekst vil store deler av enhet helse og barnevern overføres til oppvekstsektoren, helse- og omsorgssektorens budsjett vil bli tilsvarende redusert.

Internkontroll

Det er blitt utviklet nye rutiner og veilednings- og opplæringsmateriell innen ulike områder. Oppretting av et overordnet kvalitetsutvalg, med tilhørende underutvalg, har vært viktig organisatoriske internkontroll - og kvalitetstiltak.

Kommunen har økning i aldersgruppe 80 +, noe som medfører økt etterspørsel etter helsetjenester. Per i dag ligger kommunen under vedtatt normtall når det gjelder antall sykehjems plasser i aldersgruppen 80 +. Lav kapasitet på antall institusjonsplasser medfører økt press i de hjemmebaserte tjenestene. Vedtakstimerne er økt fra 6000 til 8000 timer fra medio juni

2020 til august 2021. 1400 timer av økningen er en følge av enkelte nye brukere med særskilt behov for tjenester.

I budsjettforslag for 2022 ligger det inne midler til fortsatt drift av 8 – enheten Gullregn (Frivolltun bo- og omsorgssenter).

Det vil også bli vurdert om avdeling Brægen skal tas ned til seks beboere, dette på grunn av pasientenes behov, samt registrering av avvik ved avdelingen. Ulempe ved dette grepet er at man reduserer antall sykehjemsplasser.

Det er økning i utbetaling til sykehuset når det gjelder «overliggere», det betyr at kommunen ikke har maktet å ta tilbake ferdigbehandlede pasienter, blant annet på grunn av manglende institusjonsplasser.

I tillegg til demografisk utvikling, er det også nye omfattende tjenestevedtak til brukergrupper under 80 år i flere enheter. Det er varslet flere nye saker med omfattende tjenestebehov.

Som følge av demografisk utvikling vil helse- og omsorgssektoren stå foran store utfordringer i planperioden. Utfordringene vil dels være av økonomisk art, men også av rekrutteringsmessig art. Det vil bli krevende i årene som kommer å både beholde og rekruttere kompetente medarbeidere.

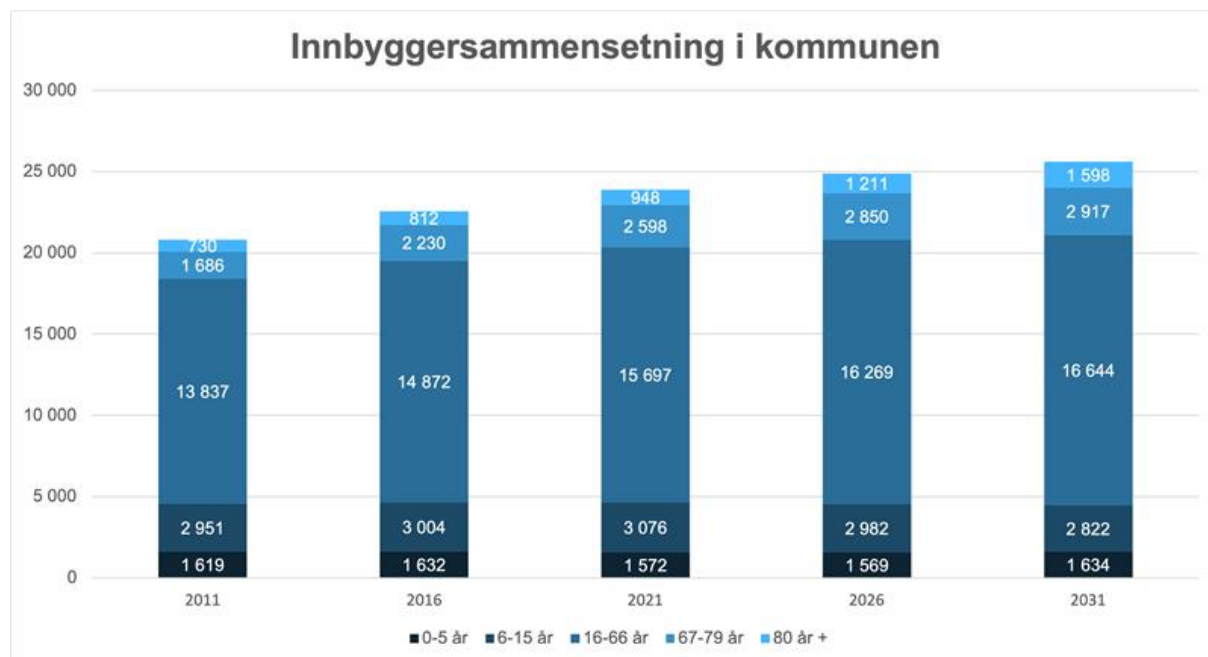
Med sterk økning av antall eldre, og etterslep av tjenestetilretteing for andre grupper med behov for helse-, pleie –og omsorgstjenester, vil presset på tjenestene være kontinuerlig. Dette betyr at kravene til å tenke nytt vil være store. Kommunen må sikre at ressursene, kompetansen og gode e-helseløsninger brukes fornuftig innenfor stramme økonomiske rammer.

I tillegg til demografiutfordringene, har kommunen utfordringen opp mot levekår og folkehelse. Sektorovergrepene tidlig innsats må ha fokus.

Kommunesektorens organisasjon (KS) har utarbeidet en modell for å beregne årlige endringer i forventet kostnadsnivå innenfor ulike tjeneste grupper.

Modellen illustrerer hvordan demografiendringer skaper endringer i kostnadsbildet i handlingsplanperioden, særlig tydelig med økning i pleie- og omsorg.

KS modell for demografikostnader:

Koronapandemien

Slik fremtidsscenariet er per i dag, vil sektoren måtte legge til grunn at det også for 2022 må være beredskap opp mot pandemien. Teamene; Smitte og test, samt vaksinasjonsteamet må fortsette å være operative. Fortsatt Covid-19-drift vil være krevende fordi sektoren har gjort uttrekk på fagpersonell, som i utgangspunktet har andre arbeidsoppgaver. Disse ressursene er ikke blitt erstattet, noe som igjen har ført til merbelastning på ledere og medarbeidere i ordinær tjeneste.

Barnevern

Kommunens økte satsing på barnevern har medført at det i 2021 er opprettet tre nye årsverk. Fra 2022 vil barnevernreformen iverksettes. I den forbindelse er det lagt inn en styrking på ytterligere to årsverk som skal kobles direkte mot nye oppgaver som er overført til kommunene – i denne sammenheng fosterhjemsarbeidet.

Legetjenesten

Det er vedtatt styrking av legetjenesten ved at kommunen har overtatt drift av Vinkjelleren legesenter, satsing på ALIS-stillinger (allmenlege i spesialisering), samt oppretting av fem nye legeårsverk fra 2022.

Kommunal øyeblikkelig hjelp

Kommunen har vedtatt å gjeninnføre i Østre Agders interkommunale øyeblikkelig hjelp-tilbud (KØH).

Fritt brukervalg

Det er satt i gang arbeid med innføring av fritt brukervalg når det gjelder praktisk bistand/hjemmehjelp. Administrasjonen legger til grunn at dette kommer raskt på plass i løpet av 2022.

Investeringsprogram i helse- og omsorgssektoren

Det vises her til informasjonen som fremkommer i investeringskapittelet. Administrasjonen vil understreke viktigheten av en klar og forpliktende fremdrift når det gjelder helse- og omsorgssektorens investeringsprogram. I handlingsplanen er det er lagt inn budsjettmidler til drift av flere sykehjemsplasser og boligtiltak.

Omstillingsarbeid

Det er iverksatt viktige omstillingsarbeid med blant annet *nye oppvekst* og utviklingsarbeidet *En ny retning* i enhet for habilitering. Det forventes resultat av disse omstillingsarbeidene i løpet av 2022. Det jobbes med å få på plass nytt ressursstyringssystem i bemanningstjenesten.

Innsatstrapp

Østre Agder helsefelleskap har jobbet med å utvikle en ny innsatstrapp. Som ved den tidligere omsorgstrappen, er det avgjørende at man klarer å vri tjenesteforløpene slik at de starter lavt nede. Sektoren vil også i 2022 har stort fokus på hvordan vi kan levere gode og trygge omsorgstjenester, men hvor man tar ut effektiviseringspotensiala ved bruk av velferdsteknologiske løsninger.

Sykefraværsoppfølging

Fokus på sykefraværsoppfølging vil fortsette i 2022. Sektoren har fremdeles høyt sykefravær, men vi mener nå å se resultater av den gode jobbingen som har vært og er på området. Et kjennetegn ved sektorens sykefravær er at det er store forskjeller mellom enheter og avdelinger.

Heltid

Sektoren vil fortsatt fokusere på å øke andel store stillingsprosenter mellom 80 – 100 %. Det er en positiv utvikling i antall store stillinger, mellom 80-100 %, se tabelloversikt.

Ved innføring av nytt ressursstyringsystem kan man ytterligere dokumentere hvordan heltidsstillinger kan bidra til kontinuitet og kvalitet i de ulike tjenestene.

Enhet	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse			Andel heltid T2 2020				Andel heltid T2 2021					
	T2 2019	T2 2020	T2 2021	Andel heltid (100%)	Andel deltid (80-99,9%)	Andel deltid (60-79,9%)	Andel deltid (25-59,9%)	Andel deltid under 25%	Andel heltid (100%)	Andel deltid (80-99,9%)	Andel deltid (60-79,9%)	Andel deltid (25-59,9%)	Andel deltid under 25%
Grimstad kommune	76 %	77 %	78 %	48 %					50 %	11 %	15 %	16 %	8 %
Helse og omsorg	88 %	70 %	71 %	33 %	12 %	21 %	21 %	12 %	36 %	14 %	20 %	17 %	13 %
Innovasjon og forvaltning	87 %	88 %	89 %	71 %	6 %	12 %	9 %	2 %	73 %	7 %	8 %	8 %	3 %
Helse- og barneverntjenesten	85 %	90 %	92 %	74 %	9 %	9 %	6 %	3 %	76 %	10 %	4 %	4 %	3 %
Psykisk helse og rus	75 %	78 %	82 %	44 %	7 %	29 %	14 %	6 %	55 %	8 %	23 %	6 %	8 %
NAV	98 %	100 %	100 %	100 %					100 %				
Hjemmetjenester og rehabilitering	60 %	61 %	60 %	21 %	12 %	19 %	27 %	20 %	21 %	13 %	20 %	23 %	23 %
Enhet for habilitering	72 %	69 %	70 %	30 %	15 %	21 %	24 %	10 %	31 %	15 %	22 %	21 %	10 %
Enhet for omsorgssentre	60 %	63 %	67 %	17 %	14 %	29 %	25 %	15 %	21 %	19 %	28 %	16 %	16 %

Samarbeid på Agder

Kommunen er sterkt involvert i regionale samarbeidsstrukturer. Sektorledelsen leder *regional koordineringsgruppe for eHelse og velferdsteknologi (RKG)*. I tillegg deltar flere av de ansatte på utviklingscenteret i ulike regionale prosjekter. RKG er opprettet av Agders kommunedirektørutvalg.

Sektorledelse og ledelse av utviklingsavdelingen er aktører i Helseledernetverket i Østre Agder/Fagutvalg. Sektorledelsen er også medlem av *Overordnet strategisk samarbeidsutvalg* mot Sørlandet sykehus HF (SSHF), med tilhørende underutvalg. Sektoren samarbeider med Universitetet i Agder (UIA) og I4Helse, gjennom ulike prosjekter.

Den økonomiske driften på enhetsnivå

Hele sektoren må kontinuerlig endres for å møte utfordringsbildet som demografien tegner. Det har også vært, og er, stor forventning om økonomisk balanse, effektivisering og kvalitetsutvikling.

Dimensjoneringen og kartlegging av trinnene i den kommunale innsatstrappen, implementering av trygghetsteknologi, strukturer og organisering er elementer det fortløpende skal arbeides med.

Helhetlige tjenesteforløp for alle brukergrupper må identifiseres i utvikling av en ny innsatstrapp.

Oversikten nedenfor viser sektorens budsjett for 2022, som foreslått for de ulike enhetsgruppene, sammenlignet med budsjett for 2021 og regnskapstall for 2020. Den enkelte enhets ramme vil bli omtalt under hver enhet.

Helse- og omsorgssektoren	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Fellesområdet	5 763	6 830	9 684
Enhet for innovasjon og forvaltning	41 080	35 888	74 004
Enhet for helse- og barneverntjenesten	101 435	94 342	0
Enhet for psykisk helse og rus	42 746	42 600	43 967
NAV	57 704	57 030	55 633
Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering	123 574	120 870	134 061
Enhet for habilitering	133 833	120 945	127 835
Enhet for omsorgssentre	113 167	103 802	107 605
Netto sektorkostnad	619 302	582 307	552 789
Lønnskostnader og NAV-refusjoner	562 312	538 874	519 766
Kjøp av konsulenttjenester	2 949	881	81
Kjøp av andre private tjenester	54 721	48 291	42 401
Alle andre kostnader	133 039	113 869	101 394
Alle andre inntekter	-133 718	-119 608	-110 852
Netto sektorkostnad	619 303	582 307	552 789

Budsjettallene fra 2021 – 2022 er redusert på grunn av overføring av tjenester til Nye Oppvekst.

Årsverk	2020	2021	2022
	601	608	619

Det er en årsverksutvikling, men det er forbundet med nye tjenestetiltak og flere medarbeidere i bemanningstjenestens ressursteam.

De økonomiske rammene i budsjettet for enhetsgruppene

Fellesområdet

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1 000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/ effektivisering 2022
kr 6 830	kr 9 684	1	1	0

Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH)

Endring i budsjettrammen er på grunn av gjeninntreden i det interkommunale øyeblikkelig hjelp tilbudet, PS sak 21/109, 26.10.21

Kort beskrivelse av virksomheten

Sektorens fellesområde består av et årsverk og diverse interkommunale forpliktelser, som for eksempel økte utgifter ved gjeninntreden i det interkommunale samarbeid kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH).

Den resterende delen av budsjettet er låst mot interkommunale avtaler og én stilling. En kan ikke se at det er mulig å justere inngåtte avtaler, uten å måtte gå til oppsigelse av dem.

Utfordringer/muligheter

Gjeninntreden i Østre Agder – kommunalt øyeblikkelig hjelp vil kunne gi positive effekter med tanke på tilgang på flere typer KØH-plasser for pasienter med rus og eller psykiske utfordringer, ambulant KØH-team, effektivisering av legerberedskap, interkommunalt beredskapsarbeid, telemedisinsk sentral (digital hjemmeoppfølging) mv.

Enhet for innovasjon og forvaltning

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1 000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/ effektivisering 2022
kr 36 738	kr 74 004	58	83,67	1,4

Kort beskrivelse av virksomheten

Enhet for innovasjon og forvaltning er en stabsenhet som skal bidra med tjenester og støtte til de andre enhetene i sektoren. Enheten består av utviklingsavdelingen/USHT, Jobbsentralen, kjøkkentjenesten, tjenestekontoret og avdeling for tjenestekoordinerings.

Utviklingsavdelingen er en fag- og utviklingsavdeling som skal initiere og drive kvalitets- og fagutvikling for helse- og omsorgstjenesten i kommunen. Avdelingen har rådgivere, demenskoordinator, kreftkoordinator og prosjektledere. Utviklingsavdelingen samarbeider tett med enhetene i helse- og omsorgssektoren.

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) i Agder (øst) er sentralt plassert i utviklingsavdelingen. Flere ansatte i utviklingsavdelingen har en rolle i USHT Agder (øst).

Jobbsentralen er et arbeids- og aktivitetstiltak i Grimstad kommune. Arbeidstreningstilbudet gjelder de som av en eller annen grunn står utenfor arbeidslivet. Fokuset er hvordan det kan tilrettelegges for den enkelte med sine forutsetninger og ressurser, slik at videre arbeid eller

utdanning er innen rekkevidde. Jobbsentralen tilbyr aktivitet til ulike brukergrupper, og ivaretar kommunens plikt til å gi et aktivitetstilbud til personer som søker økonomisk sosialhjelp.

Kjøkkentjenesten tilbyr mat til hjemmeboende, mat på institusjonene og heldøgnsomsorgsboligene.

Avdeling for tjenestekoordinering består av merkantile støttetjenester og bemanningstjenesten. Avdelingen tilbyr blant annet merkantile støttetjenester, støtte til utarbeidelse av turnus og systemansvar i RS (ressursstyring), bemanningskoordinatorer og ressursteam.

Avdeling tjenestekontoret behandler søknader om helse- og omsorgstjenester. Tjenestekontoret er koordinerende tjeneste for habilitering og rehabilitering, og har overordnet ansvar for individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinatorene. Tjenestekontoret gir også veiledning i forbindelse med søknadsprosesser.

Ny budsjetttramme og konsekvenser av innsparing

Det er to funksjoner i utviklingsavdelingen som vil bli berørt i budsjettet. Det er kreftkoordinatorfunksjonen og helsefremmende hjemmebesøk til eldre over 78 år.

Jobbsentralen har en stilling knyttet opp mot kvalifiseringstjenesten. Det gjelder vaktmestertjenester til nyankomne flyktninger. Denne stillingen bortfaller i budsjett 2022. Det er en innsparing på 550 000 kr, som har vært finansiert av integreringstilskuddet. Det er videre lagt inn en forventning om effektivisering av lagerlogistikken.

Voksenskolen har budsjett for 2022 på minus 175 000 kr. Det er innvilget tilskuddsmidler til Voksenskolen på 600 000 kr for mennesker med rusutfordringer og kognitiv svikt. Dette betyr at tjenesten ikke har den grunnfinansieringen som skulle vært på plass knyttet til tilskuddsmidler. Det er fondsmidler som utgjør grunnfinansiering 2022, slik som i 2020 og 2021.

Kjøkkentjenesten vil bli redusert med 1,6 årsverk med halvårseffekt. Reduksjonen foreslås gjennomført ved å legge ned kantinen på rådhuset fra sommeren 2022. Det må i så fall finnes andre løsninger for servering til politiske møter og andre møter på rådhuset. Et alternativ er å redusere kantinen på rådhuset med 0,5 årsverk til et minimumsnivå for fortsatt drift, og at de resterende 1,1 årsverk kuttes i kjøkkentjenesten ellers i kommunen.

Effekter på antall årsverk

Fra 2022 vil det være stillinger som en ikke lenger får tilskuddsmidler til. Det gjelder 0,4 årsverk som kreftkoordinator, 60 % av stillingen ligger i kommunalt budsjett. Dette betyr at vi fra 2022 har 0,6 årsverk som kreftkoordinator. Stilling på 0,5 årsverk knyttet til helsefremmende hjemmebesøk avvikles i budsjett 2022. Det vil bli vurdert andre måter å tilby slik veiledning på.

Det foreslås å avvikle kantinen på rådhuset i løpet av sommeren 2022. Det er knyttet 1,6 årsverk til kantina på rådhuset. Det gir en halvårseffekt med innsparing på 750 000 kr i 2022. Fra 2023 vil innsparingen være 1,1 mill kr.

I tillegg er det flere stillinger på Jobbsentralen som vil bli avsluttet, fordi tiltak på særskilte IMDi-tilskudd opphører i løpet av 2021. Disse stillingene har vært lønnet av det særskilte IMDi-tilskuddet. Reduksjon i introduksjonsstøtten vil få konsekvenser for en stilling i enheten. Det gjelder vaktmesterfunksjon for nyankomne flyktninger.

Enheten øker både budsjett og årsverk i 2022. Det er økte stillinger i bemanningstjenesten i henhold til plan. Stillingene i bemanningstjenesten finansieres ved sykefraværerefusjoner. Det utgjør en økning på ti årsverk fra 2021. Videre vil deler av helsetjenesten bli vurdert overført til enheten i forbindelse med *Nye oppvekst*. I påvente av denne vurderingen er budsjettmidlene lagt til enhet innovasjon og forvaltning.

Utfordringer

Jobbsentralen driftes nå fra midlertidige lokaler i Østerhus. Det er behov for å jobbe videre med

en løsning for varige lokaler for Jobbsentralen. Dette er spilt inn i rapport for eiendomsstrategi og investeringsprogrammet i helse- og omsorgssektoren.

Ved nedleggelse av kantinen på rådhuset må det vurderes hvordan servering til politiske møter og andre møter på rådhuset kan løses.

Muligheter

Det er jobbet med å kartlegge gevinster med å øke opp ytterligere antall fast ansatte i bemanningstjenesten. Med bakgrunn i nevnte kartlegging/analyse, ble det besluttet å opprette ytterligere faste årsverk i bemanningstjenesten i 2021. Det er fortsatt mulighet å øke opp bemanningstjenesten for helse- og omsorgssektoren, og det er også mulig å tilby bemanningskoordinering til andre sektorer.

Det jobbes med "Ny retning" i enhet for habilitering. Dette arbeidet omfatter også Jobbsentralen og økning av arbeidsledere for å kunne ivareta et arbeids- og aktivitetstilbud for mennesker med funksjonsnedsettelse. Dette vil det jobbes videre med i 2022.

Enhet for helse- og barneverntjenester

Barneverntjenesten, helsesykepleier- og jordmortjenesten og Grimstad familiesenter, inkludert PMTO-rådgiverne, er overført til Nye oppvekst.

Videre planlegging av samlokalisering av tidlig innsatstjeneste bør fortsette, se eiendomsrapport, sak 21/67.

Kommuneoverlegefunksjonen, miljørettet helsevern og oppfølgingen av fastlegene er viktige funksjoner. Det må gjøres en god vurdering av hvor disse tjenestene kan organiseres fremover. Et alternativ er å overflytte kommuneoverlegefunksjoner, smittevern, allmennlegetjenesten, Brannstasjonen legesenter, miljørettet helsevern og administrasjon til enhet innovasjon og forvaltning.

Helsestasjon/jordmortjeneste

Tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet til styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten er redusert med 514 000 kr i 2021. Denne reduksjonen er tatt ut i 2021 ved å redusere antall barnefysioterapihemler. Ytterligere reduksjon av tilskuddsmidler for 2022 på 837.000 kr har man klart å håndtere i budsjett 2022.

Legetjenesten

I budsjettet er det lagt inn økte kostnader til drift av Vinkjelleren legesenter, ALIS-stillinger og budsjettmessige konsekvenser, ved å opprette fem nye legehjemler. Det samme gjelder for deflatorjustering for legevakt og basistilskudd til fastleger.

Barneverntjenesten

Som en oppfølging av barnevernreformen er det lagt inn to nye årsverk.

Effekter på antall årsverk

Det er redusert 0,4 årsverk fordi integreringstilskuddet er redusert, stillingen er innen helsesykepleietjenesten.

Utfordringer og muligheter

Det vil bli en stor utfordring å få stabilisert og drive et økt antall fastlegehjemler. På den andre siden vil kommunen ved å få på plass fem nye legehjemler, være i stand til å til by innbyggerne fastlege i egen kommune. I tillegg vil overgang til ny sektor bli arbeidskrevende, men også inspirerende og meningsfullt.

Enhet for psykisk helse og rus

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1 000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/ effektivisering 2022
kr 42 600	kr 43 967	54,5	55,82	0,25

(effektivisering kalenderplan tilsvarende 0,25 årsverk)

Kort beskrivelse av virksomheten

Psykisk helse og rus består av to avdelinger; *forebygging og rehabilitering* og *sosialambulerende team*.

Avdeling forebygging og rehabilitering består av psykisk helsearbeider, ruskonsulenter, samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet (SLT) og MOT-koordinator, Vossbakke aktivitetssenter og innsatsteam (oppstart i november 2020).

Sosialambulerende team består av Vossgate boliger, Fjæreveien boliger, Charlottenlund ettervern og rehabiliteringsboliger, hjemmetjeneste, miljøtjeneste, feltsykepleier, boligsosial konsulent og bo-oppfølger.

Innsatsteam og boligoppfølgingsteam er nye tjenester, som hadde oppstart høsten 2020. Stillingene er politisk vedtatt og blir i hovedsak blir finansiert av tilskuddsmidler fra Fylkesmannen.

Enhet psykisk helse og rus har vært og er i mange utviklingsprosesser. Enheten arbeider med fagkompetanse og kvalitetsforbedringer, implementerer velferdsteknologiske løsninger, effektivisering og arbeider aktivt for å holde budsjettet i balanse.

Enheten har videreført det målrettede arbeidet for å utvikle tjenestene i enheten, ved å ha kompetansehevende tiltak når det gjelder fag (kompetanseområder), og samtidig utarbeide strategier for å mestre å ha et budsjett i balanse.

Fra det forebyggende perspektiv til rehabilitering og skadereduksjon, skal enheten gi tjenester og ha oppmerksomheten rettet mot alle steg i innsatstrappa.

Det er jobbet målrettet med å redusere sykefraværet. Det jobbes også målrettet for å tilrettelegge arbeidssituasjonen for medarbeidere som er sykemeldte.

Enheten har arbeidet systematisk med overordnede målsetninger, og har utnyttet handlingsrommet som ligger i ressurser og rammevilkår.

Det jobbes aktivt med å korrigere føring på arter innen KOSTRA.

Ny budsjetttramme og konsekvenser av innsparing

Enheten har overført 0,5 årsverk til enhet innovasjon og forvaltning i forbindelse med oppretting av avdelingslederstilling ved tjenestekontoret.

Det skal videre tas ut effekt på kalenderplan med 200.000 kr.

Effekter på antall årsverk

Stillingen som SLT/MOT-koordinator skal overføres til *Nye Oppvekst*, ett årsverk.

Utfordringer

Enheten vil kontinuerlig bli utfordret på kvalitet og effektivitet. Det vil være viktig å få på plass den planlagte boliginvesteringen.

Enhet NAV

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1 000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/effektivisering 2022
kr 57 030	kr 55 633	12	12,35	0

Kort beskrivelse av virksomheten

NAVs innsats skal bidra til at flere kommer i arbeid eller beholder arbeid. Enheten skal bistå både enkeltindivider og virksomheter. NAV skal også bidra til et velfungerende arbeidsmarked. Enheten har blant annet tiltak for økt arbeidsinkludering og integrering av utsatte grupper.

NAV Grimstad har prioritert tre satsingsområder. Økt inkludering av brukere i inkluderingsmålgruppen, økt digital og faglig kompetanse og et godt og kontinuerlig nærværarbeid. Enheten utarbeider aktivitetsplaner for hvert område, og planene er forankret hos ledere og hos de tillitsvalgte. NAV utarbeidet en omfattende kompetanseplan som tar sikte på økt digital og faglig kompetanse. Enheten jobber også med å utarbeide en nærværplan, som skal bidra til lavt fravær og positive nærværsfaktorer.

Markedsavdelingens ansvar

- rekruttering og bistand til arbeidsgivere
- kvalifiseringsprogrammet
- introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere
- økonomisk sosialhjelp
- midlertidig bolig (nødbolig)
- gjeldsrådgivning
- oppfølging og tiltak til arbeidssøkere
- ungdomsteam - oppfølging og tiltak til ungdom under 30 år
- kommunale tiltak
- arbeidsmarkedstiltak

Oppfølgingsavdelingens ansvar

- arbeidsrettet sykefraværsoppfølging
- arbeidsavklaring
- utvidet oppfølging (jobbspesialister)
- tiltak for enslige forsørgere
- arbeidsmarkedstiltak

Innsatsteamets ansvar

- digital oppfølging av arbeidssøkere som følge av pandemien

Ny budsjettramme og konsekvenser av innsparing

Integreringstilskuddet er over tid redusert, som følge av færre flyktninger. For 2022 er det ytterligere reduksjoner i integreringstilskuddet ved at 3.2 mill kr er tatt ut av rammen. Dette vil ha direkte konsekvenser på sosialhjelpsbudsjettet. Det er derfor foreslått at 1.5 mill kr tilbakeføres til økonomisk sosialhjelp.

Et merforbruk på kvalifiseringsprogrammet (KVP), kan forklare noe av mindreforbruket på sosialhjelp. I tillegg har Jobbsentralen flere unge brukere under 30 år på statlige ytelser, som tidligere hadde sosialhjelp. Enheten jobber systematisk med å bistå barnefamilier og langtidsmottakere av sosialhjelp, til å bli selvforsørget.

Effekter på antall årsverk

Det er ingen endringer i årsverksoversikten bortsett fra en deltidsstilling som jobber mellom NAV og Jobbsentralen, stillingen er finansiert i egen enhet.

Utfordringer/muligheter

Enheten jobber målrettet og godt opp mot kommunens og sektorens øvrige enheter, særlig må samarbeidet med Jobbsentralen fremheves.

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1 000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/ effektivisering 2022
kr 120 330	kr 134 061	140	153,53	0,75

(innsparing 0,75 stilling kalenderplan)

Kort beskrivelse av virksomheten

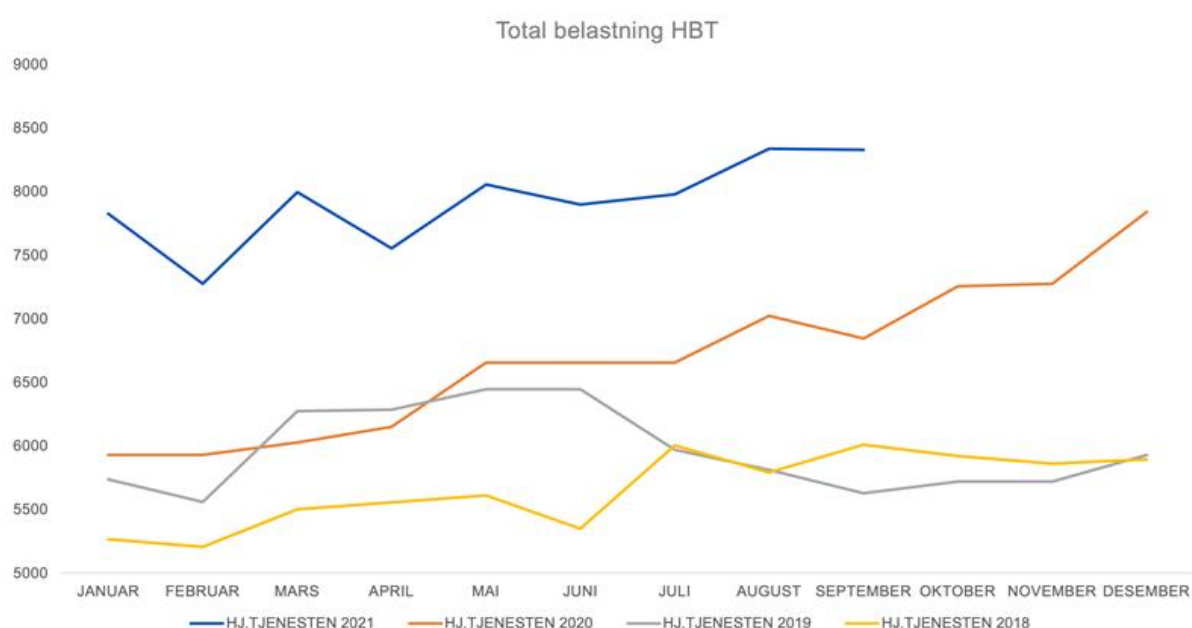
Enhet hjemmetjenester og rehabilitering består av fem hjemmesykepleiegrupper, med en egen gruppe for ambulerende nattjeneste, fysioterapi- og ergoterapiavdeling med Frisklivssentral, hjelpemiddelteam, velferdsteknolog, ambulerende innsatsteam og syn- og hørselskontakter.

Enheten består også av tre dagsentertilbud, en korttidsavdeling med 28 sengeplasser, som inkluderer palliative- og kommunal øyeblikkelig hjelp-senger, beredskaps plasser for Covid-19-smitte, praktisk bistand, støttekontakt, ressurskrevende tjenester og brukerstyrt personlig assistanse. Enheten har fire lokasjoner; Feviktun bo- og omsorgssenter, Frivolltun bo- og omsorgssenter, Berge gård senter og I4Helse.

Ny budsjettramme mot tidligere rammer og konkrete konsekvenser for innsparing

På grunn økt antall tjenestevedtak er budsjettramme for 2022 er utvidet med 5 mill kr. Enheten er videre kompensert for bortfall av refusjoner opp mot ressurskrevende tjenester med 2.5 mill kr. Enheten fikk tilført 3.58 mill kr i 1. tertialrapport 2021.

Det har vært en stor volumvekst i enheten. Hovedtyngden av veksten er i to store tiltak. Den øvrige veksten er på ca. 600 brukertimer, som omgjort til årsverk er 5,2 årsverk. Dette er eksklusiv bil nr. 2, som enheten har måttet sette i drift for å klare alle nattoppdragene.

Enheten opplever kontinuerlig at det kommer vedtak med omfattende brukersaker. Det rapporteres også om et stor press på korttidsplassene. Det er i tillegg tendenser til økt etterspørsel etter brukerstyrt personlig assistanse (BPA) – organisert via fritt brukervalg.

Kommunestyret har videre besluttet å gjeninnføre i Østre Agders interkommunale samarbeid opp mot kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH). Dette medfører at kommunens KØH-plasser legges ned. Det må senere vurderes om det kan bli en mulighet for å kunne ta KØH-plassene i bruk som ordinære korttidsplasser.

Utfordringer

Enheten er blitt tilført økte ressurser for å kunne håndtere økt vedtaksvolum. Men enheten er i vanskelig omstillingsprosess til et høyere leveranssmål. Det er krevende for enheten å kontinuerlig oppleve å være på etterskudd når det gjelder etterspørsel. Dersom dette ikke kommer under kontroll, vil det kunne få negative konsekvenser for enheten med tanke på rekruttering og å beholde dyktige medarbeidere.

Det har vært en utfordring at refusjoner når det gjelder ressurskrevende tjenester over 67 år, bortfaller. Dette bortfallet av refusjoner er kompensert, men det vil være utfordrende å opprettholde tilbudet på dagens nivå.

Sykefravær har vist nedgang, men det er fremdeles høyt og varierer mye internt i enheten. Det jobbes derfor systematisk for å redusere sykefraværet.

Det jobbes med arbeidsmiljø og NED-prosjekt, og tett oppfølging med økonomirådgiver, HR og kommunalsjef. Noen viktige oppgaver som det jobbes med, er tiltak for reduksjon av sykefravær, strategier for rekruttering, internkontroll, god sommeravvikling, smittevernkompetanse, ny organisering av de ulike faggruppene mv.

Dagsenter

Det vil fremover bli et ytterligere press mot dagsenterplasser.

Digitalisering

Det har over tid vært jobbet med å innføre digitale kommunikasjonsformer som DigiHelse, for å redusere telefonhenvendelser. Det er kommet på plass digitale løsninger for hjelpemidler, DigiHOT. Fortsatt jobbing med lagerlogistikk og hjelpemiddellogistikk vil ha stor oppmerksomhet fremover. Blant annet må det jobbes med å få utvidet og bedret lagerfasiliteter, se investeringskapitlet.

Enhet for habilitering

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/ effektivisering 2022
kr 120 945	kr 127 835	154	166,18	0,75

(innsparing 0,75 årsverk kalenderplan)

Etter første tertial 2021 ble enhet for habilitering tilført 1,7 mill kr i friske midler.

Kort beskrivelse av virksomheten

Enhet for habilitering er en av de større enhetene i kommunen, og gir tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne i alle aldersgrupper. Enhetens primæroppgaver er å hjelpe brukere i dagliglivet, slik at de sikres samfunnsdeltakelse og aktivitet ut fra sine egne forutsetninger.

Enheten leverer heldøgns omsorgstjenester (HDO) i flere bofellesskap, drifter et avlastningstilbud, et aktivitetshus på Dømmesmoen, administrerer støttekontaktordningen, det private avlastertilbudet, omsorgsstønad og ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA). I tillegg har enheten ambulerende tjenester.

Enhet for habilitering er organisert i fire avdelinger, og skal for 2022 drifte enheten med 166,18 årsverk, inklusive åtte årsverk i fellesområdet (ledere og rådgiver).

Enhet for habilitering arbeider målrettet for å levere tjenester i samsvar med de lover og retningslinjer kommunen er forpliktet til. Tjenestene som leveres er livslange og gis i ulikt omfang, fra punkttjenester til døgkontinuerlig, tett og ressurskrevende oppfølging.

Enhet for habilitering har foretatt en revisjon av kartlegging av dagens og morgendagens behov for boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Kartleggingen inngår i rapporten "Eiendomsstrategi i helse- og omsorgssektoren".

Enhet for habilitering har i møte med samfunns- og miljøsektoren bidratt aktivt med mål om fremdrift i arbeidet med igangsetting av bygging av boliger for enhetens målgruppe. I første tertial har kommunestyret vedtatt ombygging av Storgata 87 til disposisjon for enhet for habilitering.

Enhet for habilitering har, jamfør virksomhetsplanen, satt i gang et arbeid for kartlegging og påfølgende implementering av trygghets- og velferdsteknologi.

Enhet for habilitering har i løpet av andre tertial rekruttert ledere til vakante stillinger (vikarer) og fagkoordinator.

Enheden følger og foretar leverandørkontroll av alle helsekjøpene enheten har ansvar for i henhold til kommunens prosedyre og ansvarsfordeling.

Ny budsjetttramme og konsekvenser av innsparing

Enhet for habilitering arbeider kontinuerlig og målrettet med å analysere, kvalitetssikre og dokumentere driften når det gjelder bruk av årsverk, utforming av turnuser og forvaltning av budsjettet. Målsettingen er å drifte enheten innenfor de rammevilkår og krav til forsvarlighet som stilles for driften. Enheden har et fokus på samhandling mellom avdelinger for å sikre best mulig ressursutnyttelse.

Utviklingsarbeidet "En ny retning" er iverksatt og har til hensikt å optimalisere driften, sikre at riktig kompetanse blir benyttet på rett sted, at arbeids- og aktivitetstilbud for tjenestemottakerne er tilrettelagt til det beste for brukere og at kvaliteten og driften i enheten blir mer forutsigbar og robust. Det forventes effekt av omstillingsarbeidet i 2022.

Det er videre utarbeidet system som til enhver tid viser vedtaksvolum og nye meldte saker, ved at det gjennom året registreres en akkumulert vekst av kostnadskrevende døgnbaserte vedtak, iverksetting av vedtak til støttekontakt, privat avlastning og omsorgsstønad.

Enheden utfordres ved at det er underdekning av tilgjengelige boliger som er tilrettelagt for brukergruppen. Utfordringsbildet til enheten er knyttet til et betydelig behov for å oppruste, fornye og bygge nye boliger til eksisterende og nye brukere. En viser her til investeringskapitlet.

I handlingsplanperioden vil det bli økt driftsvolum ved oppstart av Holvika samt Eplehaven, det er lagt inn økte rammer på fem mill kr.

Fra 2022 vil en få på plass ny drift i Storgata 87, som da blant annet vil gi tilbud i barneboliger.

Enhet for habilitering kjøper tjenester av private leverandører i et begrenset antall. I 2021 ble ytterligere et kjøp avsluttet og gikk over på kommunal drift. Kjøpene er deflatorjustert.

For kontroll og dokumentasjon styres følgende områder:

- Ressurskrevende tjenester
- Nye vedtak fattet, inklusive BPA-tiltak
- Helsekjøpene (jfr plan for leverandørkontroll)
- Arbeid knyttet til kap. 9.

Utfordringer

Budsjetteringsteknisk er denne enheten den mest kompliserte, dette fordi en stor del av driften er relatert til ressurskrevende tjenester med tilhørende refusjoner.

Enhet for habilitering har i første tertial 2021 hatt spesiell oppmerksomhet på følgende tiltak:

For å dekke inn etterslepet, nåværende og enkelte fremtidige innmeldte behov for helse- og omsorgstjenester, er det estimert et behov for flere ressurser.

Enheten har god kontroll på nødvendig dokumentasjon tilknyttet ressurskrevende tjenester som genererer refusjoner fra staten.

Risikoen med en restriktiv budsjettpraksis er at det kan akkumulere dyrere og mer krevende helse- og omsorgstjenester, som følge av en utsettelse av iverksettelse av enkelte vedtak. Mangel på boliger for brukergruppen gjør driften, levering av helse- og omsorgstjenestene, mer krevende og kostbar.

Utfordringsbildet enheten står i - og overfor, er knyttet til et relativt betydelig behov for å oppruste, fornye og bygge nye boliger til gamle og nye brukere. For på sikt å oppnå en mest mulig hensiktsmessig drift, er enhet for habilitering avhengig av en god fremdrift i prosjektet "Boliger - enhet for habilitering" og enheten samarbeider tett med prosjektledelsen.

Sykefravær i 1. tertial 2021 var meget høyt, noe som gir grunnlag til bekymring. Men det jobbes systematisk med utfordringen. Enhetsleder skal sammen med HMS-rådgiver og HR-rådgiver gjøre et dypdykk i enheten, for å kartlegge om det er spesifikke grunner til sykefraværet, slik at tiltakene kan bli ytterligere spisset for å avhjelpe situasjonen.

Enhet for omsorgssentre

Budsjett 2021 i 1000	Budsjett 2022 i 1 000	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Innsparing/ effektivisering 2022
kr 105 482	kr 107 605	132	146,57	0,75

Kort beskrivelse av virksomheten

Enheten leverer i hovedsak nødvendig helsehjelp til eldre, syke mennesker som har behov for heldøgnsomsorg, enten i institusjon eller i leiligheter med heldøgns omsorg.

Enhet omsorgssentre består av avdelingene Berge gård senter (62 leiligheter), Frivolltun omsorgsboliger (36 leiligheter), Frivolltun bo- og omsorgssenter (20+8 midlertidige senger) og Feviktun bo- og omsorgssenter (56 senger).

Enheten har lokalt tilpasset dag-/kveldssentertilbud på Frivolltun omsorgsboliger og på Berge gård senter.

Begge sykehjemmene er Livsgledehem. Dette handler om kvalitet til pasienter/beboere. Ansatte står på hver dag for å gjennomføre dette i tråd med de krav som sertifiseringen krever.

Enheten har utfordringer med å drive kronglete og dårlig tilpasset bygningsmasse, spesielt på Berge gård senter og Frivolltun omsorgsboliger. Her er det gjort kloke grep i 2019 og 2020. Byggene er bedre tilpasset til drift, og andel omsorgsboliger er redusert og antall sykehjemssenger er økt opp (sak 20/67). I handlingsperioden er det lagt inn økte ressurser til å drive flere sykehjemsplasser. Når det gjelder videre bygging/rehabilitering av bygningsmasse, vises det til investeringskapittelet.

Ny budsjetttramme og konsekvenser av innsparing

Enhet omsorgssentre arbeider hardt og systematisk for å få kontroll på økonomien, noe enheten har lykket med.

I mars 2020 opprettet enheten avdeling Guldregn midlertidig på grunn av pandemisituasjonen. En har i budsjettet funnet rom for videre drift av Guldregn, derav økning i årsverk.

Det vil også vært sterkt ønskelig å ta tilbake driften på avdeling Brægen, som en forsterket demensavdeling med seks beboere. Dette kan gjøres innenfor budsjetttrammene. En eventuell reduksjon i antall sykehjemsplasser vil bli tatt med i planene som omhandler fremtidig bruk av blant annet GROM.

Tiltaket vurderes til å være et viktig tiltak på grunn av brukergruppens behov, og antall avviksmeldinger som viser at det er utfordrende å skulle gi gode helse- og omsorgstjenester til åtte mennesker på samme avdeling og som har store atferdsutfordringer.

Enheden jobber godt med sykefraværsoppfølging og det å få ansatte tilbake i jobb. Enheden er også bevisst på å få ansatt i vakante stillinger. Andre viktige momenter er å satse på kompetansebygging internt, i stedet for å kjøpe tjenester av vikarbyrå. Dette er mer bærekraftig og viktig for å beholde kompetanse.

Utfordringer

Det er registrert utfordringer når det gjelder å gi mennesker med store atferdsutfordringer et hensiktsmessig tilbud. Det vil derfor bli vurdert å redusere antall plasser ved Brægen.

Det vil være viktig fremover å komme i gang med planlegging av nye sykehjemsplasser på kort sikt, men også lang sikt. Viser til *Rapport eiendomsstrategi helse og omsorg*, hvor behovene fremover står tydelig beskrevet. Enheden er i gang med å se på muligheter i og omkring eksisterende boligmasse på Frivolltun og Fevikktun. Omsorgsboligene på Frivolltun ligger tett inntil sykehjemmet, så det er naturlig å vurdere mulighetene her først.

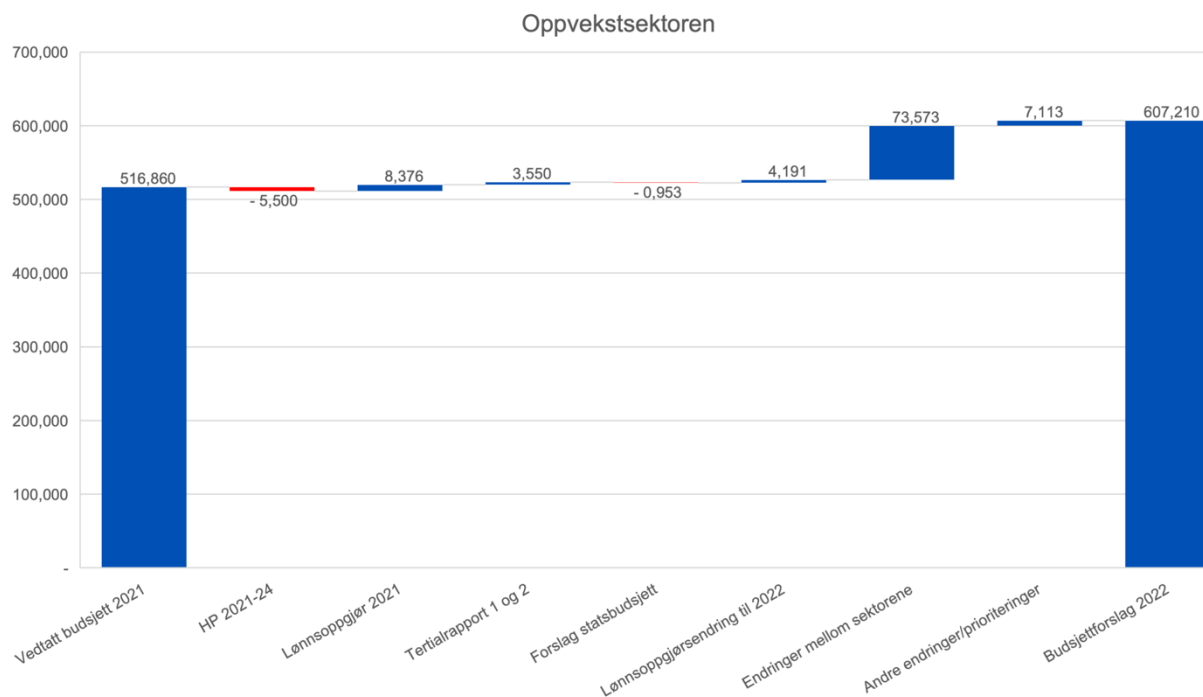
Enheden har utfordringer når det gjelder heltidsstillinger, men det jobbes systematisk for å øke andelen heltidsansatte og å unngå vakante stillinger.

Når det gjelder aktivitetstilbud, vil det være en utfordring at man i 2022 ikke lenger vil ha tilgang på statlige tilskudd til drift, størrelsesorden 1,1 årsverk.

		SANNSYNLIGHET				
		LAV 0%				HØY 100%
KONSEKVENSS	HØY < 5 MILL				Demografiske utfordringer - økning i vedtaksvolum	
					Legesituasjonen	
				Høyt sykefravær og vakante stillinger		
	LAV < 1 MILL					

Oppvekstsektoren

Kommunalsjef Anne-Grete Glemming

Fra og med 2021 ble kultur- og bibliotektenester tatt ut av oppvekstsektoren, og fra og med 2022 tilføres oppvekstsektoren flere tjenester rettet mot barn, unge og deres familier. Dette medfører en betydelig økning av rammeområdet. Sektoren vil fra 2022 omfatte sektorledelse, stab oppvekst og 16 tjenesteenheter med underliggende avdelinger.

Disse enhetene består nå av fire kommunale barnehager, seks barneskoler, en 1-10 skole, to ungdomsskoler, en skole og ressurscenter for funksjonshemmede barn og kvalifiseringstjenesten. Pedagogisk psykologiske tjenester (PPT) og spesialpedagogtjenester for barnehager vil bli lagt til den nye enheten, som også skal inneholde barnevernstjenesten, helsesykepleier- og jordmortjenesten, familiesenteret og koordinator og rådgiver for SLT/MOT (SLT = samarbeid om lokale kriminalitetsforebyggende tiltak. MOT = forebyggende arbeid mot mobbing, utenforskap og psykiske vansker).

Den nye enheten blir sammensatt av ulike og komplekse tjenester. Dette beskrives nærmere under avsnittet om «nye oppvekst» under. Tjenestene innen sektoren er strengt lovregulert gjennom spesiallover og forskrifter.

I tillegg til de kommunale enhetene i sektoren er det 25 private barnehager og to friskoler i kommunen.

Mål for sektoren

Målene i kommuneplanen og delplanene er styrende for sektoren og enhetene. Dette er imidlertid mange og overordnede mål, og enkelte er ikke lenger relevante.

Kommunedirektøren har presentert tre overordnede mål for alle sektorene og tjenestene for 2022. Det blir sektorledernes oppdrag å følge dette opp i sin linje. Som det blir beskrevet under er sektorens rammebetingelser strammere, og forventninger må derfor avpasses de faktiske

realiteter. Uavhengig av rammebetingelsene er det likevel viktig med tydelige målsettinger. Krav til resultatoppnåelse må imidlertid tilpasses virkeligheten.

For oppvekstsektoren vil følgende gjelde for 2022:

Mål	Veien til målet (tiltak)	Forventet resultat
Fremtidsrettede tjenester	Gjennomføre prioriterte satsinger og ligge i forkant på hva som kommer	Se effekt av iverksatte tiltak og være i posisjon til å velge nye retninger
Styrke omdømmet	Levere gode tjenester og synliggjøre dette i forhold til forutsetninger (rammer)	Fornøyde brukere og positive oppslag i medier og lokalsamfunnet
Økonomisk kontroll	Kontinuerlig fokus og god oppfølging. Evt. Sette inn korrigerende tiltak	Holde økonomiske rammer / økonomisk balanse ved årets slutt

Sammendrag

Sektoren har, i likhet med de andre sektorene i kommunen, måtte tilpasse seg strammere budsjettammer og krav om innsparinger og kostnadsreduksjoner i driften. Prosessen i 2021 har vært et svært krevende arbeid, siden sektoren har gjennomgått store økonomiske reduksjoner, reduksjon i årsverk og omstillinger i løpet de to siste årene.

Budsjettammen for 2020 var meget utfordrende for enhetene, og med et merforbruk i sektoren på ca. 15 mill kr. For 2021 ble krav til kutt ytterligere forsterket. Gjennom et meget strengt og målrettet økonomifokus ser det ut som om sektoren totalt sett vil gå i balanse ved årets slutt. For flere enheter vil driften derimot fortsatt ende opp med merforbruk. Sektoren bærer preg av de store omstillingene som er gjennomført i 2020 og 2021. Mange enhetsledere uttrykker bekymring for trange økonomiske rammer, manglende mulighet til å fokusere på tidlig innsats og å gjennomføre kommunens vedtatte satsningsområder.

Budsjettforslaget for oppvekst vil føre til en reduksjon i satsningen på tidlig innsats og ønsket kvalitet i sektoren. Det er kun lovpålagte oppgaver og de mest påtrengende behovene som er prioritert og tatt inn i budsjettforelegget. Imidlertid gjennomføres satsingen med å samle flere tjenester rettet mot barn og unge i oppvekstsektoren. Det stilles store forventninger til at de ulike tjenestene må jobbe annerledes enn tidligere.

I *Kvalitetsmelding 2020-2021* beskrives tilstanden for barnehagene og skolene i Grimstad. Rapporten har avslutningsvis noen anbefalinger for veien videre for barnehager og skoler. Når sektoren for 2022 utvides til å gjelde også andre tjenester rettet mot barn, unge og deres familier, forsterker dette ytterligere viktigheten av å fokusere på anbefalingene i kvalitetsmeldingen. Det handler i korte trekk om å prioritere tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid, etablere trygge og gode psykososiale barnehage- og skolemiljøer og sørge for god ledelse på alle nivåer. Dette er helt i tråd med det kommunen nå setter i gang gjennom «nye oppvekst», og som er kommunens måte å møte barnevernreformen, også omtalt som oppvekstreformen, på. Hovedgrunnen for å gjøre denne omstillingen nå, er nettopp for å kunne møte nye og endrede behov på en ny og annen måte med stadig mindre ressurser totalt sett.

Denne endringen er ingen kvikkfiks, og vil kreve både tid og tålmodighet. Det tar tid å endre praksis, og før denne atferdsendringen skjer, må alle involverte og berørte forstå hensikten og gevinstene av dette. Det krever også at alle må gi for å få, noe som på kort sikt kan være vanskelig å oppdage, særlig når de økonomiske forutsetningene stadig innskrenkes. Dette

avhenger også i stor grad hvor den enkelte er plassert i organisasjonen. God ledelse og styring i alle ledd, ansees derfor som en av suksessfaktorene for å lykkes.

I dette, og foregående, årsbudsjett har enhetenes rammer blitt redusert i praksis. For skolene har det blitt kuttet i årsverk for både pedagoger og miljøarbeidere. Dette oppleves særlig vanskelig når behovet for voksentetthet knyttet til spesialundervisning fortsatt er stort. Dreineringsarbeidet rettet mot hvordan Grimstad kommune skal møte og jobbe med barn og elever som har behov for ekstra hjelp, er i full gang, men vil fortsatt kreve tid før alle er med. Dette vil i større grad enn vi har fått til, avhenge av et tett samarbeid og felles innsats fra barnehage og skole, PPT og foresatte. I noen tilfeller vil samhandling på tvers av andre profesjoner og tjenester også være helt nødvendig. Det er derfor knyttet store forventninger til ny struktur og tverrfaglig samhandling i praksis.

Budsjettprosessen 2022

Det er kommunalsjefens klare inntrykk at det har vært bred og god involvering innad i enhetene, men arbeidet med å levere et realistisk budsjett i balanse har vært svært krevende og vanskelig for mange av sektorens enheter.

Investeringer

Når det gjelder investeringer, vises det til eget kapittel for dette. Det er imidlertid svært gledelig at Grimstad kommune nå skal bygge to nye barneskoler, henholdsvis på Fjære og i Holviga. Dette er svært etterlengtet, og behovene er store.

Interkommunalt samarbeid og med andre eksterne aktører

Oppvekstsektoren i Grimstad samarbeider tett med flere aktører utenfor egen organisasjon og kommune. En ikke uttømmende oppramsing kan være:

- Østre Agder oppvekstforum
- RKG oppvekst Agder (regional koordineringsgruppe for oppvekst)
- ABUP (spesialisert helsetilbud til barn og unge med psykiske utfordringer)
- RVTS (regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging)
- Statsforvalteren
- Fylkeskommunen
- Universitetet i Agder (UiA)

Pågående satsinger

Det pågår mange satsinger rettet mot barn og unge i oppvekstsektoren. Det samme gjelder innenfor de tjenestene som fra 2022 overføres til oppvekstsektoren. Fremover blir det derfor særdeles viktig å ha god oversikt, samt å samordne satsinger og prosjekter som tilnærmet omhandler samme tema, men som ofte er i regi av ulike utenforstående ledende aktører.

En ikke uttømmende oversikt for satsinger og prosjekter i oppvekstsektoren er listet opp under.

Tidlig innsats

Tidlig innsats er et begrep som blir benyttet i mange sammenhenger i ulike tjenester. En annen måte å betegne dette på, kan være forebyggende arbeid. Viktigheten av dette, altså denne måten å jobbe på, er det som regel både stor tverrfaglig og tverrpolitisk enighet om. Det har imidlertid stadig oftere blitt etterlyst hva som egentlig konkret legges i begrepet *tidlig innsats* knyttet til de ulike tjenestene.

Oppvekstsektoren er opptatt av å se hele oppvekstløpet i sammenheng, og ser derfor behovet for å sette inn riktige og nødvendige tiltak så tidlig som mulig i barnas liv. Når det for eksempel oppdages at en elev ikke kan lese ordentlig i slutten av ungdomsskolen, og det ikke har blitt satt inn hjelp i løpet av skoletiden, har vi som sektor og kommune bommet alvorlig. Slik kan det ikke være.

Det er blant annet slike eksempler som skal fanges opp i den tverrfaglige samhandlingen nå som oppvekstsektoren utvides med flere tjenester. Slik sektoren ser det, handler tidlig innsats veldig mye om hvordan vi oppdager, jobber og samhandler i praksis. Isolert sett behøver ikke dette koste penger, tvert om bør det være kostnadseffektivt. På den annen side vil det være helt avgjørende å investere tid i en oppstart, for å skape felles forståelse for hensikten og nødvendigheten av å jobbe slik, og for å få til en god implementering. En suksessfaktor er derfor at det settes av tid, og tid betyr penger. I tillegg vil konkrete tiltak kunne utløse kostnader, men disse vil i all hovedsak, og rent samfunnsøkonomisk, være mye rimeligere enn å reparere mange år senere.

Folkehelseprogrammet helsefremmende barnehager og skoler - HBS

Dette er en nasjonal satsing innen folkehelse, hvor Grimstad deltar i programmet knyttet til helsefremmende barnehager og skoler, sammen med Birkenes, Gjerstad, Lillesand og Åmli kommuner. Lillesand er ledende aktør for dette programmet, som avsluttes i 2021. Hovedfokuset for HBS har vært å etablere varige tverrfaglige samarbeidsstrukturer, særlig knyttet til overganger mellom barnehager og skoler, samt få på plass gode samhandlingssystemer og rutiner mellom ulike profesjoner som leverer tjenester til barn, unge og deres familier.

Siden Statsforvalteren i sitt tilsyn barn og unge 7 til 12 år med psykiske utfordringer, avslørte mangler med samhandling og systemer på tvers av tjenestene, opprettet Grimstad kommune et underprosjekt i HBS-programmet, for å møte disse avvikene. Derfor har HBS-prosjektet vært helt avgjørende i etablering av «nye oppvekst». Det vises til eget punkt for dette under.

Nytt felles læreverk for Grimstadskolene

I forbindelse med det digitale løftet og behovet for utskifting av gammelt læreverk, var våren 2021 riktig tidspunkt for å sørge for at alle skolene fremover skal ha samme læreverk. Det ble derfor gjennomført en bred og inkluderende prosess for vurderinger av behov, tilbud og anskaffelse. Resultatet av prosessen er at skolene selv går til innkjøp av det bestemte læreverket etter hvert som de skifter ut det gamle. Skolene selv har stor påvirkning på graden av bruk av digitale verktøy og ordinære bøker.

Barn og unges læringsmiljø

Opplæringsloven § 9a (blir nytt kapittel etter endringer i ny Opplæringslov), stiller store krav til elevens psykiske og fysiske læringsmiljø. Implementeringen av dette arbeidet startet i 2020 og pågår fortsatt. Tilsvarende bestemmelser er kommet etter endringer i Barnehageloven, og arbeidet med å få på plass godt planverk og felles systemer for alle barnehagene er i gang. De private barnehagene og friskolene er selvsagt invitert til å delta på lik linje med de kommunale aktørene, og de fleste har takket ja til dette.

Etter – og videreutdanning

Det er svært viktig å ha oppdatert og riktig kompetanse i sektoren. Enhetslederne har derfor oversikter over kompetansen, det vil si behov, krav og gap, i egen enhet. Skoleeier følger dette opp i tråd med nasjonale føringer, og sørger for prioritering og oppmelding gjennom og i regi av Utdanningsdirektoratet (Udir). Videreutdanningstilbudene skal bidra til at så mange lærere som mulig har kompetanse i tråd med kompetansekravene til undervisning. Kompetansekravene for undervisning skal oppfylles innen 2025. I tillegg blir det gjennomført kompetanseutvikling i samarbeid med Østre Agder oppvekstforum, UIA og Statsforvalteren.

Dette er blant annet:

- Dekomp = desentralisert kompetanseutvikling for skolesektoren med hovedfokus på fagfornyelsen
- Rekomp = regional kompetanseutvikling for barnehagene (både kommunale og private barnehager)

Grimstad kommune meldte inn flere lærere til etterutdanning enn antall plasser kommunen fikk for skoleåret 21/22.

Det digitale løftet

Det digitale løftet er en politisk vedtatt satsing, og handler om å møte elevens digitale ferdigheter og læring, særlig knyttet til fagfornyelsen. Digitalisering er i prinsippet måten vi skal jobbe og gjøre ting på fremover. Det skjer en endring fra å være svært analoge, til å bli mye mer digitale. Det er utarbeidet en egen handlingsplan for det digitale løftet. Planen ligger på nettsidene til kommunen. Hovedpunkter i planen er:

1. Lærers profesjonsfaglige kompetanse
2. Elevens læring med digitale verktøy
3. Infrastruktur, utstyr og teknisk brukerstøtte
4. Administrative systemer og læringsplattform
5. Sikkerhet og personvern

Behovet for en lokal digitaliseringsrådgiver i sektoren, som har kompetanse både relatert til det pedagogiske og det digitale, har vært helt avgjørende for implementering og for å lykkes. IKT Agder regnes som kommunens IT-avdeling, men deres leveranse er knyttet opp mot det tekniske og selve infrastrukturen. Digitaliseringsrådgiveren har i tillegg en viktig rolle som bindeleddet mellom kommunen og forvaltningsleddet i IKT Agder.

Det vises for øvrig til detaljert beskrivelse av innføringen av denne satsingen i forrige budsjett- og økonomiplan (nettsidene til kommunen).

Sykefravær i sektoren

Målsettingen for sykefravær i sektoren er under 7,5 %. Sektoren har pr. september 2021 et totalt sykefravær på 8,1 %. Dette er for høyt, både generelt og i forhold til målsettingen. Langtidsfraværet er på 4,9 % og korttidsfraværet er på 3,2 %. Særlig korttidsfraværet er høyt. Dette kan ha sammenheng med pandemien, og at ansatte i oppvekstsektoren holder seg hjemme til testing er foretatt. Det jobbes imidlertid systematisk og godt med sykefraværsoppfølging i alle enhetene.

Iverksettelse av «nye oppvekst» = oppvekstsektoren fra og med 2022

Allerede i slutten av 2020 startet dialogen og drøftingsmøter mellom administrativ ledelse og tillitsvalgte knyttet til å samle tverrfaglige tjenester rettet mot barn, unge og deres familier i samme sektor. Det var flere faktorer som medvirket til oppstart av denne prosessen, men hovedårsaken var Statsforvalterens tilbakemeldinger etter tilsyn, som påpekte alvorlige mangler og svakheter knyttet til systematikk, dokumentasjon og praksis for tverrfaglig samarbeid.

Vinteren og våren 2021 startet en mer konkret prosess med å flytte noen tjenester fra helse- og omsorgssektoren til oppvekstsektoren. For å knytte dette til et eksisterende og allerede parallelt arbeid, ble prosessen opprettet som et eget prosjekt under folkehelseprogrammet HBS (helsefremmende barnehager og skoler). Prosjektet ble kort fortalt delt i to hovedspor slik:

1. Få på plass felles skjemaer, rutiner og møteplasser – altså endret praksis for samarbeid
2. Etablere «nye oppvekst» ved å flytte tjenester rettet mot barn, unge og deres familier fra helse og omsorg til oppvekst

Kommunalsjefene for helse- og omsorg og oppvekst ble prosjekteiere og ansvarlige, mens HBS-prosjektleder koordinerte og ledet prosessene rettet mot punkt 1.

Selve prosessen ble litt faglende fra start, idet de ulike involverte hadde svært forskjellig kunnskap og til dels forståelse for hva som skulle skje. Dette gikk seg til underveis i prosessen.

Hovedoppdraget var kort fortalt slik:

1. Alle som jobber med barn og unge skal ha kjennskap til hverandres oppgaver, rapporteringslinjer og møteplasser
2. Ledere av ulike profesjoner knyttet til barn og unge skal ha faste møteplasser og sikre sømløst samarbeid på tvers av hele linja
3. Det utarbeides konkret sjekkliste, felles skjemaer og rutiner som skal benyttes i alle saker der barn og unge har behov for ulike tjenester
4. Statsforvalterens pålegg skal være innfridd og lukket og innen gitt frist

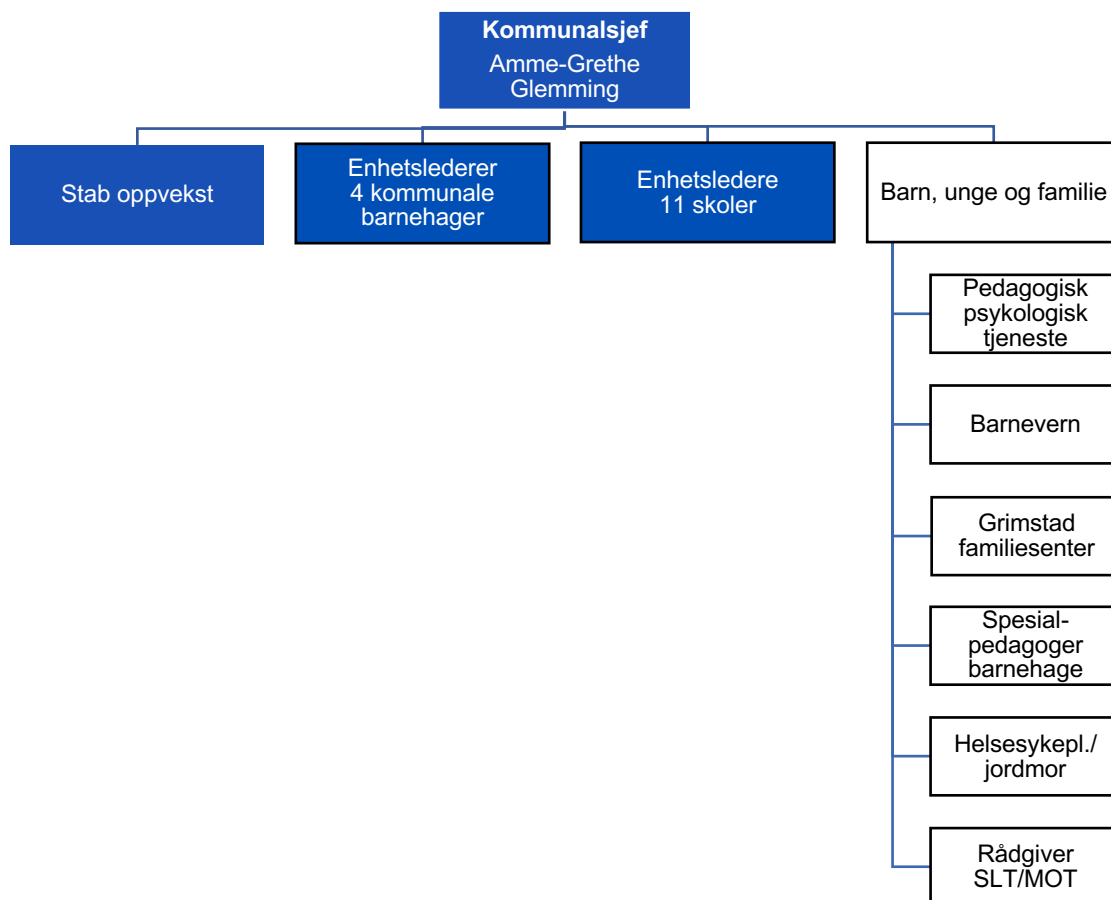
Ved etablering og innfrielse av de tre første punktene vil også punkt fire bli ivaretatt. Et helt konkret tiltak for møte oppdraget, var altså å samle tjenester rettet mot barn, unge og deres familier i en sektor.

Den nye barnevernreformen, som handler om «laget rundt barnet», blir omtalt som oppvekstreformen. Grunnpilarene i reformen er at flere barn skal få rett hjelp til rett tid der de bor. Stikkord for reformen er blant annet tidlig innsats, helhetlig tjenestetilbud, samarbeid på tvers av sektorer, kommunal styring, bedre tilpasset hjelp, bedre rettssikkerhet og bedre utnyttelse av ressursene. Grimstad kommunes «nye oppvekst» er derfor kommunens måte å møte denne reformen på. Tilpasninger må selvsagt gjøres etter hvert som implementeringen trer i kraft.

Helt konkret vil det si at barneverntjenesten, helsesykepleier- og jordmortjenesten, Grimstad familiesenter og koordinator og rådgiver for SLT/MOT overføres fra helse- og omsorgssektoren til oppvekst fra 2022. (SLT = samarbeid om lokale kriminalitetsforebyggende tiltak. MOT = forebyggende arbeid mot mobbing, utenforskap og psykiske vansker).

Disse nye tjenestene, samt PPT og spesialpedagogene for barnehager, er planlagt samlet i en ny enhet under ledelse av en egen enhetsleder. Sistnevnte stilling finnes ikke i dag, og blir derfor nyopprettet fra og med 2022. Figuren under gir en enkel oversikt for hvordan den nye strukturen for oppvekstsektoren blir fra 2022.

Ny struktur for oppvekstsektoren fra 2022

Forklaring til figuren over

De mørkeblå og hvite boksene er slik som organiseringen i oppvekstsektoren er nå. PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste) og spesialpedagogene (hvite bokser) ligger fortsatt i personal- og økonomisystemet som egen enhet – spesialpedagogisk enhet. I praksis opphørte denne enheten omkring 2019 / 2020. Disse tjenestene vil derfor bli lagt til den nye enheten i sektoren. Lys blå boks indikerer ny enhet og enhetsleder. PPT, barnevernstjenesten og helsesykepleier- og jordmortjenesten fortsetter som egne avdelinger. Tjenestene i familiesenteret, spesialpedagogene for barnehager og SLT/MOT legges direkte under enhetsleder. Justeringer må eventuelt gjøres når ny enhetsleder har startet.

Økonomiske konsekvenser ved ny organisasjonsstruktur

Tjenestene og personell som skal flyttes fra helse- og omsorgssektoren til oppvekst, gjøres i sin helhet. Det vil si at faktiske økonomiske rammer overføres fra helse- og omsorgssektoren til oppvekstsektoren. For de deler av Grimstad familiesenter som skal flyttes, og jordmor- og helsestasjonstjenestene, vil dette være relativt uproblematisk. Når det gjelder barneverntjenesten, må det tas hensyn til endringer knyttet til den nye barnevernreformen. Dette innebærer blant annet at et større ansvar og flere kostnader overlates til kommunene. Det betyr at denne rammen må økes betydelig. Det må også tas høyde for økt kostnad til å få på plass ny enhetsleder for den nye enheten. Enhetslederen vil få en helt sentral nøkkelfunksjon for å lykkes i det tverrfaglige samarbeidet.

Kommunedirektørens anbefaling

For å lukke avvik knyttet til lovkrav, møte den nye barnevernreformen (oppvekstreformen) og ikke minst få til bedre tverrfaglig samhandling og samarbeid rettet mot barn, unge og deres familier, er

kommunedirektøren av den oppfatning at å samle aktuelle tjenester i samme sektor vil være den beste og mest effektive måten å møte disse utfordringene på. Økonomi og andre ressurser må derfor overføres fra helse- og omsorgssektoren til oppvekstsektoren, og tilpasses den nye strukturen.

Sektorfordeling

Samlet sektorbudsjett i oppvekstsektoren for 2022, korrigert for deflator, er 607 210 mill kr. Dette beløpet inkluderer de nye tjenestene som skal overføres fra 2022. Fordeling innad i oppvekstsektoren er gjort etter ressursfordelingsmodellen. Modellen ble innført i 2020 og skal evalueres høsten 2022.

Økonomitabell oppvekst			
Oppvekstsektoren - administrasjon	228 360	236 419	238 735
Kommunale barnehager	24 837	20 295	22 650
Kommunale barne- og ungdomsskoler	236 741	220 119	229 816
Spesialpedagogisk enhet	13 776	11 459	0
Kvalifiseringstjenesten	16 887	19 891	17 708
Fevik Maritime Leirskole	0	0	0
Barn, unge og familie	0	0	88 118
Netto sektorkostnad	528 207	516 860	607 210
	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Oppvekstsektoren			
Kjøp av konsulent tjenester	1 176	507	865
Kjøp av andre private tjenester	184 890	186 663	189 356
Alle andre kostnader	70 658	66 842	80 980
Alle andre inntekter	-112 603	-88 898	-90 055
Netto totalsum	528 207	516 860	607 210

Enhetsgjennomgang

I gjennomgangen under brukes samme inndeling som i tertialrapporteringen. For en mer detaljert beskrivelse av den enkelte enhets oppgaver og drift, anbefales det å lese enhetenes årsberetninger.

Fellesområdet

Fellesområdet er en stor post i sektorens ramme, og inneholder blant annet tilskudd til friskolene og de private barnehagene, Grimstads del av Langemyr skole og ressurscenter, tilskudd knyttet til enkeltvedtak for barn med særlige behov, lønnskostnader til stab og sektorledelse. Tilskudd til private barnehager vil avhenge av antall barn, både over og under tre år, og således antall oppholdstimer i barnehagene. Omfanget av enkeltvedtak etter barnehageloven til spesialpedagogisk hjelp og økt støtte for barn med funksjonshemmede barrierer, er lovpålagte oppgaver hvor det er vanskelig å gi en god økonomisk prognose, siden dette er individbaserte vedtak som kan variere fra år til år. Rammen er i hovedsak videreført med justering for deflator. Det er ikke funnet plass til kompetansehevede tiltak eller kurs for medarbeidere som sorterer under denne rammen.

PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste)

PPT har over tid opplevd et stort arbeidspress, og har hatt lange ventelister både når det gjelder utredning og i arbeidet knyttet til sakkyndigvurderinger. Kommunestyret vedtok derfor i 1. tertial 2021 å styrke PPT med ett ekstra årsverk. Dette er nå på plass. Ved inngangen til oktober 2021 hadde PPT 583 aktive klienter og 36 på venteliste. I rammen har det imidlertid ikke blitt justert for

driftskostnader knyttet til ulike lisenser, tolketjenester, ulike godtgjørelser, testmateriell og andre merkantile utgifter.

PPT vil fra 2022 bli en avdeling, med egen avdelingsleder, under enheten *Barn, unge og familie*.

Spesialpedagoger for barnehagene

Spesialpedagoger for barnehagene yter bistand etter vedtak til alle barn i førskolealder i Grimstad kommune. Dette gjelder barn i kommunale og privat barnehager, og til barn som ikke går i barnehager. Grimstad kommune har ikke hatt flere vedtak enn sammenlignbare kommuner, men det var flere vedtak enn det sektoren hadde budsjettet med til spesialpedagogisk hjelp i 2021. Dette har da blitt løst ved at ansatte i aktuelle barnehager har ivarett oppgavene, og de private barnehagene har fått refundert sine kostnader knyttet til dette.

Ved inngangen til oktober 2021, er det fortsatt barn som venter på utredning fra PPT. Det er derfor knyttet en bekymring til at tallet på enkeltvedtak vil stige ytterligere. Selv om barnetallet er noe redusert, og det derfor kan være lett å anta at behovet minker, vil det heller være riktigere å se det slik at behovet ikke vil øke i samme grad som tidligere.

Spesialpedagoger for barnehagene blir fra 2022 lagt til ny enhet for barn, unge og familier. Spesialpedagogene blir ikke plassert i en egen avdeling, men vi fra oppstart legges direkte under enhetslederen.

Stab oppvekst (barnehager og skoler)

Foruten ledelse og styring av sektoren, inngår også rollene som barnehage- og skoleeier, samt barnehagemyndigheten i staben. Ansatte i *stab oppvekst* består i tillegg av rådgivere for barnehager og skoler, spesialkompetanse innen leseoppfølging – og planlegging og digitaliseringsrådgiver. Disse tjenestene er, som nevnt over, lagt inn under fellesområdets ramme. Økonomien knyttet til stab for barnehager og skoler og sektorledelse er oversiktlig og relativt stabil, siden det kun dreier seg om faste lønnsutgifter. Midler til kompetanseutvikling er tilnærmet null. Ytterligere om dette beskrives under punktet «Utfordringer» under.

Kommunale barnehager

Det er viktig å drifte de fire kommunale barnehagene så effektivt som mulig av flere årsaker. Selvsagt gjelder de samme føringer for de kommunale barnehagene som alle andre enheter i kommunen, men driften av de kommunale barnehagene vil ha direkte påvirkning på størrelsen på tilskuddene til de private barnehagene. Det påhviler derfor de kommunale enhetslederne (styrerne) å drifte spesielt effektivt. De kommunale barnehagene var tidlig ute med å innfri kompetansekrav til sine ansatte. Det medfører høyere lønnskostnader enn for barnehager som ikke i samme grad innfrir disse kompetansekravene. De kommunale barnehagene har, slik det er nå, et svært lite økonomisk handlingsrom. De økonomiske forutsetningene til barnehagene har ikke økt i takt med nye forventninger og krav. Barnehageloven ble endret fra 2021. En viktig endring er nytt kapittel knyttet til psykososialt barnehagemiljø.

Styrerne opplyser at konsekvenser kan bli at barn, som kunne fått hjelp tidlig i livet, får det i høyere alder med de personlige og samfunnsmessige belastninger det kan medføre. Det blir derfor helt avgjørende at sektoren totalt sett evner å endre praksis knyttet til tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats.

De kommunale barnehagene har til nå jobbet utfra egne planverk og egne målsettinger. For å skape en mer helhetlig måte å presentere disse barnehagene på, ble det i vår utarbeidet felles visjon og overordnet mål for de fire kommunale barnehagene. Dette skal implementeres i barnehagene og tilpasses de lokale særpregene som barnehagene har. Felles visjon og overordnet målsetting har en klar sammenheng med det tverrfaglige samarbeidet som er nå skal utvikles i hele sektoren.

ET GODT STED Å VÆRE - LEKE OG LÆRE

Overordnet mål	Veien til målet
BARN SOM MESTRER LIVET	<p>Skape trygge og glade barn gjennom lek og læring, annerkjennelse og respekt</p> <p>Sørge for godt fellesskap, samhold og tverrfaglig samhandling</p> <p>Ha kompetente medarbeidere med stor faglighet, som er stabile, nærværende og engasjerte, som er gode på samarbeid, som er varme og tydelige og har fokus på mangfold og inkludering</p> <p>Nær forståelse og samarbeid med foresatte</p>

Kommunale skoler

Flere enheter, og særlig enkelte skoler, har slitt med å få til et realistisk budsjett i balanse for 2022 med de rammer som er tildelt. Rammene er i hovedsak en videreføring av 2021-nivået. Kravet til å ta ned driften ettersom elevtallet generelt går ned, samt å dreie spesialundervisningen, har vist seg å være krevende å få til på kort sikt. Lærernormen skal innfris, og det er fortsatt mange elever med vedtak om spesialundervisning. Enhetslederne (rektorene) sliter med å tilpasse nye økonomiske rammer og krav til en godt innarbeidet drift.

Kravet til å innfri lærernormen gjør at rektorene må redusere kostnader andre steder i enhetene. Ved å redusere på miljøarbeidere, medfører dette ifølge rektorene, ekstrabelasting på lærerne. Ytterligere kutt i rammene, som følge av reduksjon i integreringstilskuddet, vanskeliggjør arbeidet med å gjennomføre innføringstilbudet for minoritetsspråklige elever. I gruppene som har rett til inntil to år forsterket norskopplæring, går det unge mennesker som alle snakker ulike språk og ingen kan norsk. Noen har mangelfull skolegang fra tidligere og noen kommer helt uten skolegang. Grimstad kommune har kalt tilbudet for velkomstklasse. Siden det ikke lenger er økonomi til en egen klasse for ungdomstrinnet, kalles det derfor et innføringstilbud for minoritetsspråklige elever. Noen skoler har valgt å beholde miljøarbeidere for å møte tilrådingene fra PPT. Dette kan da gå på bekostning av lærernormen.

Grimstad kommune har skoler som ikke har nødvendig plass og dermed manglede kapasitet, samt skoler som har utslitte og lite funksjonelle lokaler. Kommunedirektøren legger opp til en egen politisk sak som skal undersøke og vurdere disse forholdene på en grundig måte. Likeledes vises det til kapittel for investeringer som belyser utbygging av Fjære og Holviga barneskoler.

Rektorene opplyser at konsekvenser av det som oppleves som svært stramme økonomiske rammer, i første omgang vil gå utover innfrielse av kravet til lærernormen. Flere av enhetene tar ned driftsbudsjettet, som blant annet går til innkjøp av læremidler, for å dekke lønnskostnadene. Rektorene på de minste enhetene tar selv vikartimer for å holde lønnskostnadene nede.

Kommunedirektøren skal foreta nye grundige vurderinger og undersøkelser knyttet til skolestruktur, skolegrenser, skolekapasitet og skolebygg. Dette gjøres for å sikre at kommunen

bygger nye skoler som best mulig kan møte fremtidige behov, og for å sikre best mulig total ressursutnyttelse. Saken legges frem til politisk behandling våren 2022.

Langemyr skole og ressurscenter

Langemyr skole og ressurscenter gir individuelt tilpasset grunnskoleopplæring til elever med utviklingshemming i eierkommunene Grimstad, Lillesand og Birkenes. Froland og Vegårshei kjøper elevplasser også inneværende skoleår. Grimstads del av eierforholdet belastet sektorens fellesområde.

Skoleplass tildeles elever etter søknad og vurdering av at nærskolen ikke klarer å tilrettelegge i tilstrekkelig grad for elevens komplekse utfordringer. Skolen har tilbud om skole- og fritidsordning (SFO) til elever i barneskolen, i henhold til opplæringsloven. Elever på ungdomstrinnet kan gis tilbud etter vedtak om helsetjenester i hjemkommunen, så sant det er kapasitet i SFO. Skolen er et spesialpedagogisk spisskompetansesenter, og det kan kjøpes veiledning og kurs innen det spesialpedagogiske fagfeltet. Skolen har over tid opparbeidet kontinuitet, og har ansatte med mye kompetanse.

Ifølge rektor vil konsekvensene av kutt i ramme føre til redusert bemanning, noe som betyr mindre hjelp og større fare for skade på personell. For en effektiv og god drift er skolen avhengig av et velfungerende samarbeid med andre tjenester. Ytterligere reduksjon vil begrense mulighetene for nødvendig samarbeidstid, noe som får en direkte konsekvens for elevene og deres foresatte. I tillegg vil mulighet for innkjøp av materiell begrenses, likeledes vedlikehold av bygg og kompetansehevede tiltak.

Kvalifiseringstjenesten

Kvalifiseringstjenesten består av flykningstjenesten og voksenopplæringen.

Hovedmålsetning til flykningstjenesten er at den enkelte flyktning skal bli selvhjulpne og integrert i lokalsamfunnet. Flykningstjenesten har ansvaret for bosetting og integrering av flyktninger, og følger opp flykningebefolkningen innenfor femårsperioden.

I løpet av høsten 2021 mottar kommunen integreringstilskudd for 264 personer. Disse er innenfor femårsperioden, og får tilpasset oppfølging. For januar 2022 vil antallet være ca. 200 personer, og i tillegg kommer de som blir bosatt i løpet av 2022. I 2021 er kommunen anmodet om å bosette 23 flyktninger, noe som blir innfridd. Det forventes et antall på ca. 25 personer for 2022. (Anmodningsbrevet fra IMDi for kommende år, forventes mottatt i oktober – november).

Voksenopplæringen tilbyr norskopplæring for nyankomne flyktninger og innvandrere, komprimert grunnskole for voksne og spesialundervisning for voksne med behov for vedlikehold og opplæring i grunnleggende ferdigheter.

Kvalifiseringstjenesten yter også service til innbyggere med behov for å dokumentere norskerferdigheter for å kunne søke statsborgerskap og permanent opphold, realkompetansevurdering på grunnskolens område, veiledning, samarbeid med andre kommunale og eksterne aktører, med mer.

For 2022 ble integreringstilskuddet kraftig redusert, og Kvalifiseringstjenesten ble hardt belastet som følge av dette. Ifølge enhetsleder vil konsekvensen av den reduserte økonomiske rammen medføre nedbemanning i både flykningstjenesten og voksenopplæringen. I tillegg må antall undervisningstimer reduseres. Dette vil særlig gå utover de aller svakeste brukerne av kvalifiseringstjenesten.

Ny enhet – barn, unge og familie

Fra 2022 utvides sektoren med en ny enhet i forbindelse med flytting av tjenester fra helse- og omsorgssektoren til oppvekstsektoren. Det vises til eget punkt over om utvidelse av sektoren og den nye enheten.

Utfordringer

Det vil bli svært utfordrende for flere enheter å holde sine økonomiske rammer for 2022. Det er ikke rom for uforutsette hendelser. Eksempler på dette kan være barn som har behov for alternative opplæringsarenaer, ressurskrevende enkeltvedtak eller ekstraordinære innkjøp. Enkelte enheter vil også måtte nedprioritere og utsette innkjøp til ordinære læremidler. Ressurser til kompetansehevede tiltak er helt minimalt eller fraværende for de fleste rammeområdene. De økonomiske rammene rommer i svært liten grad bruk av vikarer. Dette bekymrer enhetslederne, idet sykefravær må regnes som påregnelig kostnad. Det kan derfor oppfattes som et paradoks, når enhetene reduserer sin drift med å ta ned tiltak som nettopp er rettet mot forebyggende og tidlig innsats.

Det er stor enighet i at kompetanseutvikling er og blir svært viktig for å drive fremtidsrettede barnehager, skoler og andre tjenester rett mot barn og unge. Det vil bli svært utfordrende for en sektor, som har både behov og ambisjoner, at det ikke er funnet rom for å sette av tilstrekkelig ressurser til dette.

Tidlig og forebyggende innsats er et forventet og villet satsingsområde, spesielt knyttet til den nye oppvekstsektoren.

Det er en klar målsetting at noen av disse utfordringene rettet mot tidlig innsats nå skal møtes på system, og med utvikling av tverrfaglig samhandling. Det vil imidlertid kreve noe tid før endret praksis er en realitet.

Spesialundervisning for barn i skolealder er fortsatt høyt. Det blir godt synliggjort i kvalitetsmeldingen for oppvekst 2021. Arbeidet med å dreie spesialundervisning fra individrettet til tilpasset opplæring, er kommet noe ulikt i skolene. Det jobbes nå målrettet mot en slik tilnærming, men det gjenstår ennå både kompetanse og implementering for å få en mer og ønsket effekt av denne dreiningen. Noen utfordringer vil antagelig være økt behov for kurs og kompetanseheving, siden Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis overfører flere oppgaver fra Statped (Den statlig spesialpedagogiske tjenesten for kommuner for fylkeskommuner) til den kommunale PPT. PPT må øke sin spisskompetanse på områder som ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon), syn og hørsel etc., som tidligere Statped hadde ansvaret for. Deretter må det være et bevisst kontinuerlig og målrettet fokus på dette området.

Sektoren har jobbet målrettet for å bedre elevenes psykososiale miljø gjennom utarbeidelse av gode systemer basert på opplæringsloven kapittel 9a. Tilsvarende arbeid er startet for barnehagene, basert på nye bestemmelser i barnehageloven. Dette er et viktig og lovpålagt satsingsområde, men utfordrer enhetene på kapasitet, som er en mangelvare.

Uhensiktsmessige bygg, særlig noen av skolebyggene, minker muligheten for fleksibilitet og god utnyttelse av ressursene. I tillegg er utslitte bygg og lokaler en helsemessig utfordring. Det blir derfor svært viktig å utrede og vurdere hvilke muligheter og eventuelle begrensninger som finnes for å utvikle gode skoler for alle elevene, og samtidig utnytte ressursene best mulig.

Enhetslederne uttrykker også stor bekymring over at personalet deres blir usikre på om arbeidsplassene vil bestå, idet barne- og elevtallene varierer og grunnbemanningen oppfattes som en høyst usikker variabel.

Færre bosettinger av flyktninger gjør at statlige tilskudd minskes, og ny integreringslov stiller større krav til kortere opplæring. Selv om det kan søkes om tilskudd til personer som har særlige behov, er dette svært omfattende og krevende prosesser, som igjen krever helt spesielle ressurser. Det blir da svært utfordrende når tjenestene, som skal betjene disse brukerne, har blitt dramatisk redusert på kort tid og opparbeidet og viktig kompetanse er i ferd med å forsvinne.

Kort oppsummering budsjettreduserende tiltak

- Ikke dekning for kjente faktiske kostnader knyttet til vedtak for førskolebarn

- Reduksjon av årsverk - voksentetthet i skolene
- TPO (tilpasset opplæring) uteblir eller utsettes
- Minimal bruk av vikarer
- Kutt i innkjøp av læremidler
- Kutt i kompetansehevende utviklingstiltak
- Kutt i tjenester rettet mot minoritetsspråklige og flyktninger
- Bortfall av velkomstkasse for minoritetsspråklige elever

Kort oppsummering nye tiltak

- Implementere ny enhet i oppvekstsektoren
- Implementere nye felles systemer og rutiner for barn og unge som har behov for flere tjenester
- Utvikle tverrfaglig samhandling og møtearenaer

Kort oppsummering av innspill og tiltak det ikke er funnet plass til

- Ny telledato for barnehager mellom januar og juni
- Programvare for skriftlig tilsyn i barnehagene
- Programvare for kartlegging av elever som opplever og utøver krenkende adferd
- Begrenset mulighet for å delta på relevante konferanser og innkjøp av forskningsmateriell
- Økte ressurser knyttet til tidlig innsats

		SANNSYNLIGHET				
		LAV 0%				HØY 100%
KONSEKVENSNIVÅ	HØY < 5 MILL					
				Det er stor usikkerhet knyttet til barnevernsreformen		
				De fleste skolene vil ha problemer med å holde budsjett dersom det inntreffer uforutsette hendelser		
	LAV < 1 MILL				Langemyr skole og ressursenter bør kunne holde budsjett	Spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn kan få problemer med å holde budsjett

Grunnskolene skal ha tilpasset rammen til tildelt budsjettamme. Rammene er så stramme at det i svært liten grad er tatt høyde for uforutsette hendelser. Det er derfor stor sannsynlighet for at ressursbehov knyttet til spesialundervisning og vikarbruk kan forekomme, og at budsjettene vil sprekke.

Barnehagene antas å ha større mulighet for å holde budsjett enn skolene, men det er svært skjørt.

Kvalifiseringstjenesten har måttet stramme ytterligere inn på sin ramme. Det er likevel sannsynlig at budsjett kan holdes, men både kvalitet og omfang på tjenestene blir svært reduserte.

Langemyr skole og ressurscenter bør kunne holde sin ramme. Det er imidlertid ikke tatt høyde for å motta ikke innmeldte elever pr. oktober 2021.

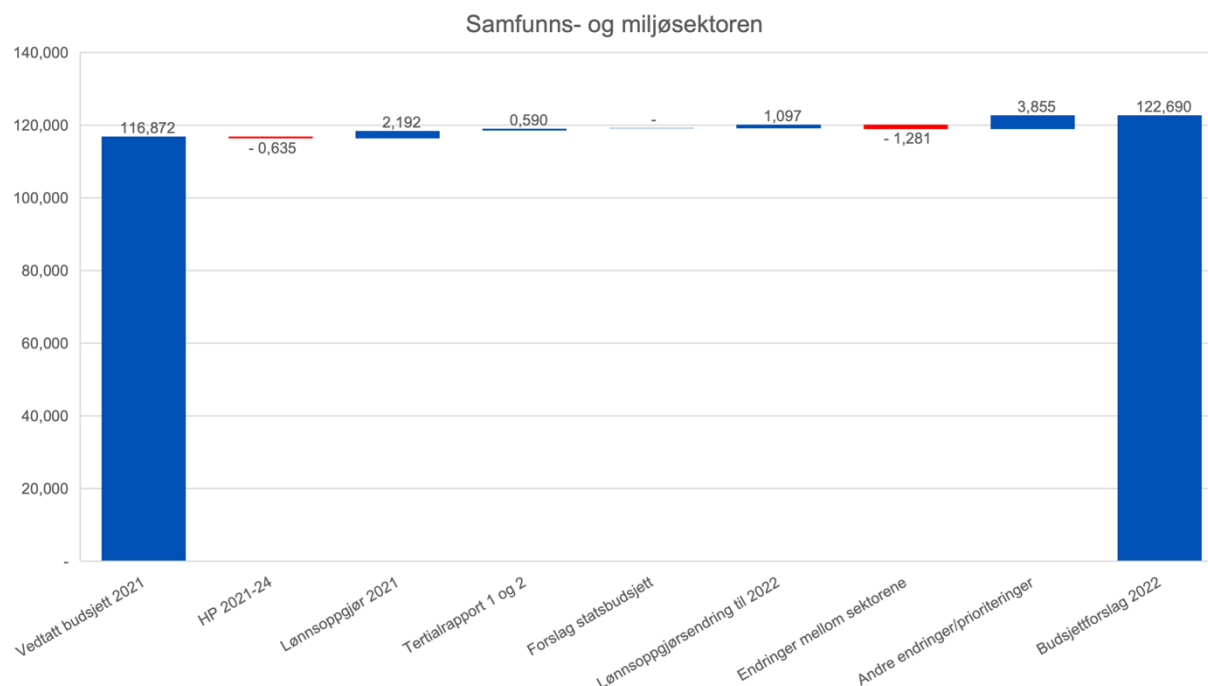
Spesialpedagoger for barnehager har flere oppdrag gjennom allerede fattede vedtak, enn budsjettammen legger opp til. Selv om antall årsverk på tjenesten reduseres for å holde budsjettet, så vil altså ikke kostnadene knyttet til vedtakene forsvinne, men sideforskyves ved refusjoner.

PPT bør kunne holde budsjett, men har svært stramme rammer knyttet til driftskostnader.

Barnevernstjenesten er ny i sektoren og det er usikkerhet om tjenesten kan holde budsjett. Det er fortsatt lite kunnskap om hvordan innføringen av barnevernsreformen vil bli. Både til rammeoverføringer, faktiske kostnader knyttet til større ansvar og flere oppgaver.

Samfunns- og miljøsektoren

Kommunalsjef Heidi Sten-Halvorsen

Oversiktstabell

Dette kapittelet beskriver budsjettet for 2022 for samfunns- og miljøsektoren. Sektoren omfatter følgende kommunale tjenesteenheter; bygg- og eiendomstjenesten, kommunaltekniske tjenester, oppmålingstjenesten, Grimstad brann og redning, byggesakenheten, plan-, miljø- og landbruksenheten, enhet for investeringsprosjekter, i tillegg til VAR (vann, avløp, renovasjon) og feiertjenesten.

Endringer i handlingsprogram 2022-2029

Samfunns- og miljøsektoren viderefører i all hovedsak handlingsprogrammet for 2021 vedtatt i desember 2020, med følgende endringer:

Tiltak	Beløp
Lønnsoppgjør 2021	2 192 000 kr
2.tertialrapport delkompensasjon økte strømkostnader	590 000 kr
Lønnsoppgjør 2022	1 097 000 kr
Generelt økt ramme iht. budsjettinnspill	1 000 000 kr
Endring mellom sektorer (GEU flyttes til næring)	1 281 000 kr
Andre endringer og prioriteringer (beskrevet nedenfor)	3 855 000 kr

Sektoren vil måtte tilpasse seg årets budsjetttrammer og krav om innsparinger og kostnadsreduksjoner i driften.

Sektorens mål

1. Vi skal ha god kontroll over økonomien, slik at det blir et økonomisk resultat i balanse for 2022

2. Vi skal følge opp handlingsplanen etter næringsattraktivitetsundersøkelsen, slik at resultatet blir bedre ved neste måling (2022/2023)
 - a. Vi skal ha en kommunikasjon som sikrer godt samspill mellom kommunen og aktører i næringslivet
 - b. Vi skal ha en kommunikasjon som sikrer god samhandling mellom enhetene i sektoren
3. Vi skal ha en hovedstruktur på vår virksomhetsstyring og internkontroll innarbeidet i det nye QM+ verktøyet i løpet av 2022
 - a. Hovedstrukturen vil videreutvikles og etableres mer finmasket utover i 4-års perioden
4. Vi skal ha en tydelig prioritering av oppgaver og tiltak som står i forhold til de tilgjengelige ressursene. Prioriteringen oppdateres i forbindelse med hver tertialrapport.

Sammendrag

Samfunns- og miljøsektoren er sammensatt av forvaltningsområder som behandler planer og søknader for innbyggere og utbyggere, og stor grad av tilrettelegging og tjenester for de øvrige enhetene i kommunen. Nybygg, vedlikehold og byggdrift, renhold og stell av uteområder er tjenester som gir rammer for kommunens øvrige tjenesteenheter.

Sektoren opplever en økning av omfang og volum i mange av oppgavene, og særlig innenfor forvaltningsoppgavene. Ressurser til bemanning har ikke vokst i samme takt, og har gitt et misforhold mellom tilgjengelig kapasitet og leveringsdyktighet sett opp mot forventninger, behov og ønsker. Dette gjelder innenfor investeringsprosjekter, byggdrift og renhold, innenfor kommunaltekniske tjenester, brann og redning og særlig innenfor byggesak, planbehandling og landbruksfaglig saksbehandling. Beslutningene skal forankres i lovverket. Det er svært viktig at de avdelingene i kommunen som skal fatte vedtakene etter plan- og bygningsloven, har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet.

Budsjettet for 2022 er stramt, men det er foreslått en veldig viktig satsing med styrkning innenfor forvaltningsområdene byggesak og plan. Det foreslås også å kompensere for deler av sektorens kostnadsøkning i form av volumøkninger på flere områder. Sektoren innarbeider øvrig volumvekst innenfor enhetenes rammer.

Budsjettramme for enhetsgruppene

Samfunn og miljø	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Samfunns- og miljøsektoren	3 395	3 808	2 598
Byggesaksenheten	-280	0	325
Oppmålingsenheten	517	843	1 615
Plan-, miljø- og landbruksenheten	7 648	9 926	10 524
Grimstad brann og redning	19 331	17 670	18 369
Kommunaltekniske tjenester	27 409	27 948	30 605
Bygg- og eiendomstjenesten	56 833	56 677	58 654
Enhet for investeringsprosjekter	0	0	0
Feiervesen	-72	0	0
Vann og avløp	-2 347	0	0
Netto sektorkostnad	112 434	116 872	122 690
Lønnskostnader og NAV-refusjoner	118 061	119 175	122 206
Kjøp av konsulenttjenester	7 773	4 094	2 883

Kjøp av andre private tjenester	1 353	1 445	188
Alle andre kostnader	163 851	137 345	147 813
Alle andre inntekter	-178 606	-145 187	-151 900
Netto totalsum	112 433	116 872	121 190

Bygg- og eiendomstjenesten

Bygg- og eiendomstjenesten har forvaltningsansvaret inkludert, byggdrift, renhold og vedlikehold av hele kommunens bygg- og eiendomsmasse. I tillegg har bygg- og eiendomstjenesten ansvar for kommunens boligkontor, som blant annet forvalter startlån, bostøtte og tilskuddsordninger gjennom Husbanken.

Enheten har som mål å gjennomføre mer egenproduksjon med egne ansatte fremover.

Enheten vil jobbe med å omfordele oppgaver mellom ansvarene i enheten innenfor eksisterende ramme for å optimalisere driften.

Bygningsmassen eldes og vedlikeholdsmidlene er begrenset, dette vil kunne gi økte vedlikeholds utfordringer framover.

Bygg- og eiendomstjenesten jobber aktivt med eiendomsutvikling i samarbeid med øvrige sektorer. Bygg- og eiendomstjenesten har også fokus på boligsosialt arbeid. Enheten har deltatt i Husbankens by- og tettstedsprogram fra 2016 til 2020. By- og tettstedsprogrammet er nå avsluttet, men kommunen har fortsatt løpende kontakt med sentrale kontaktpersoner i Husbanken. Bygg- og eiendomstjenesten jobber sammen med de øvrige sektorene om livssykluskostnader, arealeffektive- og energieffektive bygg i tillegg til forvaltning, drift og vedlikeholds konsekvenser for byggeprosjektene.

I budsjettforslaget endres enhetens rammer med:

	2022	2023	2024	2025
Byhaven, snøsmelteanlegg mm	250	250	250	250
Boligkontor, kompensasjon bortfall av integreringstilskudd	400	400	400	400
Vaktordning	265	265	265	265
Byggdrift (effektiviseringskrav)	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Kjøring – rodestyring (effektiviseringskrav)	-250	-500	-500	-500

Boligkontoret opplever at det til tider er krevende å skaffe riktig boliger innenfor enkelte områder, men det er likevel ikke reelt bostedsløse i Grimstad. Det er stort behov for å gjennomføre de planlagte kommunale boligene i investeringsprogrammet.

Et lavere antall bosettinger av flyktninger medfører økte kostnader i avvikling av innleide boliger og utgifter til vedlikehold av disse etter lang tids leie. Anmodninger om bosettinger har endret seg siden 2017, der kommunen nå får anmodning om bosetting av store familier (5+), mens det tidligere i hovedsak har vært bosatt enslige menn.

Det foreslås en ramme for startlån i 2022 på 90 mill kr.

Kommunaltekniske tjenester

Enhetens budsjett består av selvfinans og «vanlig driftsbudsjett»

Enheten er i hovedsak en drift-/vedlikeholds-enhet. Delt opp i fem fagområder, med hver sin fagleder.

VA-installasjoner drifter vannverket, høydebassenger, renseanleggene og pumpestasjoner i hele kommunen.

Vann og avløp jobber med planer, og har oversikten over det som er av kommunale vann og avløpsnett i kommunen. Avdelingen har ansvaret for rørleggermeldinger og vannmålere. Det er regelmessige møter mellom ansvarsområdene for å samkjøre behov, planer og utførelse. Det jobbes kontinuerlig for å redusere lekk i kommunens ledningsnett.

Parkavdelingen drifter og vedlikeholder kommunens parker, idrettsanlegg og Skjærgårdsparken. I tillegg har avdelingen ansvar for renovasjonshåndtering i sentrum.

Bydrift drifter og vedlikeholder kommunens vei-, vann- og avløpsledninger.

Samferdsel drifter havnen og gjestehavnen i byen. Videre utfører avdelingen oppfølging av veglys i kommune, planlegging av asfaltprogrammet og planlegging av trafikksikkerhetstiltak.

Avdelingen forvalter også parkeringsbestemmelsene og vegforfaltning, inkludert søknader om avkjørsler, siktsoner med mer. samt oppfølging av utbyggingsavtaler.

I budsjettforslaget endres enhetens rammer med:

	2022	2023	2024	2025
Utbyggingsavtaler (overtakelse av vei, VA, lekeplasser mm)	2 470	2 470	2 470	2 470
Reduksjon som følge av kjøp/vedlikehold i økt egenregi	- 500	-1 000	-1 000	-1 000

Enheten har identifisert flere behov som det ikke funnet plass til. Det er på asfaltområdet ett årlig behov på ca 2,5 mill kr. I 2021 ble det re-asfaltert for ca 1 mill kr, og det er på dette nivået det er budsjettet for i årene fremover.

For 2022 er det foreslått økning i budsjettet tilsvarende forventet årlig ekstra kostnader for overtagelse av vei, VA, lys og lekeplasser som er gjennomført i 2021.

Det skal bygges nytt renseanlegg som skal erstatte Groos renseanlegg. Dette skal stå ferdig i 2025. Dagens renseanlegg er for lite, og må erstattes. Det er flere som arbeider på renseanleggene, som sannsynligvis vil gå av med pensjon i denne perioden. Det vil si at det er mye erfaring som forsvinner, og det må planlegges en god overgang for å sikre god nok kvalitet videre.

Enheten overtar hvert år flere veier, veglys, lekeplasser, VA-ledninger mm som skal driftes. Dette har ikke ført til budsjettjusteringer de siste årene, men i 2022 legges det opp til en budsjettøkning med bakgrunn i økte mengder (som følge av utbyggingsavtaler og prosjekter.)

Enheten leverer gode resultater, og har en effektiv drift. Kommunen har over tid gjort mye gode investeringer som sikrer at man har oppdatert utstyr og godt ledningsnett. Budsjettene for drift er noe lave, som gjør at man ikke kan levere helt opp på det nivået man ønsker.

Kommunaltekniske tjenester ønsker i 2022 å automatisere mer av parkvedlikeholdet, etter gode erfaringer med to robotklippere i 2021, og vil frigi ressurser til annet arbeid ved å investere i flere robotklippere og «smarte» søppeldunker med komprimator. Enheten vil også utforske andre muligheter for automatisering.

Enheten ønsker å levere godt, overalt. Det er svært mange som ønsker å få utbedret og vedlikeholdt «sine» området, men det blir nok viktigere og viktigere å prioritere og faktisk bortprioritere noen områder for å sikre tilfredsstillende kvalitet der man må.

Det arbeides for å gjennomføre mer arbeid i egenregi, hovedsakelig innen VA. Det foreslås derfor å investere i både gravemaskin og traktor/lastebil for å få mer ut av ressursene. Tiltakene er foreslått inn i investeringsbudsjettet.

Investering i gravemaskin og traktor/lastebil vil få en avskrivningsperiode på 10 år, som vil gi en kapitalkostnad pr år på i underkant av 400.000 kr. I 2020 har kommunen benyttet rammeavtalen med Heldal for over 5 mill kr, og dette er en blanding mellom driftsprosjekter og investeringsprosjekter.

Ved å gjennomføre større del av arbeidet i egenregi, vil kommunen få en raskere sanering av eldre ledningsnett innenfor avsatt ramme. Det vil være gunstig for å få redusert uønsket innlekk i eldre ledningsnett, noe som vil påvirker både kapasitet og økonomi.

Grimstad brann og redning

Grimstad brann og redning består av to avdelinger som skal ivareta de forebyggende og beredskapsmessige oppgavene etter brannloven. Feiertjenesten utgjør en del av forebyggende avdeling, og har eget budsjett etter selvkostprinsippet.

Kommunen opplever en kraftig og vedvarende befolkningsvekst, og økningen har i hovedsak kommet innenfor aksene Birketveit-Grimstad sentrum-Molland. Dette har medført at tettstedet har passert 20 000 innbyggere. Dette har igjen utløst et formelt krav om økning fra to til fire kasernerte mannskaper på brannstasjonen. I tillegg kommer en støttestyrke på vanntankbil og høyderedskap, som kan være samme person, men følge vaktlaget for øvrig. Budsjettet har ikke lagt opp til en økning, som følge av pågående utredning om eventuell sammenslåing med Østre Agder brannvesen.

Enheten blir i budsjettforslaget tilført 120 000 kr for økt brukerbetaling på felles 110-sentral på Agder. Det er allerede bestemt at denne skal flyttes til Kristiansand, og samlokaliseres på ny politistasjon i 2023. Det ligger an til en økning på 5 kroner/innbygger de neste årene.

Grimstad brannstasjon er ikke egnet til formålet etter dagens krav. Dette gjelder både fasiliteter knyttet til personell, men også areal for biler og utstyr. Enheten har overtatt deler av lokalene til tidligere brannstasjonen legesenter, men dette blir midlertidige løsninger i påvente av ny brannstasjon.

I budsjettforslaget endres enhetens rammer med:

	2022	2023	2024	2025
Økt kostnad 110-sentralen	120	120	120	120

Feiertjenesten

Feiertjenesten er en del av forebyggende avdeling i enheten brann og redning. Avdelingen sørger for feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Fra 2016 gjelder dette også fritidsboliger i kommunen og utgiftene dekkes etter selvkostprinsippet.

Oppmålingsenheten

Oppmålingsenheten er ansvarlig for Matrikkelen. Her ligger mye av kommunens grunndata som brukes av det offentlig og private. I tillegg har enheten ansvar for kommunens grunnkart. Det er i år for første gang nytt kart over hele kommunen. De eldste kartdelene som fremdeles var i bruk, var fra 1990.

Matrikkelen er et av Norges hovedregistre, sammen med Folkeregisteret og Enhetsregisteret. Matrikkelen er tredelt mellom eiendomsdelen, som er størst, bygningsdelen og adressedelen.

Oppmålingsenheten måler opp nye eiendommer, og foretar arealoverføringer etter godkjent søknad hos byggesaksenheten i tillegg til grensejusteringer og oppmåling av eksisterende

grenser som ikke er koordinatbestemt. Det gjennomføres også påvisning av grenser og oppmåling av andre eiendomsrelaterte saker. Oppmålingstjenesten har utbredt kundekontakt for å hjelpe grunneiere med saker som har med grenser å gjøre.

Bygningsdelen av Matrikkelen har periodevis ikke blitt ført som den skulle. Det er betydelig mangler og feil her fra tidligere tider, av flere historiske grunner. Kommunestyret har i egen sak gitt aksept for et toårig prosjekt med å rette feil i matrikkelen. Arbeidet med retting er i gang.

Bygningsdelen er grunnlaget for eiendomsskatt og gebyrer, og dermed viktig for kommuneøkonomien. Det er også viktig at eiendomsskatt og gebyrer er riktige. Like objekter skal betale likt.

Adressedelen inneholder alle adresser i Grimstad kommune. Oppmålingsenheten tildeler vegnavn og adresser i kommunen.

Adressedelen er koblet sammen med Folkeregisteret og enhetsregisteret. Dette er akutt viktig ved uttrykning, men også viktig for at folk, leveranser og post skal komme riktig frem.

I budsjettforslaget endres enhetens rammer med:

	2022	2023	2024	2025
Prosjektstilling matrikkel-prosjekt	650			

Dette er vedtatt at skal være et 2-årig prosjekt. Ved en feil er det kun lagt inn midler $\frac{3}{4}$ -virkning første år. Dette rettes ved senere budsjettering.

Plan-, miljø- og landbruksenheten

Plan-, miljø- og landbruksenhetens hovedoppgaver er saksbehandling av private reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven, miljøsaker og landbrukssaker. I tillegg til saksbehandling etter relevante lovverk, har kommunen også et ansvar for behandling av tilskuddsordninger innenfor landbruksnæringen og ansvar innenfor kommunens overordnede planverk.

Budsjettrammen for 2022 foreslås økt med totalt 375 000 kr sammenliknet med budsjettet for 2021. Dette utgjør en økning på litt i underkant av 4 %. Økningen er som følge av kommunedirektøren satsing innenfor fagområdet plan, og skal gå til å øke bemanningen på enheten. Den økte rammen utgjør halve kostnaden for 3/4-år i 2022, og økes senere til 450 000 kr fra 2023 (halve kostnaden i helårseffekt). Resten av økningen dekkes inn med økning i gebyr for plansaker (se avsnitt under) og omdisponering innenfor sektorens egen budsjettramme.

Selvkostgraden innenfor plansaker er normalt sett mellom 25-45 %, avhengig av saksmengde og type plansaker. Enheten opplever stadig stort tilslag av nye plansaker. De siste årene har antall nye plansaker vært 12-18 saker pr år. Det er ventet at den høye aktiviteten vedvarer. For delvis å finansiere ny stilling innenfor planområdet, foreslås det å innføre gebyr for oppstartsmøte.

Gebyret foreslås til 10 000 kr pr plansak, noe som er i tråd med overordnet plan, og 20 000 kr pr plansak som ikke er i tråd med overordnet plan. Gebyret for oppstartsmøte kommer i tillegg til øvrige gebyrer innenfor plan. Totalt vil det øke gebyrinntektene med 150 000 kr i forhold til budsjett 2021. Innføringen av gebyr for oppstartsmøte er for øvrig i tråd med hva våre nabokommuner allerede har. Kristiansand, Lillesand og Arendal har alle gebyr på oppstartsmøte på henholdsvis 31 000 kr, 20 000 kr og 28 400 kr (2021-tall).

I budsjettforslaget endres enhetens rammer med:

	2022	2023	2024	2025
En stilling, $\frac{3}{4}$ virkning første år, delfinansiert	325	450	450	450

For 2022 er det ikke funnet midler til medvirkningsprosesser, grafisk design, digitale løsninger, m.m. i forbindelse med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel (250 000 kr), lønnsmidler for Grimstads andel av den interkommunale plankoordinatorstilling for E18-samarbeidet (100 000 kr) eller enhetens andel i en foreslått nyopprettet stilling innenfor merkantil/lederstøtte for samfunns- og miljøsektoren (100 000 kr). Enheten må dermed prioritere dette opp mot andre disponeringer innenfor enhetens rammer.

Enheten er sårbar med tanke på kapasitet og antallet som arbeider med de enkelte fagområder. Spesielt gjør dette seg gjeldende innenfor miljø og landbruk. Ved sykdom, permisjoner eller ferieavvikling, finnes det lite ressurser med riktig kompetanse til å erstatte/kompensere for fraværet. Innenfor plan er det flere ansatte å spille på, men i praksis er enheten svært presset på oppgaver innenfor planområdet, til å svare ut både interne og eksterne forventninger. Det stilles også stadig strengere krav til kompetanse, dokumentasjon, medvirkning, m.m. innenfor de forskjellige fagområdene. Dette er i utgangspunktet positivt, men likevel krevende rent ressursmessig.

En konsekvens av dette er imidlertid at kommunedirektøren foreslår en økt satsing innenfor planområdet. Som nevnt over er det foreslått en ny stilling innenfor plan. Dette vil bedre kapasiteten. En ny stilling vil tidligst være på plass våren 2022.

Avsluttende kommentar

Det er stor aktivitet innenfor alle fagområder. Arbeidshverdagen er hektisk, men inneholder spennende og givende oppgaver for den enkelte medarbeider. Enheten ser frem til å kunne øke bemanningen innenfor plan i løpet av 2022. Det vil gi enheten økt kapasitet og muligheten til å drive med utvikling. På sikt vil det gi bedre tjenester for innbyggere, utbyggere, politikere, kommuneadministrasjonen og andre berørte parter.

Byggesak

Byggesaksavdelingen har ansvar for behandling av dispensasjonssøknader, og bygge- og delingstillatelser etter plan- og bygningsloven. Byggesaksavdelingen skal også behandle utslippssøknader. Byggesak skal føre tilsyn og drive med ulovlighetsoppfølging.

Gebysatsene for byggesaker, utslipp og forurensning er justert i henhold til nye økonomiske beregninger. Grunnlaget for økningen på 15 % er at det er ønskelig med en ny fast stilling som byggesaksbehandler. Bakgrunnen er store restanser, og generelt økt antall byggesaker. Dette er nok en konsekvens av pandemien. Nasjonalt ble det i 2021 gitt 58% flere igangsettingstillatelser fra august til september, ifølge tallene hentet fra SSB. Utfordringen med økningen i antall saker over denne to års perioden, er at vi har fått et etterslep vi ikke makter å hente inn igjen uten økt bemanning. At det er store restanser, går ut over både næringsvirksomhet og privatpersoner.

Økt byggeaktivitet generelt, har også medført økt antall ulovlige tiltak og et økt behov for foretakstilsyn. Grimstad har en strandsone som er populær særlig i ferie sesongen, og dette har de siste årene båret preg av. Bygningsmyndighetene mottar et stort antall tips om ulovlige forhold, særlig i strandsonen, men har ikke kapasitet til å følge opp alle disse henvendelsene. Dette er en utfordring for rettssikkerheten. Arbeidet med tilsyn har heller ikke hatt tilstrekkelig prioritet i 2021, på grunn av redusert bemanning og Covid-19. Løpende saksbehandling har vært høyere prioritert. Kommunedirektøren foreslår å øremerke en av de to nye faste stillingene til tilsyn og ulovlighetsoppfølging.

Videre så vil det innen et til to år mest sannsynlig komme på plass et nytt digitalt saksbehandlingssystem.

Prosessen med pilotprosjektet eByggesak har vist at det er nødvending med flere ressurser tilknyttet implementering av nytt system. Dette viser også at det er et økt krav til kompetanse for

den enkelte saksbehandler innen flere fagområder. Antall klagesaker øker stadig, og bygningsmyndigheten har økte utgifter til saksomkostninger som en følge av at klagemotpart i større utstrekning enn før benytter advokatbistand. Dette stiller ekstra sterke krav til korrekt rettsanvendelse og lovforståelse.

Kommunedirektøren ser behov for å styrke byggesaksenheten med to årsverk. En ny stilling finansieres, tilsvarende plan-, miljø- og landbruksenheten, med tilføring av midler til halvparten av stillingen og det øvrige må dekkes med omprioritering innen sektoren, og en stilling finansieres fullt ut av økte gebyrinntekter.

I budsjettforslaget endres enhetens nettorammer med:

	2022	2023	2024	2025
To stillinger, hvorav en er 100 % gebyrfinansiert, og en med ¾ virkning første år, delfinansiert	325	450	450	450

Enhet for investeringsprosjekter

I mars 2020 godkjente kommunestyret (PS 20/32) opprettelsen av en ny stilling som enhetsleder av et nytt prosjektkontor. Stillingen ble opprettet for å ha en sterkere prosjektstyring i Grimstad kommune. Utviklingen av investeringsprosjekter i Grimstad kommune har vært stor gjennom mange år. Antall prosjekter har økt, og kompleksiteten i prosjektene har økt betraktelig. Ressursene til prosjektstyring har ikke økt tilsvarende.

Prosjektkontoret har ansvar for planlegging og gjennomføring av investeringsprosjektene med tilhørende disipliner, som blant annet innkjøp. Enhetens arbeid er beskrevet i begynnelsen av kapitlet om investeringsprosjektene.

Sektorens fellesområde

Det foreslås ikke nye tiltak for sektorens fellesområde ut over handlingsprogrammet som ble vedtatt for 2021.

Økningen i sektorens årsverk skyldes den foreslåtte økningen innen byggesak og planområdene.

Satsinger

Sykkelby

Grimstad kommune har i 2021 fornyet trepartsavtalen med Statens Vegvesen og Agder fylkeskommune for perioden 2021-2024. Alle tre parter har dermed forpliktet seg til å jobbe mot et felles mål om at andel helsefremmende transport, gange og sykkel skal øke med 25%.

For å oppnå dette skal det jobbes parallelt med fysiske og holdningsskapende tiltak, og det er definert følgende satsingsområder: Sammenhengende sykkelveinett, drift og vedlikehold, skoler og skoleveier, opplevelser i nærområdet (derunder Vita Velo), Agder som sykkelregionEN, kunnskapsbygging og deling og telling og statistikk. Arbeidet skal rettes mot hele befolkningen; barn, unge, voksne og eldre.

Det skal jobbes parallelt med fysiske tiltak og holdningsskapende arbeid. Som sykkelby blir Grimstad prioritert til å motta sykkelbymidler fra Agder fylkeskommune. I fireårsperioden er strekningen Storgaten-Opplandsveien, inkludert bro over E 18, definert som det store fysiske tiltaket som skal gjennomføres som sykkelbyprosjekt i Grimstad. Tiltaket har planlagt oppstart 2022. I tillegg bidrar fylkeskommunen med midler til, og etablering av, nye tellepunkter for sykkel, ekstra fokus på gang- og sykkelvei-inspeksjoner og en mindre sum til kampanjer og holdningsskapende tiltak. Grimstad kommune forplikter seg til å stille ansatt ressurs til prosjektleder for arbeidet lokalt, og til å prioritere sykkel og gange i kommunens planlegging og drift.

I 2021 er det etablert flere mindre sykkelparkeringer i sentrum, og sykkelparkering på Grimstad ungdomsskole er ytterligere utvidet fra 2020. Sykkelfeltene i den kommunale delen av Grooseveien er merket på nytt. Tellepunkt for sykkel på Vik har fått ny publikumstavle, og er nå godkjent og tilgjengelig for å hente ut statistikk via Trafikkdata. Det er etablert to nye tellepunkt for sykkel høsten 2021.

Det er utarbeidet en mulighetsstudie for trasé til framtidig Vita Velo-sykkelrute i Grimstad. På tross av at 2021 har vært preget av smittevern og pandemi, er det gjennomført diverse tiltak og kampanjer for å sette fokus på sykkel og gange som attraktive transportformer, blant annet kampanjer i skoler, sykkelopplæring på kvalifiseringstjenesten, diverse opplegg i samarbeid med UIA, turposter og vintersykkelprosjekt.

Ifølge sykkelbyavtalen fra 2015, skulle Statens Vegvesen utarbeide et sykkelregnskap basert på tall fra blant annet sykkelbyundersøkelser og reisevaneundersøkelser. Dette er ikke gjennomført, sykkelbyundersøkelsen fra 2018 ble ikke publisert på grunn av lav svarprosent, og vi venter fortsatt på at tall fra Reisevaneundersøkelsen for regionen skal publiseres. Det er dermed vanskelig å si sikkert om sykkelbruken øker, eller ikke. Sykkeltellerne på Moy Moner og ved Meny på Vesterled viste en økning i antall passeringer fra 2019 til 2020. Det er også gjennomført tellinger av sykler på alle skolene i midten av mai og september. Sykkelandelen varierer mellom skolene, men totalt sett har skolene en sykkelandel på omkring 40 %.

Trafikksikker kommune

Som første kommune i Agder, ble Grimstad kommune i juni 2016 godkjent av Trygg Trafikk som Trafikksikker kommune. Alle enhetene i kommunen har gjort et arbeid for å systematisere sitt arbeid, og få på plass rutiner innenfor trafikksikkerhet. Resertifisering skulle vært gjennomført i 2018. Denne har gjentatte ganger blitt utsatt. Arbeidet med resertifisering ble for det meste gjennomført høsten 2020, men på grunn av pandemi og behov for avklaring rundt ansettelse, er slutføringen av arbeidet igjen utsatt. Arbeidet skal nå tas opp igjen, og målet er at regodkjenning er ferdigstilt på nyåret i 2022.

Folkehelse

«Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen», (Folkehelseloven, 2012). Formålet med loven er at alle kommunens sektorer skal jobbe for å fremme folkehelse, og at kommunen skal tenke folkehelse i alle ledd. Et systematisk kommunalt folkehelsearbeid er avhengig av samarbeid på tvers av alle kommunens sektorer. Folkehelsekoordinator har en rolle innenfor koordinering av kommunens folkehelsearbeid, jobber på tvers av sektorer og er involvert i mange av kommunens prosjekter og prosesser, i tillegg til å være kontaktperson inn mot det regionale folkehelsearbeidet i Agder.

Kommunen har et lovpålagt krav om å ha oversikt over helsetilstand i befolkningen med påvirkningsfaktorer. Oppgaven er todelt, kommunen skal utarbeide et hoveddokument hvert fjerde år som skal ligge til grunn for planstrategien. Samtidig er det et krav om løpende oversikt, som skal danne grunnlag for økonomi, handlingsplaner og løpende drift i sektorene. Grimstad kommune vedtok sitt fireårsdokument, Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Grimstad, vinteren 2020. En oppdatert versjon ble politisk behandlet våren 21.

Utfordringer

Samfunns- og miljøsektoren er sammensatt av forvaltningsområder som behandler planer og søknader for innbyggere og utbyggere, og stor grad av tilrettelegging og tjenester for de øvrige enhetene i kommunen. Nybygg, vedlikehold og byggdrift, renhold og stell av uteområder er tjenester som gir rammer for kommunens øvrige tjenesteenheter. Vår drift og kvaliteten på denne

kan være avgjørende for øvrige enheters evne til å levere gode tjenester innenfor bærekraftige rammer.

Sektoren opplever en økning i omfang og volum i mange av oppgavene, og særlig innenfor forvaltningsoppgavene. Ressurser til bemanning har ikke vokst i samme takt, og har gitt et misforhold mellom tilgjengelig kapasitet og leveringsdyktighet sett opp mot forventninger, behov og ønsker. Dette gjelder innenfor investeringsprosjekter, byggdrift og renhold, innenfor kommunaltekniske tjenester, brann og redning og særlig innenfor byggesak, planbehandling og landbruksfaglig saksbehandling.

Det er på enkelte områder større forventninger enn det realistisk sett kan leveres på. Det er foreslått en stor satsing med en økning av ressurser for å bedre denne situasjonen med en ny stilling innenfor plan-området og to stillinger innen byggesak. Innenfor planområdet delfinansieres ny stilling av økte gebyrer knyttet til volumvekst og innføring av et nytt gebyr på oppstartkonferanser. Innenfor byggesak finansieres den ene stillingen med en økning av gebyrene med 15%, og den andre med delvis tilførte midler og delvis omprioritering av midler innen sektoren. Byggesak har frem til nå vært 100% selvfinansiert. Den nye stillingen som foreslås utenom gebyrene, skal benyttes til det økende behovet for ulovlighetsoppfølging som ikke kan gebyrfinansieres på samme måte som øvrige saksbehandlerstillinger.

Organisasjonen har ikke tilstrekkelig slakk eller kapasitet til å ta nye oppgaver på toppen av alle ordinære driftsoppgaver og de planlagte utviklingsoppgavene.

		LAV 0%	SANNSYNLIGHET			HØY 100%
KONSEKVENSEN	HØY < 5 MILL					
			Får ikke ansatt medarbeidere med riktig kompetanse i ledige og opprettede stillinger		Økte strømpriser over budsjetttramme	
					Forsinket gjennomføring av prosjekter; fordyrende drift andre sektorer	
			Fall i aktivitet, manglende gebyrinntekter		Sektoren får flere oppgaver enn vi klarer å levere på	Saksmengde for stor i forhold til bemanning; holder ikke frister eller god nok kvalitet
	LAV < 1 MILL				Saksbehandlingsoppgavene så store at det blir for krevende å sikre gode prosesser med god medvirkning	

Risikoområder

1. Får ikke ansatt medarbeidere med riktig kompetanse i ledige og opprettede stillinger. Det har vist seg å være krevende å rekruttere til enkelte stillinger. Manglende rekrutering vil øke utfordringene i enhetene.
2. Økte strømpriser ut over budsjetttramme. Energikontoret følger planen for kontroll og effektivisering av forbruk, men kostnaden på strøm er utenfor vår kontroll.
3. Forsinket gjennomføring av prosjekter; fordyrende drift andre sektorer. Dette gjelder spesielt innenfor helse og omsorgssektoren.
4. Fall i aktivitet, manglende gebyrinntekter. Det er for tiden stor aktivitet i bygge og anleggsbransjen og det er lite som tyder på at dette endrer seg vesentlig i året som kommer.
5. Sektoren får tilført flere oppgaver enn det er kapabilitet til å gjennomføre. Både innenfor driftsoppgaver og investeringsprosjekter øker porteføljen år for år. Det er

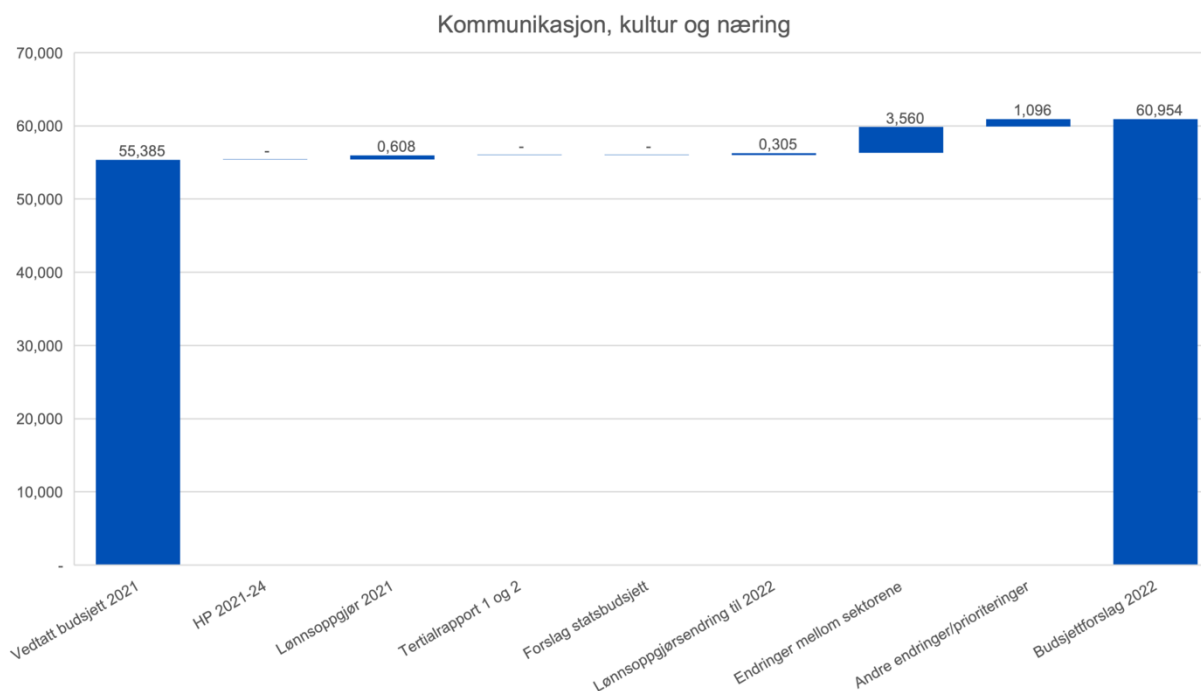
6. Saksmengde for stor i forhold til bemanning; holder ikke frister eller god nok kvalitet
7. Saksbehandlingsoppgavene så store at det blir for krevende å sikre gode prosesser med god medvirkning

Den totale budsjettammen for samfunns- og miljøsektoren er stram, og det ligger en risiko i å klare å gjennomføre nødvendige forvaltningsoppgaver og tiltak innenfor tilgjengelige ressurser.

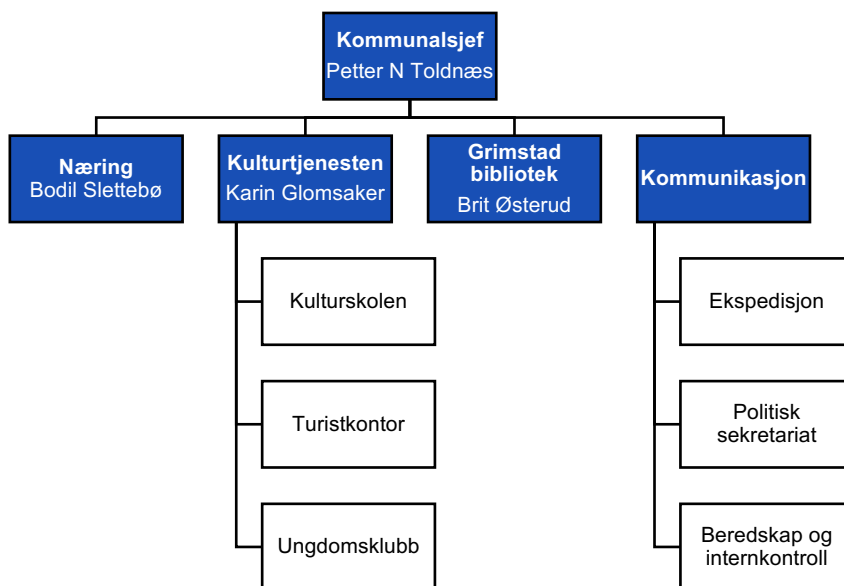
Det er i liten grad tatt høyde for at noe uforutsett skal skje. Hvis det ikke skjer ekstraordinære eller store/mange hendelser, er denne risikoen håndterbar. Ekstremvær er heller ikke lagt inn i matrisen, men dersom det kommer et kraftig, langvarig snøfall, regn/flom, langvarig tørke, stor skogbrann vil dette fort kunne gi kostnader på 1-2 mill kr, og sannsynligheten øker utover planperioden.

Kommunikasjon, kultur og næring

Kommunalsjef: Petter N. Toldnæs

Dette kapittelet beskriver budsjettet for 2022 for området kommunikasjon, kultur og næring, samt bevilninger til kirke.

I budsjettarbeidet har området fått justert for deflator på kultur og næring, men driftsmidlene til kommunikasjon trekkes ned. Det har ikke vært rom for å styrke bemanning på kulturtjenesten eller bibliotek, men næringsområdet er styrket med forslag om ny næringsrådgiver og opprettelse av kommunalt næringsfond.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Kirke og trossamfunn	21 160	17 499	17 499
Kommunikasjonsavdelingen	0	0	8 992
Næring	0	0	5 229
Bibliotek	0	0	5 823
Kulturtjenesten	0	0	23 411
Netto sektorkostnad	21 160	17 499	60 954
	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Lønnskostnader og NAV-refusjoner	0	0	23 618
Kjøp av konsulenttjenester	0	0	2 854
Kjøp av andre private tjenester	0	0	232
Alle andre kostnader	21 279	17 499	37 739
Alle andre inntekter	-119	0	-3 489
Netto totalsum	21 160	17 499	60 954

Kirke

Området kirke og trossamfunn består av de driftstilskuddene som bevilges til Grimstad kirkelige fellesråd (Den norske kirke). Tidligere år hadde kommunene også ansvar for å bevilge midler til andre trossamfunn, men dette ansvaret overtok staten fra og med 2021.

Kommunestyret bevilget totalt 17,499 mill kr i driftstilskudd til Den norske kirke i 2021, og dette tilskuddet foreslås videreført i 2022.

Etter ønske fra kirken selv, og etter avtale med dem, så betaler kommunen leien og strøm for lokalet som kirken har på Odden. Dette motregnes i regnskapsåret mot totalt bevilget tilskudd.

Kommunikasjon

I tillegg til kultur og næring, består sektoren kommunikasjon, kultur og næring av kommunikasjonsavdelingen, sentralbord, politisk sekretariat og beredskap og internkontroll. Kommunikasjonsavdelingen består av 2,35 årsverk tilknyttet kommunikasjon, 1,9 årsverk tilknyttet sentralbord/ekspedisjon, ett årsverk på beredskap og internkontroll, samt tre årsverk på politisk sekretariat.

Sentralbordet betjente i fjor 52.000 inngående telefoner, i tillegg til innbyggere som møtte opp på rådhuset for å få hjelp.

Kommunikasjon har i hovedsak ansvar for nettsider, intranett, elektronisk skjemaløsning, bredbåndsutbygging, klarspråk og telefoni, i tillegg til informasjon og kommunikasjon med innbyggere og presse – bistand mot hele organisasjonen for styrke kommunikasjonsarbeidet.

Politisk sekretariat har sekretariatsfunksjon for alle styrer, råd og utvalg, kommune- og stortingsvalget og salg- og skjenkebevillinger/salg- og skjenkekontrollen..

Beredskap- og internkontrollfunksjonen har systemansvaret for kommunens krisestøtteverktøy og kvalitetssystem.

For 2022 har kommunikasjonsavdelingen følgende mål:

- Styrke internkommunikasjon
- Styrke arbeidet med åpenhet i kommunen
- Bistå resten av organisasjonen i kommunikasjonsarbeid og kurs

- Styrke kommunikasjon mellom innbyggere og organisasjonen

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten skal legge til rette for gode kulturopplevelser, og skal bidra til å løfte det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Hovedmålgruppen for kulturtjenestens oppgaver er barn og unge.

Kulturskolen tilbyr undervisning i musikk, teater og visuell kunst til ca 300 elever, og arrangerer Gratis kulturlørdag 7 ganger i året. Kulturlørdag har blitt et populært lavterskeltilbud for mange familier. Kulturskolens rolle som et ressurscenter i det lokale kulturlivet bør styrkes. Samarbeid med andre lokale aktører kan gi bedre tilbud til elevene våre, nye tilbud fra kulturskolen til andre målgrupper, og flere gode opplevelser.

På ungdomsklubben Huset får ungdom et gratis måltid, og kan drive med ulike aktiviteter to ettermiddager i uka, og i ferier. For å skape et godt sosialt miljø er det avgjørende med nok bemanning med riktig kompetanse, tydelige voksne som er gode rollemodeller for ungdommene. For å kunne drive mer forebyggende og oppsøkende aktivitet sammen med andre som jobber med ungdom (skolene, barnevern, kvalifiseringstjenesten, lag og foreninger) trengs det mer ressurser.

Antall barn i Grimstad som vokser opp i lavinntektsfamilier øker. Mange av tilbudene våre er gratis og lavterskel. BUA har gratis utlån av diverse fritidsutstyr til alle innbyggere.

Kulturskolen og ungdomsklubb som er tilgjengelig for alle er en viktig del av den kulturelle grunnmuren i kommunene. Dette skaper gode oppvekstforhold og bidrar til utvikling hos den enkelte. Det er et nasjonalt mål at barn og unge skal få oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, og at de selv kan være med på å skape kunst. Den kulturelle skolesekken gir kunst og kulturopplevelser til alle skoleelever i Grimstad.

Turistkontoret er helårsåpent, og markedsfører og legger til rette for gjester som vil oppleve Grimstad, dikterbyen, skjærgården, sykkelbyen, lokal mat, mm. Turistkontoret skal være med på NTW (reiselivsmesse for turoperatører) i Kristiansand i april 2022, og vil markedsføre Grimstad som destinasjon på Sørlandet. Sammen med Grimstad hele året jobbes det med destinasjonsutvikling, der hovedsatsingen er «Der Ibsen ble Ibsen».

Ibsen- og Hamsunsatsingen har vært et mål i kommunale planer i 20 år. Kommunestyret har vedtatt at en ønsker en trinnvis utbygging av Hamsun-museum i Storgaten 44. Fjæreheia amfi kan bli en viktig Ibsen-scene dersom kommunen overtar ansvaret for Fjæreheia amfi fra Kilden IKS. I tillegg til kunstneriske opplevelser, kan dette gjøre Grimstad til en attraktiv destinasjon for kulturturister. Både Ibsen og Hamsun har internasjonalt potensiale, og satsingen avhenger av at Grimstad kommune tar ansvar for utvikling og gjennomføring.

Det etterlyses flere merkede stier, parkeringsplasser, nye aktiviteter som stisykling, frisbeegolf, via ferrata, ro- og padleled, osv. Det er etablert en tverrfaglig arbeidsgruppe som har tatt tak i dette. Utdfordringen er ressursmangel; både mht bemanning og budsjett. Alle involverte har stort arbeidspress, og det er behov for noen som kan koordinere arbeidet.

Det er også behov for tettere samarbeid med idretten for å arbeide for å redusere antall inaktive og legge til rette for at innbyggerne er fysisk aktive. Idretten er en viktig arena for barn og unge, og klubbene har fokus på mangfold og inkludering. Signaler fra nasjonale kartlegginger viser at det sannsynligvis er et stort frafall fra idretten som følge av koronapandemien.

Kulturektoren i Grimstad kommune havnet i 2019 på en 153 plass i Kulturindeksen (Telemarksforskning) og 261. plass på kommunebarometeret (Kommunal rapport). Dersom en bruker mer penger på kultur, får en mer kultur. I tillegg kan en få effekter som kan være ønskelig på andre samfunnsområder; frivillighet, folkehelse, forebyggende arbeid blant barn og unge, osv.

Ser en på netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, og kr pr innbygger, bruker Grimstad mindre enn mange andre, også over tid:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Grimstad %	3,3%	3,8%	3,0%	3,4%	3,0%	3,3%
Grimstad kr/innb	1681 kr	2042 kr	1630 kr	1997 kr	1839 kr	1962 kr
Kostra gr 13 %	3,9%	4,0%	4,0%	4,0%	4,1%	4,7%
Kostra gr 13 kr/innb.	1887 kr	2027 kr	2122 kr	2260 kr	2406 kr	3418 kr
Landet %	3,8%	3,9%	4,0%	4,0%	4,2%	4,1%
Landet kr/innb.	2036 kr	2148 kr	2297 kr	2428 kr	2627 kr	2644 kr

Arbeidsoppgavene i kulturtjenesten har økt de siste ti årene uten at en har fått tilført flere stillinger. Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, ungdomsklubb, barnefattigdomsprosjekter, planarbeid, barnebokfestivalen og div. arrangement. I kulturadministrasjonen er det kun 1,2 årsverk som kulturrådgiver i tillegg til enhetsleder.

Sammenlignet med andre kommuner på Agder har vi lav bemanning i Grimstad. Både turistkontoret, kulturskolen ungdomsklubben og BUA er avdelinger i enheten, og det er mange med deltidsstillinger.

Bibliotek

Bibliotek er en lovpålagt oppgave og en demokratisk grunnpilar i Norge. Mål for biblioteket bygger på «Rom for demokrati og dannelse, nasjonal bibliotekstrategi 2020–2023»

- Biblioteket skal være relevant kulturarena, læringsarena og møteplass.
- Biblioteket skal være en arena for debatt, formidling og kulturopplevelser.
- Biblioteket skal formidle gratis, allsidig og aktuell kunnskap, litteratur og kultur tilgjengelig for alle og kunne brukes av flest mulig.
- Biblioteket skal tilby et mangfoldig og attraktivt kildeunivers av både fysiske og digitale samlinger
- Biblioteket skal tilby møteplasser og bygge fellesskap
- Biblioteket skal bidra til å løfte den digitale kompetansen i befolkningen

I Grimstad har vi hovedbiblioteket i sentrum og filial på Fevik lokalisert i Fevik skole. Biblioteket har 6,5 årsverk fordelt på 8 stillinger.

Medier

Mediebudsjettet ved Grimstad bibliotek har stått stille fra 2006 til 2021. Samtidig har det vært en prisvekst på 36,3% på medier fra årene 2005-2021. Biblioteket har det laveste mediebudsjettet i Agder.

Lydbøker, film og e-bøker er ikke lenger fysiske medier, men kommer i digital form. Disse mediene er langt dyrere å låne ut enn fysiske bøker.

	Innbyggere 1.1.2021	Mediebudsjett 2021	Mediebudsjett pr. innbygger
Arendal	44999	887614	20
Flekkefjord	9028	230500	25
Grimstad	23544	400000	17
Kristiansand	111633	3010150	27

Lillesand	11074	287360	26
Lindesnes	23046	784336	34
Lyngdal	10365	424953	41
Risør	6809	232930	34

Bibliotekene i Norge har et utstrakt samarbeid slik at sluttbrukeren skal få det de ønsker, men det er avhengig av at alle bidrar. Tabellen ovenfor viser at vi bidrar med for lite. Vi har høyt innlån og lener seg i for stor grad på andres gode mediebudsjett. Denne praksisen er ikke velansett og de store bibliotekene begrenser nå andres lån fra sine samlinger.

Biblioteket har hatt tre sett med kulturfondbøker. Vi er nå fratatt ett sett, noe som gjør at vi mister ca. 600 bøker pr. år og vil få problemer med å dekke våre brukeres behov.

Personalressurser

Bibliotekets kraftige aktivitetsøkning gjør at vi har for stor belastning på personalet både med arbeidsbyrde og vaktbyrde. Vi klarer heller ikke å bemanne huset med to personer på alle vakter noe som er et mål både som følge av arbeidsbyrde og av sikkerhetshensyn.

Biblioteket har i dag lederansvaret for Ribsenfestivalen. Arbeidet med en slik festival bør ha en fast ansatt leder (jfr. Ibsen- og Hamsundagene som har en 40 % stilling) for å kunne drive godt og skape utvikling. Slik det er nå blir arbeidet fragmentert og mange har for stort delansvar.

Nytt biblioteksystem

Grimstad biblioteks biblioteksystemet Mikromarc fases nå ut fra leverandør, og det innebærer at i likhet med 180 andre folkebibliotek og ca 2000 skolebibliotek i Norge må det anskaffes et nytt system. Skolene i Grimstad har også dette systemet. Agder fylkesbibliotek sammen med Innlandet fylkesbibliotek tar anbudsprosessen for kommunene i disse fylkene. Vi deltar i arbeidsgruppen. I løpet av 2022 og 2023 vil dette innebære kostnader som vi vil komme tilbake til i første tertial når de endelig merkostnadene er avklart.

Næring

I dag ligger det flere virkemidler knyttet til næringsstøtte under rådmannens område. Det gjelder støtte til Grimstad Næringsforening, Grimstad min by (GMB), Norsk Landbruksforening, Regionalt næringsfond, og andre tilskudd. Årlig støtte til Grimstad Næringsforening og Grimstad Min By har vært uendret i mange år. Det foreslås derfor en vesentlig økning av støtten. Grimstad Min By har bedt om at årlig tilskudd økes til 800 000 kr, blant annet fordi det årlig bevilges en del midler til ulike aktiviteter og arrangementer. Henvendelsen er delvis imøtekommet.

Etablerersenteret IKS som tidligere har levert etablererveiledning for Grimstad kommune legges ned 31.12.2021. Det budsjetteres med likt beløp i 2022 til etablererveiledning, hvor man søker å finne en annen løsning for å ivareta dette tilbudet i kommunen.

Ansvar for eiendomsutviklingsselskapene Grimstad Eiendomsutvikling AS og Grimstad Bolig- og Tomteutvikling KF vil fra nyttår legges til næring, og midler til disse selskapene inngår fra 2022 i næringsbudsjettet.

Næringsjefen har kontakt med både nytt og eksisterende næringsliv. En av de viktigste oppgavene er å være et bindeledd mellom bedrifter og kommunen der hvor det er relevant. I tillegg til kontakt med næringsliv er kontakt og oppfølging overfor Universitetet i Agder og andre forskningsinstitusjoner en viktig del av næringsjefens arbeid. Det avsettes også midler til arbeid med Universitetsbyen Grimstad.

Regionalt næringsfond for Arendal, Grimstad og Froland er en støtteordning med det formål å fremme etablering av ny virksomhet og videreutvikle eksisterende bedrifter. For å sikre kvalitet i saksbehandling og likebehandling av søkere er det inngått avtale med ekstern saksbehandler.

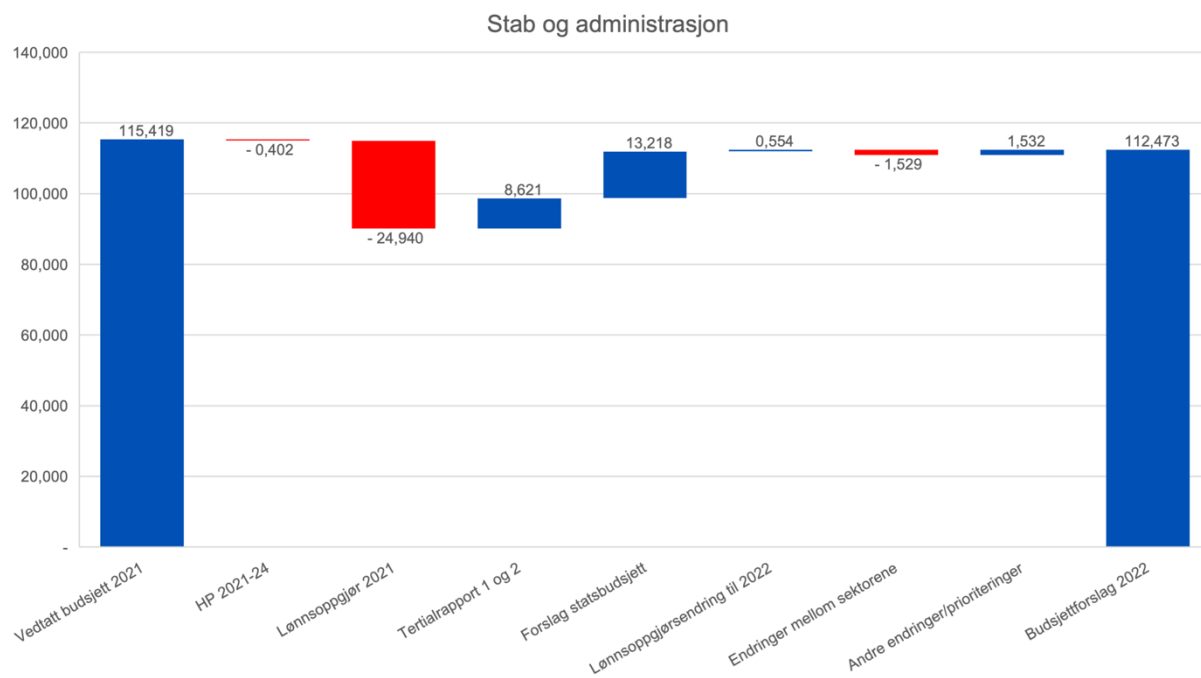
Søknader til fondet besluttet av et styre bestående av representanter fra deltagende kommuner, samt observatører fra andre offentlige organisasjoner. De deltagende kommunene finansierer 40% av fondsmidlene, mens Agder fylkeskommune finansierer 60 %.

For å styrke næringsavdelingen foreslås det ansatt en næringsrådgiver og opprettelse av kommunalt næringsfond, kr 500 000 i 2022 og 1 500 000 fra og med 2023.

I tillegg budsjetteres det med noen frie midler til Grimstad Hele Året prosjektet og til næringsutvikling generelt, samt midler til destinasjonsutviklingsprosjekt som man jobber med i GHÅ.

Budsjett, næring	2022 (kr)	2021 (kr)
Grimstad Næringsforening	250 000	170 000
Grimstad Min By	500 000	170 000
Etablerersenteret IKS	350 000	350 000
Norsk Landbruksforening	55 000	55 000
Driftstilskudd til Usus	46 000	46 000
Regionalt næringsfond	250 000	250 000
Saksbeh RNF	60 000	50 000
Grimstad Eiendomsutvikling AS	1 281 000	
Grimstad Bolig- og Tomteutvikling KF	750 000	
Relocation Agder	50 000	
Kontingent Grimstad Min By	50 000	
Grimstad Hele Året – frie midler	50 000	50 000
GHÅ – destinasjonsutviklingsprosjekt	500 000	
Tiltak strategisk næringsplan handlingsdel	100 000	84 000
Næringsrådgiver og næringsfond	500 000	
Universitetsbyen Grimstad – handlingsplan	100 000	
Frie midler næringsutvikling	337 000	59 000
SUM NÆRINGSUTVIKLINGSMIDLER	5 229 000	1 284 000

Administrasjon og stab

Dette kapittelet beskriver budsjettet for 2022 for kommunedirektøren, stab og støttetjenesten.

Området omfatter kommunedirektør med stab, politikere og utvalg, økonomiavdelingen, HR-avdelingen, lærlinger og IKT.

Innbyggjerservice og kommunikasjon (kommunikasjonsavdelingen), som tidligere år lå beskrevet inn under dette kapittelet, er for 2022 beskrevet i kapittel 09 (Kommunikasjon, kultur og næring».

Sammendrag og oppsummering av budsjett 2022

Oversikten nedenfor viser sektorens budsjett for 2022 som foreslått for de ulike enhetsgruppene, sammenlignet med budsjett 2021 og regnskapstall 2020.

(tall i kr 1000)

Stab og støtte	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Rådmann og stab	4 044	2 757	3 900
Organisasjonsavdelingen	10 316	12 630	11 010
Økonomiavdelingen	14 785	12 904	13 818
Innbyggjerservice og kommunikasjon	38 231	37 886	0
Netto sektorkostnad	67 377	66 176	28 728
Stab og støtte	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Lønnskostnader og NAV-refusjoner	50 816	46 655	25 515
Kjøp av konsulenttjenester	1 370	1 199	1 125
Kjøp av andre private tjenester	160	232	0
Alle andre kostnader	32 868	26 227	3 186
Alle andre inntekter	-17 838	-8 137	-1 098
Netto totalsum	67 377	66 176	28 728

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Fellesutgifter	64 414	87 129	83 745
Fellesutgifter	64 414	87 129	83 745
Lønnskostnader og NAV-refusjoner	17 038	36 596	32 194
Kjøp av konsulenttjenester	1 042	290	290
Kjøp av andre private tjenester	0	0	0
Alle andre kostnader	55 512	57 801	57 842
Alle andre inntekter	-9 178	-7 558	-6 581
Netto totalsum	64 414	87 129	83 745

Sammendrag

Stab og fellesområdene består av enhetene kommunedirektør, organisasjons (HR) og økonomiavdelingen samt kommunens fellesområde (fellesutgifter, IKT, politikere og læringer).

Området har samlet et budsjett på 112,5 mill. kroner i 2022. Rammen er redusert md 2,9 mill. kroner og skyldes overføring av midler til ny sektor kommunikasjon, kultur og næring samt et lavere budsjettert lønnsoppgjør på kommunens fellesområde i 2022 enn i 2021.

Kommunedirektør med stab

Kommunedirektørens område består av to årsverk og tilhørende driftsposter.

Økonomiavdeling

Økonomiavdelingen består av økonomi, faktura- og gebyrseksjonen og innkjøpsansvarlig. Avdelingen har 14,8 årsverk og alle stillingene er p.t besatt.

Økonomi

Fagfeltet økonomi skal støtte opp om utarbeidelse av budsjett, økonomirapportering og driftsanalyser. Avdelingen har også ansvar for større utredninger og analyser for beslutningsstøtte mv. I tillegg har økonomi systemansvaret for Grimstad kommune sitt ERP-system.

Faktura og gebyrseksjonen

Faktura- og gebyrseksjonen har hovedansvaret for forvaltning og fakturering av kommunale eiendomsgebyrer, fakturering av barnehage, SFO, husleie og gebyrer knyttet opp mot tjenester i samfunns- og miljøsektoren. Eiendomsskattekontoretog fagansvaret for renovasjon ligger også under seksjonen. Kommunale eiendomsgebyrer omfatter gebyrer for renovasjon, vann, avløp, slamtømming, feiing og eiendomsskatt.

Faktura- og gebyrseksjonen består nå av 5 årsverk og sender årlig ut ca. 170 000 fakturaer. Seksjonen har det faglige ansvaret for at lovverk rundt utfakturering i kommunen overholdes, og systemansvaret for faktureringsmodulen i økonomisystemet.

Seksjonen har forvaltningslederansvaret for forvaltningsgruppen kommunaltekniske forsystemer samt deltakelse i forvaltningsgruppen for faktura og innføring i IKT Agder-samarbeidet.

Innkjøpsansvarlig er også underlagt økonomiavdelingen og bistår sektorene med innkjøpsfaglig rådgivning.

HR

HR-avdelingen består av 7,5 årsverk hvorav alle er besatt. HR-avdelingen består av HR sjef, HR-rådgivere/konsulenter, IA-rådgiver og HMS-rådgiver. En av medarbeiderne i HR vil i løpet av 2022 gå av med pensjon, og vedkommende vil ikke erstattes.

Lærlinger

I kommunestyresak 18/95 foreslo kommunedirektøren en opptrappingsplan for lærlinger. Denne la opp til at vi i 2021 skulle kunne tilby 69 lærlingplasser i Grimstad kommune. Dette ville tilsvare tre lærlingplasser per 1000 innbygger. For 2019 ble det budsjettert med 45 lærlinger. For 2020 - 49 lærlinger. For 2021 – 55 lærlinger.

Tidligere beregninger viser at en lærling har gjennomsnittlig kostnad på ca. 175.000 kr per år. Dette beløpet har økt noe de siste årene med bakgrunn i lønnsøkning og at flere lærlinger de siste årene har vært voksenalrlinger. De har lavere tilskuddssats enn lærlinger med ungdomsrett. Samtidig ser vi at når kommunen tar inn flere lærlinger så kan dette medføre at det med noen lærlinger følger ekstra tilskudd eller støtte fra NAV. I 2021 er det også gitt ekstra tilskudd til lærlinger på grunn av korona.

På grunn av ekstra tilskudd i 2021 har kommunen per oktober 60 lærlinger. Det har vært et uttrykt mål å øke antall lærlinger og administrasjonen har økt antallet med bakgrunn i ekstra tilskudd. Det å kunne tilby lærlingplass til aktuelle kandidater er et viktig virkemiddel for å forebygge utenforskap.

IKT

IKT Agder IKS leverer IKT tjenester til Grimstad kommune. Tjenestene omfatter blant annet brukersupport, drift av utstyr, nettverk, systemforvaltning, prosjektledelse og IKT rådgivning. IKT Agder ansees derfor funksjonelt som Grimstad kommune sin interne 'IKT avdeling'.

IKT Agder er en av hovedaktørene for gjennomføring av digitaliseringsprosjekter for Grimstad kommune. Prosjektene og initiativene 'administreres' gjennom porteføljerådet og gjennom IKT Agders forvaltningsorganisasjon.

For den samlede prosjektporteføljen til IKT Agder så eksisterer det et porteføljeråd, som gir råd om prioriteringer av nye prosjekter i IKT Agders portefølje.

Grimstad kommune har egne ansatte som er superbrukere og systemadministratorer og som bidrar inn i IKT Agders forvaltningsorganisasjon, og hvor man tilstreber utvikling av felles løsninger for tjenestene som leveres til de ni eierkommunene.

Bruken av IKT i alle deler av virksomheten og tilhørende IKT driftskostnader er økende. Dette skjer i takt med offentlig sektor sin ambisjon om økende grad av digitalisering. Spesielt gjelder dette for områder som skole og helse, men også i økende grad innenfor andre tjenesteområder. På tross av en økning i bruk av IKT så legger budsjettet opp til en mer moderat vekst i driftskostnadene enn tidligere år.

Virksomhetsstyring (VS) og internkontroll (IK)

Virksomhetsstyring og internkontroll inngår i sektorenes ansvar og tilhørende budsjettering. Mandat, arbeid/fremdrift og etterlevelse følges opp av kommunedirektør og stab, samt kommunedirektørens samlede lederteam.

Fellesområdet

Fellesområdet består av kontingenter og fellesutgifter for hele kommunen. Området har fått deflatorjustert økte utgifter til jussamarbeid og Agder Kommunale Støttetjenester.

Investeringer

Beskrivelse av investeringsprosjektene

I handlingsprogrammet 2021 – 2028 ble det lagt opp til å benytte ca. 160 mill kr i investeringsprogrammet. Vi anslår nå at forbruket i 2021 vil ende opp på rundt 100 mill kr. Hovedgrunnen til dette er at flere av prosjektene ikke har vært klare til å kunne realiseres.

Når vi nå har lagt opp til investeringsprogrammet under, er dette med en videreføring av flere prosjekter som skulle vært gjennomført i 2021. Disse legges opp til å gjennomføres i 2022 eller senere. Det er derfor gjort noen forskyvninger av prosjekter, som egentlig skulle vært gjennomført i 2022. Det er likevel lagt opp til et høyt investeringsnivå i 2022 (255 mill kr), og et enda høyere investeringsnivå i 2023 (391 mill kr). Store deler av disse investeringene gjelder skoleprosjektene, som står for 114 mill kr i 2022 og 194 mill kr i 2023. Det betyr at dersom disse prosjektene gjennomføres som planlagt, står de for en stor del av investeringsprogrammet.

Investeringsprogrammet for 2022 – 2029 er et ambisiøst investeringsprogram. Gjennomføringen av prosjektene vil være avhengig av prosjektenhetens kapasitet. Dette kan vi løse med å ansette flere prosjektledere. Andre momenter er organisasjonens kapasitet og modenheten til prosjektene. Det er flere prosjekter, særlig innen helse, hvor det mangler tomt og dersom det er tomt, må denne gjennomgå regulering. Dette er prosesser som tar tid, men det er likevel satt av penger til disse prosjektene, slik at de kan gjennomføres dersom rett tomt dukker opp.

Enhet for investeringsprosjekter

Enhet for investeringsprosjekter ble opprettet januar 2021. Enheten består av syv ansatte, seks fulltidsansatte og en prosjektleder for helse, som er ansatt i en fireårsperiode. De fulltidsansatte består av én enhetsleder, fire prosjektledere og en byggeleder. Det arbeides med å ansette en ny prosjektleder, som vil starte i jobben i begynnelsen av 2022. Det sees videre på å øke bemanningen med ytterligere én prosjektleder i løpet av 2022.

Det er bestemt at kostnadene til enhet for investeringsprosjekt skal trekkes direkte fra investeringsbudsjettet. Det settes av en egen post i investeringsbudsjettet, som tilføres penger ved slutten av året, ved at det trekkes kostnader i de prosjektene som har blitt arbeidet med.

Enheten skal gjennomføre alle bygg- og anleggsprosjekter i kommunen etter gjeldende rutiner. Det arbeides også med innføring av prosjektveiviseren som styringsverktøy for prosjektene.

Mål for 2022

- Gjennomføre prosjektene som ligger i handlingsprogrammet, med mindre det dukker opp forhold vi ikke kan påvirke
- Få samtlige prosjekter inn i oppfølgingsverktøyet prosjektportalen etter prosjektveiviseren
- Etablere prosjektside på kommunens nettsider for de største prosjektene

Veikart helse- og omsorgssektoren

For å løse behovene som fremkommer i rapport om eiendomsstrategi i helse- og omsorgssektoren (se kommestyrets sak 21/67), er det iverksatt følgende:

Et programarbeid som har fått navnet *Investeringsprogram for eiendomsmasse i helse- og omsorgssektoren*. Mandatet er å prioritere behov og iverksette studier som skaper prosjekter for å løse utfordringene som er skissert i rapporten.

Eksisterende eiendomsstrategi fra 2017 skal oppdateres. Målet er å unngå uhensiktsmessig salg eller kjøpt av eiendommer samt unngå overlappende interesse om bygg og eiendom som er tilgjengelig. Gjennom dette arbeidet vil det bli tydelig hvilke eiendom som kan selges, og hva som må kjøpes på fra det private markedet for å løse kommunens behov.

I budsjettvedtak fra desember 2020 punkt 16 bes kommunedirektøren om å komme med en plan for bruk av lokalene til tidligere Grimstad barnehage (Føreidsgate 20) og Ekelunden På Ekelunden er det iverksatt reguleringsarbeider med formål om å etablere leilighetsbygg og personalbase for habilitering. I Føreidsgate 20 er det tenkt å iverksette reguleringsarbeider, også med formål om å etablere leilighetsbygg og personalbase for habilitering.

Lokalene til tidligere Tønnevoldskogen barnehage er også vedtatt solgt. Av hensyn til pågående strategiske arbeider nevnt i punkt 2 ovenfor, foreslås det avvente salg også av denne eiendommen. Kommunen har stort behov for eiendom blant annet innenfor helse- og omsorgssektoren. Før eiendomsstrategien er klar, er det uhensiktsmessig å selge eiendommer uten å først utrede hvorvidt de kan brukes til å løse kommunens behov.

Prosjekter under arbeid - igangsatte prosjekter

1 - Egenkapitalinnskudd KLP (882001)

Pensjonsavtalen med KLP innebærer et egenkapitalinnskudd, som skal føres i investeringsregnskapet. Kommunedirektøren fører opp 32,4 mill kr i årene 2022 til 2029. Egenkapitalinnskudd kan ikke lånefinansieres, og finansieres derfor av ubundet investeringsfond.

2 - Egenkapitalinnskudd KLP sykepl (882002)

Pensjonsavtalen med KLP innebærer et egenkapitalinnskudd, som skal føres i investeringsregnskapet. Kommunedirektøren fører opp 7,2 mill kr i årene 2022 til 2029. Egenkapitalinnskudd kan ikke lånefinansieres, og finansieres derfor av ubundet investeringsfond.

3 - Velferdsteknologi, nattilsyn 8701402

Grimstad kommune har en aktiv rolle i utprøving og implementering av velferdsteknologi. Målet er at kommunen skal øke innføringstakten av digitaliserte helse- og omsorgstjenester og tilby kommunens innbyggere tjenester som er enkle, sikre og helhetlige. Velferdsteknologi bidrar til mestring og selvstendighet og det reduserer behov for tjenester og bemanning.

Kommunen jobber med å etablere trygghetspakker for velferdsteknologiske løsninger. Ved utarbeidelse av trygghetspakker, vil det utarbeides egne tjenesteforløp og gevinstplaner for hver trygghetspakke. Digital hjemmeoppfølging vil bidra til at personer kan følges opp og behandles i hjemmet. Velferdsteknologi vil sikre økt kvalitet, reduserte kostnader og spart tid.

I handlingsprogrammet er det lagt inn kr 0,5 mill kr årlig til investeringer innen velferdsteknologi. Dette er en forutsetning for videre arbeid med innføring og utbredelse av velferdsteknologiske løsninger. Det er fra 2023 økt til 0,75 mill kr på grunn av nytt anbud som kan påvirke prisen.

eHelsekoordinator skal være pådriver for arbeid med velferdsteknologi i hele sektoren, og følge opp ulike utprøvinger og prosjekter som kommunen er involvert i.

4 - 6 småhus (6901601)

Frem til 2020 er det anskaffet fire enkeltboliger.

Den ene av boligene (Opplandsveien 82) må rives som følge av branttilløp i 2019. Boligen planlegges erstattet med to nye boenheter. Da det nå ønskes å bygge to bygg på denne tomten, vil man totalt kunne oppnå sju småhus. Finanseringen vil skje delvis som forsikringserstatning, og delvis med midler fra *seks småhus-prosjektet*. Prosjektet utløser også tilskudd fra Husbanken. Rammesøknad sendes månedsskifte september - oktober 2021. Søknaden skal behandles i landbruksnemda, på grunn av nærhet til kjerneområde for landbruk av 1. prioritet. Videre fremdrift er avhengig av landbruksnemdas uttalelse. Planlagt ferdigstilt i 2022.

Det er i tillegg lagt inn budsjett for ytterligere to småhus. Om disse bygges eller kjøpes er ikke avklart. Dersom det lykkes å finne en plassering i løpet av 2022, kan prosjektet sannsynligvis realiseres i 2023, om ikke må det flyttes lenger ut i perioden.

5 - Eplehaven bofelleskap (6901824)

Eplehaven bofelleskap er et privat prosjekt. Utbygger regulerer Frivollhaven, som Eplehaven er en del av. Kommunen skal kjøpe ferdigregulert tomt og kjøre byggeprosjektet til ferdig bygg. Ferdig leilighetsbygget skal selges til brukerne. Reguleringsplanen ble sendt kommunens planavdeling i juni 2021. Planavdelingen anslår politisk behandling tidligst i jan 2022. Tidspunkt for innflytting anslås til siste halvår 2023.

Stipulert driftskostnader fra høsten 2023: 3,5 mill kr, 2024: 7 mill kr, 2025 - 7 mill kr.

6 - Frivolltun bo- og omsorgssenter – ventilasjonsanlegg GROM – ombygging (6901806)

Videreføring fra handlingsprogrammet 2021-2024. Deler av ombyggingen på GROM er gjennomført. Det var i prosjektet videre planlagt flere arbeider på ventilasjonsanlegg og sprinkling på Frivolltun bo- og omsorgssenter. *Prosjekt veikart helse* ser på alle behovene til helse under ett, og det er derfor ikke utført videre arbeider på bygget i 2021.

På GROM er det planlagt en omgjøring av heldøgns omsorgsbolig (HDO) til institusjonsplasser. Midlene som ikke er brukt i dette prosjektet bør ses i sammenheng med denne ombyggingen, og bør vurderes slått sammen til ett prosjekt. I budsjettpost sykehjemsplasser lokalitet 1, er det satt av midler til mulighetsstudie/forprosjekt for omgjøring fra HDO til institusjonsplasser. Dette arbeidet vil starte i 2022, og vil føre til en beslutning om hva som skjer videre med GROM.

Det er kommet flere forslag til ytterligere investeringer ved Frivolltun bo- og omsorgssenter og GROM. Disse er ikke lagt inn, siden det må gjøres en vurdering om videre bruk av byggene innenfor prosjektet eiendom og boliger i helsesektoren.

7 - Barnebolig (6902001)

Det er i 2021 satt i gang utbygging av to boliger i Storgata 87. Disse er planlagt ferdigstilt i desember 2021. Det er omdisponert 5,5 mill kr til dette i eget vedtak PS 21/47.

Kommunen eier Trollsvingen 21 og kjøpte i 2021 Trollsvingen 23. Trollsvingen 23 er kjøpt ved hjelp av eiendomsfond, og dette beløpet skal tilbakebetales. I 2022 avsettes midler til tilbakebetaling av tomt og reguleringsarbeider. På grunn av saksgang med omregulering av tomt, må deler av budsjettet flyttes til 2023. Mulighetsstudie vil gi en ny kalkyle som kan føre til endringer i tidligere vedtatt totalramme.

Økt areal vil medføre økning av fdv- kostnader for bygg- og eiendomstjenesten, estimert til 514 000 kr.

I henhold til skissert budsjett forventes innflytting i nye barneboliger våren 2023. Stipulerte helse- og omsorgskostnader for perioden: 2023: kr 6 mill kr, 2024: kr 6 mill kr. Forskyvning i fremdrift vil føre til forskyvning i driftsbudsjettet for helse.

8 - Forflytningshjelpemidler og annet pasientrelatert utstyr (6902002)

På begge sykehjemmene er det gjort en kartlegging i 2019 av behov for nye forflytningshjelpemidler, sett opp mot pasientenes mobilitetsnivå og pleiebehov. Resultatet tydeliggjorde viktigheten av tilpassede hjelpemidler, da pleiepersonellens daglige arbeidsoppgaver består av mye gulvnært arbeid i stell/påkledning. Avdelingene på Frivolltun bo- og omsorgssenter har lite utstyr, og det som finnes er gammelt og utrangert. Investering i forflytningshjelpemidler er svært nødvendig/kritisk. Dette vil være sykefraværsforebyggende og kvalitetshevende. Driften vil også effektiviseres da man i dag må vente på ledig tilgjengelig utstyr, og at man i noen situasjoner kan stille pasient alene i stedet for som nå, være to pleiere i stell.

Behovet for hjelpemidler omfatter også enhet for hjemmetjenester og rehabilitering samt enhet habilitering.

I investeringsprogrammet for 2020-2023 er det avsatt 625.000 kr i 2020 og videre 375.000 kr i de påfølgende år.

Midlene for 2021 flyttes til 2022, og midlene i 2023 og 2024 økes.

9 - Kjøkkenmaskiner og - inventar

Kjøkkentjenesten har mange gamle kjøkkenmaskiner, og det er behov for å få oppdatert disse kjøkkenmaskinene etter hvert som de slutter å fungere, eller det ikke lenger lønner seg å reparere dem.

Normal avskrivning/slitasje på storkjøkkenutstyr regnes til ti år. Det er også behov for å bygge nytt/ombygge kjølerom på produksjonskjøkkenet.

10 - Kulturhuset – utbedring og fornyelse av Pan og Vesle Hallvard (6901709)

I sak PS 20/139 ble det vedtatt ny finansieringsplan med totalramme på 11,4 mill kr, fordelt på bygg (3,6 mill kr) og lydanlegg (7,8 mill kr) Grimstad kulturhus KF skal stå for minimum 2 mill kr av finansieringen.

Dessverre har det vært en større økning i priser for varene man trenger til oppgraderingen av bygget i dette investeringsprosjektet. Samtidig er det kommet nye behov for prosjektopdateringer, som følge av en rask teknologiutvikling. I tillegg har det blitt klart at enkelte elementer ikke har kommet med i tidligere kalkyle, og at kalkylen ikke hadde tatt inn over seg den kompleksiteten dette prosjektet innehar. Summen av dette er at tidligere kalkyler har vist seg å være for lave.

Opprinnelig budsjett for bygget var 3,6 mill kr. Det søkes om å øke dette med 7,2 mill kr til 10,8 mill kr.

Denne økningen av budsjettet er nødvendig for å kunne ferdigstille prosjektet i henhold til forventet tid omfang og kvalitet, som er å omgjøre Pan til en optimal konsertsal for mindre ensembler og scenekunstgrupper, være en glimrende kinosal og konferansesal. Et elektronisk klanganlegg supplert med et Dolby Atmos kinolydanlegg, sammen med en LED scenebakvegg og riktig sceneteknikk, vil dette gjøre Pan til en fremtidsrettet sal med et stort bruksområde. Pan er planlagt ferdigstilt i begynnelsen av 2024.

Økt areal vil medføre økning av fdv-kostnader for bygg- og eiendomstjenesten.

11 - Kulturhuset – nytt lydanlegg/akustikkanlegg i Pan (6801810)

Det er lagt inn investeringsmidler på kr 7,8 mill kr til lydanlegg/akustikk i Pan, jfr ovennevnte omtale.

12 - Grimstad kulturhus – nytt inngangsparti, foaje og sceneinngang (6901809)

Driften av kulturhuset er lagt til foretaket Grimstad Kulturhus KF, som leier lokale og inventar av kommunen. Kulturhuset har, etter at tiltakene mot pandemien har opphevet, opplevd et oppsving med betydelig økning i besøk og salg. Driftsinntekter fra kiosk og kafe er av vesentlig betydning for at foretakets økonomi.

Kioskområdet og foajeen er imidlertid en flaskehals, som legger begrensninger på betjening av publikum på en tilfredsstillende måte. Styret i Grimstad kulturhus KF ønsker at det etableres et nytt inngangsparti til kulturhuset, omorganisering av kontorene og flytting og oppgradering av kiosken. Dette ønskes primært for å skape en bedre fungerende foajé, men også for å imøtekomme krav i arbeidsmiljøloven. Nye toaletter er en del av prosjektet.

Det er foreløpig ikke utført en utfyllende kalkyle på ovennevnte, men det er lagt inn et anslag på kr 10 mill kr i 2027 i investeringsprogrammet. Det vil senere bli vurdert om dette prosjektet skal foreslås gjennomført sammen med oppgradering og fornyelse av Pan, men det er det foreløpig ikke lagt opp til.

Det er allerede utført noe arbeid med forprosjektet, og det er lagt inn 0,2 mill kr i 2022 for å ferdigstille dette i 2022. Dette arbeidet gjøres parallelt med planlegging av lokalet PAN.

Økt areal, eller økning av antall toalettrom, vil medføre økning av fdv-kostnader for bygg- og eiendomstjenesten.

13 - Svømmehall (6901908)

Grimstad kommune har behov for en ny svømmehall. Dagens svømmehall på Levermyr er over 50 år, og eldre enn det som regnes som normal teknisk levetid for et slikt anlegg.

Det er tidligere vedtatt å prosjektere ny svømmehall. Plasseringen av hallen ble besluttet i 2019 (KS 17.06-2019, sak 18/8011) og vedtatt etablert innenfor Campus Grimstad-området. Videre ble det i juni 2020 i sak KS 20/91, besluttet at ny svømmehall skal ligge i forlengelsen av friidrettshallen langs Terje Løvås vei. Konkret lokalisering fastsettes gjennom reguleringsplan. Ny svømmehall vil erstatte både dagens svømmehall og varmtvannsbassenget på Berge gård.

Det er innhentet foreløpige priskalkyler for ulike svømmehallkonsepter med 25-meters basseng og med 50 meters basseng. Den første løsningen inneholder et konkurransebasseng på 25m x 21m (åtte baner), et varmebasseng på 10m x 15m og et terapibasseng på 12.5m x 9.5m, i tillegg til et moderne garderobeanlegg og en velværeavdeling. Den største løsningen inneholder det samme, men da med et konkurransebasseng på 50m x 20m.

Ny svømmehall er et kapitalkrevende anlegg. Brutto investeringskostnad på de to hallkonseptene som beskrevet ovenfor er innhentet i en mulighetsstudie fra 2020 indikert til hhv kr 344 mill kr og kr 441 mill kr, eksklusive tomtkostnad. I investeringsprogrammet er det rimeligste alternativet lagt inn og med investeringsoppstart i 2025. Netto investeringskostnad for kommunen vil avhenge av andel andre finansieringsmidler. Størrelse på dette er ikke endelig fastsatt. Det vil være delvis momsrefusjon og muligheter for ulike typer tilskuddsmidler ved etablering av svømmehall. I investeringsprogrammet er tilskuddsmidler og momsrefusjon estimert til ca. kr 90 mill kr, og det vil kunne være muligheter for å øke tilskuddene ytterligere. Dersom anlegget oppføres som et interkommunalt anlegg, vil dette kunne utløse ytterligere kr tilskuddsmidler.

Det er lagt inn en kostnad for kjøp av tomt i 2022/2023. Det er usikkert om estimatet vil være tilstrekkelig for å kjøpe ut tomten.

Foreløpig estimat på fdv-kostnader på ny hall er ca 10 mill kr på 25m basseng og 12 mill kr på 50m basseng, og vil erstatte dagens drift i gammel svømmehall.

14 - Fjære skole (6902003)

I desember 2020 ble det vedtatt at det skal bygges ny barneskole på Fjære. I saken ble det presentert kalkyler basert på et bygg i såkalt tek17-standard. Investeringskalkyler for skolebygg i såkalt passivhus-standard og med massivtre, ble også utredet. Disse kalkylerne var høyere.

I det mer konkrete skisseprosjektet for den nye skolen, har administrasjon i 2021 utredet nærmere de byggetekniske mulighetene man har innen såkalt miljøklasse og materialvalg, med de tilhørende kostnadskonsekvensene dette innebærer.

I sak 21/5850 i juni 2021 ble det vedtatt at skolen skal dimensjoneres for 350 elever, en økning på 50 elever fra tidligere prosjektstørrelse. Ny investeringskalkyle for prosjektet ble utarbeidet i oktober 2021. Total bruttoramme er 214 mill kr. Økningen fra tidligere estimat skyldes dimensjonsendringen, tilleggsvalg, samt justeringer for prisøkninger på materialer. Det har vært en unormal høy prisvekst for byggevarer det siste året. De miljømessige tilleggsvalgene for solceller på tak, passivhusstandard, lavkarbonbetong og svanemerking økte investeringskalkylen samlet med 2,7 mill kr.

Forprosjektet vil foregå fra oktober 2021 til januar 2022, og vil resultere i grunnlag til utlysning av en totalentreprise i januar/ februar 2022. Skolen er planlagt klar til innflytting to uker etter høstferien 2023.

Det er ikke avklart eller regnet på hva som vil skje med den tidligere ungdomsskolebygningen når det gjelder alternativ bruk eller salg.

Endring av areal vil medføre endring av fdv-kostnader for bygg- og eiendomstjenesten.

15 - Holviga barneskole (6902104)

Nye Holviga barneskole var tidligere fordelt på to prosjekter, hvor ett tok for seg midlertidig modulbygg og ett tok for seg bygging av ny barneskole. Dette ble slått sammen til ett prosjekt.

Nye Holviga barneskole dimensjoneres i utgangspunktet for 600 elever. Det vil foretas en utredning knyttet til skolestruktur, skolegrenser, skolekapasitet og skolebygg, for å sikre at den nye skolen dimensjoneres slik at man best mulig møter fremtidige behov og sikrer en best mulig total ressursutnyttelse. Utredningen legges frem til politisk behandling i løpet av vårsemesteret 2022, og i rimelig tid før endelig avgjørelse om dimensjonering av nye Holviga barneskole.

Man har nå mottatt nye kalkyler som er vesentlig høyere enn tidligere estimert. Den nye estimerte totalrammen er på 409 mill kr. Beløpet inkluderer både nytt skolebygg og leie av fullskala modulscole. Kalkylen er basert på et skolebygg i tilsvarende standard som nye Fjære barneskole.

Den nye kalkylen gir et øyeblikksbilde ut fra markedssituasjonen per oktober 2021. Det har vært en unormal høy prisvekst for byggevarer siste året.

I det tidligere handlingsprogrammet for 2020-2023, ble det lagt til grunn et estimat på 257 mill kr for bygging av skolen. Dette tidligere estimatet var basert på en regnefeil, hvor det blant var lagt til grunn et vesentlig lavere areal og en vesentlig lavere kostnad for modulscole. I tillegg kommer den unormale høye prisveksten i perioden.

Oppstart av skisseprosjekt av ny Holviga skole er vedtatt å starte når prosjektering på Fjære skole er ferdigstilt, tentativt høsten 2022. Videre planlegging vil føre til en mer spesifikk kalkyle.

Oppstart av skisseprosjekt av ny Holviga skole er vedtatt å starte når prosjektering på Fjære skole er ferdigstilt, tentativt høsten 2022. Videre planlegging vil føre til en mer spesifikk kalkyle.

I desember 2021, i forkant av budsjettbehandlingen, vil det legges frem to saker om dette skoleprosjektet for kommunestyret. Den ene saken vil belyse kostnadsøkningen på det nye skolebygget, og den andre saken vil omhandle kostnadsøkningen og fremdriften på modulscole.

Endring av areal vil medføre endring av fdv-kostnader for bygg- og eiendomstjenesten, estimert til 2,2 mill (økning på 3800 m²).

Økt areal vil medføre økning av fdv-kostnader for bygg- og eiendomstjenesten, estimert til kr 72 000 kr pr modul. Det er i budsjettet lagt til grunn at alle leiekostnader for modulscole vil kunne aktiveres som en del av prosjektet.

16 - Varslingssystemer skoler

Gode varslingssystemer i skoler er nødvendig dersom det oppstår vold eller trusler. Installering av slike varslingssystemer er sterkt ønsket og høyt prioritert av skole- og barnehageledere. Selv med gode og gjennomarbeidede beredskapsplaner, vil gode varslingssystemer være et viktig og nødvendig verktøy dersom en alvorlig situasjon skulle oppstå.

Gjenstående skoler er Kvalifiseringstjenesten, Landvik skole, Jappa skole, Frivoll skole og Eide skole.

Arbeidene er påbegynt i 2021, men deler av budsjettet flyttes til 2022, samt at budsjettet for 2023 fremskyndes til 2022.

Økt fdv-kostnad 20 000 kr pr bygg for service og vedlikehold.

17 - Gang- og sykkelsti Østerhusmoen (6851816)

Det er regulert ny gang- og sykkelvei langs Østerhusmoen fra Mollandsveien til Bibelskolen (totalt ca. 1,1 km). Det er foreløpig satt av totalt 3,2 mill kr til dette tiltaket. Prosjektet er planlagt gjennomført i 2022/2023. Prosjektet må sees i sammenheng med renseanleggprosjektet.

18 - Enøkinvesteringer etter energimerking (6851806)

Det er i 2021 utført oppgraderinger og bytting til roterende varmegjenvinnere på Grimstad ungdomsskole og Jappa skole. Alle vinduer på Kvalifiseringstjenesten er byttet. Det er også gjort flere andre tiltak, som nytt styringssystem på flere bygg, nye varmepumper, oppgradering av varmtvannsberedere og ny belysning. Det gjenstår fortsatt midler som skal benyttes i 2022 til 2024 til nye tiltak.

19 - Opprustning av torvet (651908)

Prosjektet er vedtatt utsatt til 2023/2024. Planarbeidet er ferdigstilt. Prosjektering og grunnverv må gjennomføres før tiltakene kan gjennomføres i praksis. Det vil nok være hensiktsmessig å gjennomføre prosjektet fra høst til vår, da torvet må være åpent om sommeren.

20 - Kyststi (6851811)

I budsjett 2021 er det satt av 1,2 mill kr til skilting og utføring. I denne rammen er det lagt opp til enkel tilrettelegging og bruk av eksisterende stier og veier, samt frivillig avtaler med grunneiere. Flyttes til 2022

21 - Tiltak i smug og små byrom (6851904)

Tiltak vil planlegges i etterkant av torg- og gatebruksplanen. Tiltak er vedtatt utsatt til 2024

22 – Gang- og sykkelsti Frivoldalen (6851813)

I gjeldende *Handlingsplan for trafikksikkerhet 2014-2017* er tiltaket prioritert som nr. 2. Regulering pågår, men er satt på vent på grunn av uoversiktlige grunnforhold. Reguleringsarbeidet vil fortsette når dette er avklart og vil sannsynligvis bli ferdig i 2022. Det foreslås at grunnverv og utarbeidelse av tekniske planer og anbudsdokumenter gjøres i 2023. Bygging av anlegget foreslås flyttet til 2024/2025.

23 - Gang- og sykkelsti og andre veiltak i sentrum (6851203)

Disse midlene var tidligere avsatt til ny vei i Grømheia, dette skal nå benyttes til Grømbukt sti. Prosjektet er tidligere vedtatt utsatt på grunn av utfordringer med grunnavtaler. Prosjektet foreslås forflyttet til 2024/ 2025

24 - Bygningsmessige tilpasninger brukere

Bygg- og eiendomstjenesten og andre enheter i kommunen har ikke avsatt midler til bygningsmessige tilpasninger for brukere med spesialbehov. Erfaringsmessig vil det i løpet av et driftsår dukke opp brukere med særlige tilpasningsbehov. Dette kan være bygningsmessige tilpasninger som for eksempel kjøkken, heis, dører, ramper eller annet. Det er en forutsetning at den totale kostnaden for tilpasningsprosjektet overstiger kr 0,1 mill kr for at det skal kunne tas som en investering. Kommunedirektøren har satt av en årlig sum på kr 0,2 mill kr. Det må lages eget prosjektnummer i økonomisystemet for hvert tiltak.

25 - Sorenskrivergården

Sorenskrivergården er fra 1816, samme året som Grimstad fikk bystatus, og kommunen har eid huset siden 1909. Bygningen ble sist restaurert i 2002.

En ny arbeidsgruppe har sett på alternativer for ny bruk av Sorenskrivergården, sammen med et vedtak på en bredere politisk prosess og medvirkning.

Det ble lagt frem egen sak i KS 22/6- 2020 der følgende vedtak ble fattet:

Kommunestyret vedtak 22.06.2020:

1. Det gjennomføres en kartlegging om det er mulighet for et frivillighetens hus i Sorenskrivergården

2. Det legges opp til en bredere politisk prosess på fremtidig bruk av Sorenskrivergården.

3. Det er ønskelig å få saken til ny behandling i første møte i KS i 2021, med sikte på å få ny aktivitet i huset fra sommeren 2021.

Etter kommunestyremøte 26.10.21 er det vedtatt å gå i gang med brannprosjektering og oppgradering med økt tilgjengelighet innenfor de avsatte midlene. Det vil medføre montasje av noe nytt teknisk anlegg, se på ventilasjonen i bygget, heis, sprinkelanlegg, tåkeanlegg og med dette kommer det noe økte FDV-kostnader for bygg- og eiendomstjenesten. (Estimert FDV-kostnad ca. 120 000 kr.) Kostnader ved oppgradering av uteområder mot sjøen er ikke med i budsjettet, men dette vil kunne beløpe seg til opp mot ca. 1 mill kr.

Kommunestyret ber administrasjonen (sak i kommunestyret 26.10.21) om å lyse ut og gjennomføre konkurranse om drift av restaurant/spisested i bygget. Forslag til kriterier for anbudstildeling legges frem for kommunestyret til behandling.

Bygg- og eiendomstjenesten jobber med å se på andre lokaler til frivillighetssentralen, bryggekapellet og BUA, og her har vi flere bygg i søkelyset.

Møtebehandling i kommunestyret 26.10.2021:

Kommunestyret ber kommunedirektøren gjennomføre brannprosjektering og oppgradering med økt tilgjengelighet innenfor de avsatte midlene.

Kommunedirektøren bes om å utlyse og gjennomføre konkurranse om drift av restaurant/spisested i bygget.

I en forhandling med eventuell restaurantdriver, bør kommunen vurdere om det er hensiktsmessig å få til en avtale om at festsalen i 2. etg. kan brukes til seremonirom.

Dagens brukere av Sorenskrivergården må sikres nye egnede lokaler før etablering av restaurant.

26 - Omre vei

Kommunestyret vedtok i handlingsprogrammet for 2020-2023 å legge inn 27 mill kr i investeringsmidler for å etablere vei fra E18 til F420, gjennom Omre industriområde. 2 mill kr var ment som planlegging, mens 25 mill kr var tenkt til selve byggingen av veien.

Investeringsbeløpet fra i fjor er videreført i investeringsprogrammet.

Kostandene ved veiprojektet er ikke avklart, men tar utgangspunkt i et eldre bruttooverslag fra Asplan Viak fra 2017 på 122,5 mill kr, som også inkluderte utvikling av næringstomter.

Utrednings- og anleggsarbeidet knyttet til utvikling av kommunens næringstomter på Omre ligger i budsjettet til Grimstad bolig- og tomteutvikling KF.

Kommunen søker å dekke det meste av veikostnaden gjennom anleggsbidrag fra private utbyggere og eventuelt tilskudd fra fylkeskommunen. Det arbeides videre med å avklare konkret prosjektkostnad, størrelse på anleggsbidrag og eventuelle tilskuddsmidler fra fylket som vil ha stor betydning for å kunne gjennomføre dette prosjektet.

27 - Gjestehavna – forprosjekt opprustning

Det er satt av 0,5 mill kr, dette skal benyttes til å vurdere behov for eventuell utvidelse, samt oppgradering og/eller restaurering av den historiske pelebygga.

Det er foreløpig ikke utført en utfyllende kalkyle, men det er lagt inn et anslag i 2027 for å sette av penger i investeringsprogrammet. Tallet vil bli oppdatert når ny kalkyle foreligger.

28 - Utbedring av gammel svømmehall/varmtvannsbasseng Berge gård senter

Ettersom ny svømmehall er forskjøvet og lagt lengre ut i investeringsperioden (jfr pkt 12 over), vil det være behov å ta høyde for noen tiltak for å opprettholde funksjonsevnen til den gamle hallen.

Utbedringer på kort sikt omfatter bytte av hovedsirkulasjonspumpen, bytte av to defekte sandfiltre med nye koblinger, bytte av overvannsventiler med rørføringer, opprustning av dusjanlegg, fasader og tak. Videre utbedringer må påregnes i de kommende årene frem til ny svømmehall er på plass.

Det tatt høyde for 0,5 mill kr i årlige investeringsmidler i overgangsperioden frem til ny hall er realisert. Man vil søke å begrense investeringer i den gamle.

29 - Avviksutbedring i tilfluktsrom på Kulturhuset

Grimstad kommune har ansvaret for 1300 av 1800 plasser i tilfluktsrommet til *Sameiet for Storgaten 33*. Dette er plasser som er beregnet til Grimstads befolkning som ikke har noen tilknytning til Storgaten 33, og 72% av kostnadene er kommunens andel direkte. Resterende 500 plasser, 28% er det Sameiet for Storgaten 33 som har ansvaret for, og som i hovedsak tilhører bygget. DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) har gitt sameiet i Storgaten 33 et avvik på tilfluktsrommet og dette krever utbedringstiltak.

Kommunen eier som beskrevet 72% av plassene i bomberommet, og skal i samarbeid med sameiet dekke kostnadene på 12,5 mill kr inklusive mva. Dette utgjør for vår del 9 mill kr inkl. mva.

Kostnadene fordeles etter sameierbrøken, og kommunens nettoinvestering blir da kr 7,2 mill.

Prosjektet er i gang, men fysiske arbeider vil ikke starte før i 2022. Hoveddelen av budsjettet er derfor flyttet til 2022.

30 - Utbedring kunstgressbane Levermyr

Dekket må byttes ut grunnet større oppståtte setningsskader som medfører at deler av banen ikke kan brukes. Det må utføres grunnarbeid i tillegg til nytt dekke. Som en del av finanseringen vil det søkes om spillemidler inntil kr 1 mill.

Arbeidene ble lagt ut på anbud sommeren 2021. Det ble dessverre gjort en feil i anbudsgrunnlaget som gjorde at konkurransen ble avlyst. Anbudet er lyst ut på nytt, men det er usikkert om arbeidene kan utføres i vinter.

31 – Biler og maskiner

Det er i perioden behov for utskifting av skjærgårdsbåt, fornye biler og maskiner /utstyr for at kommunaltekniske tjenester kan gjennomføre flere oppgaver i egenregi, framfor å kjøpe tjenester.

32 – Utfasing av fossilt brensel

Prosjektet er utført på deler. Det har blitt foretatt noen flere grunnundersøkelser, men foreløpig ikke satt i gang nye tiltak. Arbeidene med rensing, igjenfylling og oppgraving av oljetanker blir ferdigstilt i 2021. Det vil i 2022 arbeides med å benytte de gjenværende midlene. Frist for tilskudd fra ENOVA er utsatt til juni 2022.

33 - Handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder (8402001)

Kommunedirektøren viderefører bevilgningene til kirkebygg og kirkegård i samsvar med det som er lagt inn i handlingsprogrammet for 2021.

34 - Maskiner og utstyr på kirkegårder (8402002)

Viderefører kr 0,3 mill kr i 2022 i samsvar med prinsippene i gjeldende handlingsprogram. Det forutsettes at fellesrådet kun gjennomfører tiltak som kan godkjennes som investeringer i henhold til gjeldende regnskapsstandard.

35 – Innkjøp av nye biler

Skal dekke alle sektors behov for nye biler. Midlene fordeles av bilgruppen.

36 - Boliger til en brukergruppe med utfordringer knyttet til adferd og oppfølging

Bygningsmassen må etableres på et hensiktsmessig sted, tilpasses ulike brukerbehov og krav til drift. Eiendomsmasserapporten viser behov for 4 leiligheter + 1 akuttleilighet bygget i et bo-kompleks og/eller knyttet til annen drift i enheten.

Det er ikke anskaffet tomt til boligene. Det vil i 2022 være fokus på å finne en egent tomt og iverksette mulighetsstudie. Dette gjør det vanskelig å si eksakt når selve bygget kan realiseres. Midlene er derfor fordelt utover 2023/2024. Det vil etter kjøp av tomt og utarbeidelse av mulighetsstudie, lages en ny kalkyle for prosjektet som kan føre til endringer i tidligere vedtatt budsjett.

Forutsatt et igangsatt plan- og prosjekteringsarbeid i 2022/2023 stipuleres helse- og omsorgstjenestene i planperioden til: 2023: 6,6 mill kr, 2024: 12,7 mill kr, 2025: 12,7 mill kr. - usikkert om innflytting innen utgangen av 2022.

Økt areal vil medføre økning av fdv- kostnader for bygg- og eiendomstjenesten på 287'

37 - Boliger for mennesker med utviklingshemming

Brukergruppen har ulikt behov for oppfølging av personell. Enkelte vil trenge punkttjenester i løpet av dagen, andre mer oppfølging og veiledning gjennom hele døgnet. Boligene bør være fysisk tilrettelagt for hele livsløpet, også ved funksjonsfall og alderdom. Strategisk plassering av personalenheten vil generere mer hensiktsmessig og rasjonell drift.

Det er behov for totalt 48 plasser, dette bør fordeles på 6 – 8 lokasjoner. Kommunen disponerer allerede Ekelunden og Føreidsgate 20 (tidligere Grimstad barnehage). Det er satt i gang reguleringsarbeid på Ekelunden (1,2 mill kr), og det er planlagt å sette i gang på Føreidsgate (0,5 mill kr økes til 1,2 mill kr) Dette har tidligere ligget på egne poster i investeringsprogrammet, men disse er nå lagt inn i dette budsjettet.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at hverken Ekelunden eller Føreidsgate 20 selges.

Dersom disse kan benyttes vil det gjenstå 4-6 lokasjoner. Dette er et omfattende arbeid og skaffe tomter til disse lokasjonene og prosjektet kan komme til å bli forlenget utover 2025. Det er også usikkert om totalbudsjettet er tilstrekkelig for alle 48 plasser.

Økte driftskostnader for helse- og omsorgssektoren: Forutsatt et igangsatt plan- og prosjekteringsarbeid i 2022/2023, stipuleres helse- og omsorgstjenestene i planperioden til 2024: 8 mill kr.

38 - Holteveien bofellesskap

Holteveien er et eldre, etablert bofellesskap med seks leiligheter. Lokalene er trange og nedslitte, og er lite egnet for dagens og fremtidens brukergruppe. Plasseringen er uheldig og ny, egnet tomt må anskaffes. Eksisterende eiendom kan selges eller omdisponeres til andre formål i kommunen. Plassering av nybygg bør sees opp mot andre bofellesskap for å sikre hensiktsmessig drift og personal-forvaltning. Ved bygging av nye boliger må kommunen veie ulike behov opp mot kommunens krav til hensiktsmessig driftskonsept.

Det er fremskyndet noen midler til 2022 for å ha muligheten til å lage mulighetsstudier og se på løsninger. Det er ikke anskaffet tomt til boligene, men det er lagt inn penger til dette i budsjettet. Dette gjør det vanskelig å si eksakt når selve bygget kan realiseres. Det vil etter kjøp av tomt og utarbeidelse av mulighetsstudie lages en ny kalkyle for prosjektet som kan føre til endringer i tidligere vedtatt budsjett.

Det forutsettes at driftsutgiftene etter bygging av boliger som skal erstatte Holteveien ikke vil øke, men dersom det blir endring av areal, vil dette medføre endring av fdv- kostnader for bygg- og eiendomstjenesten.

Budsjettpost Holteveien og Markveien bofellesskap er nå delt i to poster (38 og 39).

39 - Markveien bofelleskap

Markveien er et eldre, etablert bofelleskap med 14 leiligheter. Lokalene er trange og nedslitte og er lite egnet for dagens og fremtidens brukergruppe. Det er behov for nybygg som erstatter leilighetene og personalbasen på samme tomt.

Det er fremskyndet noen midler til 2022 for å ha muligheten til å lage mulighetsstudier. Det vil etter utarbeidelse av mulighetsstudie lages en ny kalkyle for prosjektet som kan føre til endringer i tidligere vedtatt budsjett.

Det forutsettes at driftsutgiftene etter bygging av boliger som skal erstatte Markveien, ikke vil øke, men dersom det blir endring av areal vil dette medføre endring av fdv- kostnader for Bygg- og eiendomstjenesten.

Budsjettpost Holteveien og Markveien bofelleskap er nå delt i to (38 og 39).

40 - Sykehjemsplasser

Viser til kommestyrets vedtak for sak 21/67 med tilhørende «rapport eiendomsstrategi helse- og omsorg». Totalt sett har vi 112 institusjonsplasser per nå. Sykehjemsdekning bør ligge på 13% av eldre over 80 år. Beregning i ovennevnt rapport viser at det mangler åtte plasser per nå.

Rapporten viser videre at i løpet av perioden 2022-2025 mangler vi ytterligere 28 plasser, og at i perioden 2025-2050 må antallet institusjonsplasser på sykehjem økes med enda ytterligere 200.

Driftserfaringer viser at mange av beboerne i våre heldøgnsomsorgsboliger trenger sykehjemsplass, og vi ser også i perioder at det ligger pasienter i korttidsenger i påvente av langtids plass. Det koster ca. 1 mill kr å drifte én sykehjemsplass per år.

Endring fra heldøgns omsorgsboliger til sykehjemsboliger vil medføre tapte husleieinntekter for bygg- og eiendomstjenesten på 86 000 kr pr. leilighet.

Følgende arbeidsoppgaver er planlagt i 2022:

Iverksette mulighetsstudie for å gjøre om GROM fra heldøgns omsorgsboliger til institusjonsplasser. Fremdrift og budsjett er ukjent.

Iverksette mulighetsstudie for å undersøke muligheten til å utvide i høyden/bredden på Feviktun og Frivolltun.

Iverksette mulighetsstudie på den ferdig regulerte tomten «grusparkeringen» på Feviktun. Dette ses også i sammenheng med behovet for hjemmesykepleien og dagsenter som i dag er på Feviktun.

Det arbeides med å finne egnet tomt for å etablere en ny lokalitet for ytterligere utvidelser av kapasiteten for sykehjemsplasser, det er tidligere utredet muligheter på industritomten som aktuell tomt.

Det arbeides med å se på muligheten for å etablere et universitetssykehjem, så nær universitetet som mulig. Plassering på I4Helse bygget kan være aktuell.

Budsjettposten var tidligere fordelt på sykehjemsplasser lokalitet 1 og lokalitet 2, dette er nå slått sammen til en budsjettpost.

41 - Fjæreveien - 6 boliger + personalbase

Fjæreveien brukes av psykisk helse og rus. Her var tenkt seks leiligheter + personalbase, men det er noen tekniske begrensninger som gjør at eiendommen ikke kan utvikles slik det var tenkt (bla. båndlegging i forbindelse med E-18). Det er ingen egnet tomt til formålet per i dag og det avsettes derfor 1,5 mill kr til studiearbeider i 2022, og resten av beløpet for bygging i 2026.

42 - Charlottenlund

Charlottenlund brukes av psykisk helse og rus. Bygget er lite hensiktsmessig i forhold til funksjon og drift. Personalbase egner seg ikke til formålet. Det er sett på flere muligheter for ombygging,

men det er ikke kommet frem til noen god løsning. Det er også utfordringer med lydisolering mellom enhetene. Bygget bør erstattes, gjerne med én personalbase og enkeltvis småhus. Det trengs minimum fem, men kan med fordel planlegges å avsette plass til utvidelse på sikt. Foreslått budsjettbeløp er kalkulert basert på 21,4 mill kr. Det er ingen egnet tomt til formålet per i dag, og det avsettes derfor 1,4 mill kr til studiearbeider i 2022, og resten av beløpet for bygging i 2027. Budsjettet vil bli oppdatert når ny kalkyle foreligger.

43 - Kjøkkentjenesten – lukking av avvik kjøkkenet på Berge gård senter

Det er per i dag ikke avvik fra tilsynet på grunn av midlertidige tiltak. Det er ikke mulig å utbedre mer uten å få avvik og stengt kjøkken. Beløpet i handlingsprogrammet er foreløpig kun et stipulert beløp, det må gjøres en grundigere gjennomgang med beskrivelse av tiltak og kostnadskalkyle i 2022. I 2. tertialrapport 2021 er det foreslått å begynne planlegging i 2021 og sette av 0,5 mill kr i 2021.

44 - Brannavvik Frivolltun bo- og omsorgssenter

Sykehjemsdelen er i dag delsprinklet, og det er en del avvik knyttet til dette sprinkleranlegget. Sprinklede arealer er fordelt over flere spredte områder. Fordelerrør er fremført gjennom store områder som ikke er sprinklet eller har beskyttet rørføring. Rom med sprinklersentral er heller ikke sprinklet. Grimstad brann og redning anbefaler at det etableres sprinkleranlegg i hele bygget når det eksisterende anlegget skal utbedres.

Frivolltun er 6777 m2 BRA

45 - Brannsentral og boligventilasjon på Kirkeenga Ebbelsgate

Grooseveien 1 A-E (Kirkeenga) og Ebbelsgate har ikke brannsentraler som varsler naboileiligheter. Det er ønskelig å montere en sentral i hvert bygg som varsler rett til 110 - brannvesenet. Det er også et stort behov for å oppgradere den gamle villaventen med et ny kjøkkenhette, som blåser luften rett ut. Badet blir med avtrekk over tak, men med ny vifte.

Tiltaket har ingen driftskonsekvenser. Kostnadene er fordelt på ventilasjon 1,4 mill kr og brannvarsling 0,7 mill kr.

46 - Nødstrøm Berge gård senter og Frivolltun bo- og omsorgssenter

Det er ønskelig å trygge driften på Berge gård senter med et nødstrømsanlegg som dekker hele bygget.

Aggregatet på Frivolltun bo- og omsorgssenter er for lite til å ta både Frivolltun og GROM samtidig, og derfor vil vi flytte dagens aggregat ned til Berge gård senter og kjøpe inn et større aggregat på Frivolltun bo- og omsorgssenter.

Dette vil gi sømløs drift på Frivolltun bo- og omsorgssenter, som har et stort behov for å unngå blink i strømmen hver gang aggregatet legges ut og inn. Blink i strømmen påvirker oksygenapparater og datalagring.

47 - Møbler/inventar Feviktun bo- og omsorgssenter og Feviktun bo- og omsorgssenter

Møblene ved Feviktun bo- og omsorgssenter og Frivolltun bo- og omsorgssenter er 20 år gamle og det merkes nå stor slitasje på møbler som sofaer og lenestoler. Det er behov for utskifting av både på sofaer og lenestoler i fellesstuer og på avdelingsstuer

48 - Oppgradering av alle avdelingskjøkkener Feviktun bo- og omsorgssenter og Frivolltun bo- og omsorgssenter

Det er behov for oppgradering av alle avdelingskjøkkene dvs. innredningene på Feviktun bo- og omsorgssenter og Frivolltun bo- og omsorgssenter, totalt åtte på Feviktun og tre på Frivolltun (ikke inkludert 3 etasje)

Kjøkkeninnredningene er 20 år gamle, og bærer preg av stor slitasje og at man har flikket og lappet på dette. Hygienestandarden er dårlig, blant annet er det sprekker i benkeplater som gir grobunn for bakterier.

49 - Traverser - takheiser

Frivolltun bo- og omsorgssenter har behov for takheiser/traverser. Dette er nødvendige hjelpemidler som letter forflytning både for ansatte og pasienter. Det betyr kvalitet og trygghet under forflytning, og det forebygger yrkesskader/belastninger for ansatte og kan videre forebygge sykmeldinger. Det må planlegges for anskaffelser nå og fremover, fordi dette er fremtidsrettet og ett viktig supplement til andre personløftere. Frivolltun bo- og omsorgssenter har ingen rom med takheis. Det er behov for fire stk på Frivolltun (to på Guldregn og to på Ferm). Ideelt sett bør takheisskinner monteres i alle rom, men motorer kan man ha færre av da de kan flyttes fra rom til rom. Kostnad pr takheis med motor er ca. 65 000 kr.

50 - Bod på Landviktun 16 - 7

Utvendig bod på Landviktun 16 og 7. Til lagring av hjelpemidler, el. stoler mm.

51 – Nytt bygg for Arendal interkommunale legevakt

Forholdene ved dagens legevakt i kjelleretasjen ved Sørlandet sykehus Arendal er kummerlige. Skjerming av pasienter og sikkerhet for medarbeiderne er ikke tilfredsstillende. Personvern hensyn kan ikke ivaretas. Legevakten ivaretar oppgaver overfor politiet som må skjermes og personlige helseopplysninger skal innbyggerne være sikre på at blir skjermet.

Sykehusets bygningsmasse gir ikke rom for å utvide. Derfor er sykehuset og vertskommunen enige om at tjenesten er best ivaretatt ved å få nye lokaler, men begge parter har vært opptatt av å beholde nærhet til sykehuset. Derfor har Sørlandet sykehus HF bidratt til at ny legevakt skulle få tomt i direkte tilknytning til sykehuset.

På denne tomten er det planlagt en bygning, som i tillegg til legevakt for regionen, som også omfatter Nissedal og Fyresdal, skal gi plass til det interkommunale KØH-tilbudet og til en avklaringsavdeling for Arendal kommune. Bygget er planlagt i tett samarbeid med arbeidstakere og brukere. Det forventes ferdig ved årsskiftet 2022-2023.

Kommunene har besluttet at finansieringen av de deler av bygget som skal ha interkommunale funksjoner skal fordeles mellom medlemmene i Østre Agder-samarbeidet ut fra befolkningsandel ved byggeprosjektets start. Forpliktelsen for de deltagende kommuner inntreffer fra 1/1-2023. Prosjektet finansieres i byggefasen av vertskommunen

52 – Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH)

Etter en lengre utredningsperiode ble det besluttet å bygge nytt bygg for legevakten med bakgrunn i lokalene ved sykehuset der virksomheten i dag holder til ikke holder mål. Arealet er for lite til at oppgaven for ti kommuner som sokner til legevakten, kan ivaretas. I dette ligger for liten plass til behandlingsvirksomheten, men også store utfordringer knyttet til å ivareta personvern hensyn.

Nytt bygg planlagt for formålet er forventet å bli fullført før årsskiftet 2022/2023. Moderne, lyse og sikre lokaler skal ivareta hensynet til pasienter og personale. Forventet investeringskostnad, fratrukket moms, for den del av bygget som skal huse legevakten, er om lag 80 mill kr. Grimstads andel er 20 mill kr.

Østre Agders KØH-tilbud vil nå bli flyttet fra Myratunet ved Sam Eyde videregående skole, til det nye bygget ved sykehuset. Flyttingen legger grunnlag for å kunne se helhetlig på legeressursene mellom legevakt og KØH. Det ligger til rette for økt samhandling mellom sykehuset og KØH-tilbudet til glede for pasientene. Fra dette tilbudet vil pasienter kunne bli trillet over til sykehuset ved behov. Samtidig vil pasienter som mottas ved sykehuset, men som etter en faglig vurdering kan bli ivaretatt ved KØH, enkelt kunne overflyttes. Fasilitetene til KØH har en forventet kostnad på 47 mill kr når moms er fratrukket. Dette prosjektet mottar også statstilskudd som har gått i fratrukk. Grimstads andel er 11,9 mill kr.

53 - Grupperom Holviga ungdomsskole

Det var store utfordringer med hærverk, bråk og potensiell mobbing når toalettene var plassert ytterst i gangene. Toalettene er derfor flyttet til sentrumskjernen og skolen ønsker nå å bygge om de gamle toalettlokalene til grupperom.

54 - Takteking Landvik skole

Taket i den eldste delen er dårlig. Plater under tekking har fuktmerker og svartsopp og er i tillegg spikret med for små og få spiker. Takene har lite isolasjon og lite lufting under takteking. Tiltaket går ut på å isolere ekstra med 10 cm og etablere god lufting under ny tekking. Tiltaket fører også med seg noe arbeider med beslag og platekledning, i og med at hele taket vil bli høyrere.

55 - Grimstad kulturhus – nye prosjektører

De tre kinoprojektorene, som kom i forbindelse med den store utrulling av digital kino i Norge, har rundet 10 år. Disse er nå utenfor garanti. Det har vært en del service og reparasjoner i form av bytte av datakort og annet på disse. Slike kort beløper seg til over 100 000 kr. Mange kinoer har oppgradert sine prosjektører til 4K i stedet for 2K bildekvalitet.

Det anbefales ikke å oppgradere såpass gamle prosjektører, både med hensyn til alder og kostnader. I tillegg er fremtiden nå laserprosjektorer. 30 saler i Norge har nå byttet til dette.

Kulturhuset ønsker å ha en kino av god kvalitet på både lyd og bilde, samt komfort i salene. Kinoen er også en arena for Kortfilmfestivalen med nasjonale og utenlandske gjester. Det må kjøpes inn totalt 3 prosjektører til 1 mill kr pr stk.

56 - Park Campus

Grimstad kommune gjennomfører forhandlinger om utbyggingsavtale innenfor områdeplanen for Campus Grimstad, og har fremmet sak til formannskapet, først om innretning av avtalen 24.01.19, jfr. sak 19/6 og om avklaring av pris for areal til park den 22.08.19, jfr. sak 19/72. Forslag til investeringstiltak følger opp disse vedtakene om grunnverv og innretning av finansiering for opparbeiding av park. Den totale kostnaden til opparbeidelse av parken er vesentlig større enn det som fremgår av investeringen. Det vil også være mulig å søke om tilskudd for deler av anlegget. Inn tatt her er kommunens forpliktelse i henhold til fremforhandlet avtale som omtalt ovenfor. I tillegg er det foreslått tatt inn kommunens forpliktelser i forbindelse med finansiering av friidrettshallen, jr. KS sak 118/15.

Midler som tidligere lå i «Regulering av Campus park» er flyttet til denne investeringsposten.

Driftskonsekvenser er ikke lagt inn, da dette først er klart etter regulering av parken.

57 - Opprustning av lekeplass/nærmiljøanlegg

Vi jobber med å få til en bacheloroppgave via UIA, som kan kartlegge behov for oppgradering, og reparasjoner. Til neste år legges det også opp til at velforeninger mm kan sende inn søknad om oppgradering av sin lekeplass.

58 - Moyveien

Ekspropriasjonsretten fra reguleringsplan er utgått. Dette innebærer at vi må lage ny reguleringsplan, eller er avhengig av frivillige avtaler med grunneiere. Frivillige avtaler har vært forsøkt som inkluderte at det skulle søkes om en mindre reguleringsendring. Arbeidet med Moyveien stoppet opp på grunn av prioritering av Grefstadveien. Det antas oppstart planlegging av Moyveien i 2023.

59 - Gravplasser Landvik nedre kirkegård

Kommunen har ansvar for å regulere tilstrekkelig areal til gravplasser i kommunen.

I tillegg til regulering, er det satt av penger til selve arbeidet. Det er stor usikkerhet rundt denne summen, og vil bli oppdatert etter arbeidet med regulering.

60 - Gravplasser nye Fevik kirke

Kommunen har ansvar for å regulere tilstrekkelig areal til gravplasser i kommunen.

Det er satt av midler til nye Fevik kirke, i tillegg vil noe benyttes på Grimstad kirkegård.

Det er i tillegg til regulering satt av penger til selve arbeidet. Det er stor usikkerhet rundt denne summen og vil bli oppdatert etter arbeidet med regulering.

61 - Videreutvikling Grimstad rådhus inklusive radonsanering

Det er påvist for høye radonverdier på Grimstad rådhus etter at det har vært byggeaktivitet i nærområdet (politistasjonsbygget). Dette gjelder 1.etg, hvor ventilasjonsrørene går i bakken. Her må disse legges inn i bygget og grunnen under bygget har kollapset.

På bakgrunn av radonmålingene og inneklime ønsker bygg- og eiendomstjenesten å foreta en utvidet tilstandsvurdering. Tilstandsvurderingen vil vi komme med en anbefalt sak til kommunestyret om fremtidig bruk av rådhuset, det vil da også legges frem beløp for kostand ved oppgradering. Radonsaneringen vil utføres fortløpende.

62 - Komfyrvern til alle kommunale leiligheter

I dag er det lovpålagt å ha komfyrvakt, dersom du har en bolig som er nyere enn juli 2010, eller kjøkkenet skal rehabiliteres. Formålet er enkelt, men livsviktig; å minske antall branner på kjøkkenet. Bygg- og eiendomstjenesten anbefaler derfor å installere en komfyrvakt i alle kommunale boliger, selv om boligen ikke omfattes av regelverket.

63 - Legionellaforebyggende installasjoner

Grimstad kommune installerte allerede i 2010 utstyr som forhindrer legionella i kommunale bygg.

Disse er gått ut på dato, og ny teknologi som går på både kaldt og varmt vann, er utviklet. Ved å oppdatere eksisterende anlegg på sykehjem, Berge gård senter og skoler med dusjanlegg, vil Grimstad kommune fortsatt være i førerretet på tiltak mot legionellautbrudd.

Investeringer: 2022: 550 000 kr - 2023: 550 000 kr - 2024: 680 000 kr.

Hvis vi ikke oppdater anleggene, vil vi miste denne sikkerheten på de viktige byggene.

64 - Selge liten lift og kjøpe ny

Liften begynner å bli uhensiktsmessig dyr å holde driftssikker De senere årene har vi byttet alle hydraulikkslanger, hovedsylindere og et utall pakninger. Salg/innbytte av gammel lift anslås til 150 000 kr.

65 - Nytt løpedekke - Levermyr

Løpedekket på Levermyr stadion er modent for utskiftning. Det er ønskelig å ha dette klart til Sørild IL skal arrangerer NM i 2023.

66 - Nye smarte søppeldunker

De nye smarte og komprimerende søppeldunkene gjør at vi bruker mindre ressurser på tømning, både med tanke på at de komprimerer og gir beskjed om fyllingsgrad.

Ønsker å utvide med åtte-ti nye dunker pr år.

67 - Oppgradering av gatelys

Østre Agder har en felles plan for å oppgradere alle gatelys med nye LED-lys.

68 - Robotklippere

Vi har i 2021 prøvd ut robotklippere, ved rådhuset og på Bergetun, med stort hell. Vi ønsker å fortsette effektiviseringen av park og idrett ved å utvide med fire klippere i året.

I tillegg til ønsker vi å ha en robotklipper til å klippe Levermyr stadion. Denne er større og koster mer, ca 200 000 kr. Alternativet er at vi må vurdere nyinvestering av eksisterende klipper.

69 - Trafikksikkerhetsmidler

For å øke fokus på fysiske tiltak rundt om i kommunen er det svært ønskelig å sette av en fast sum pr. år til dette arbeidet. Hovedmengden av tiltak vil basere seg på ny, oppdatert

trafiksikkerhetsplan, men det utføres også en del andre mindre tiltak. Dette arbeidet vil i hovedsak utføres i egenregi, både planlegging og utførelse. Da får vi gjort mye for mindre.

70 - Totalstasjoner (avansert oppmålingskikkert)

Dagens totalstasjoner (avanserte oppmålingskiketter) er gamle og det lages ikke lenger deler til dem. Det ønskes derfor midler til å kjøpe inn ny når disse ikke lenger fungerer.

71 - Dagsturhytta

Sparebankstiftelsen SR-bank og Agder fylkeskommune inviterer alle 25 kommuner på Agder om å bli med i prosjektet for å etablere en dagsturhytte i hver kommune. Totalkostnaden er ca 1,2 mill kr (inkl mva), der kommunen må gå inn med inntil 200 000 kr til grunnarbeid, tomt, mm. Det er i tillegg lagt inn 100 000 kr til toalett.

72 – Flytende badstuer

Det er stor badeinteresse i Grimstad, og det vil være ett svært positivt tiltak for kommunen om vi kan tilby badestuebrygger ved vannet. Det er ønskelig å få til ett samarbeid videregående skole om å bygge disse. Det er satt av penger til to-tre badstuer.

73 – Kunstgress Holvika

Kunstgresset på Holvika ble sist renovert i 2008/2009. Dekket har nå en vesentlig slitasje og er på overtid for utskifting. Banen brukes av Holvika skoler, som nærmiljøanlegg og som treningsbane, i hovedsak for FK Jerv og Amazon Grimstad FK. Renovering av banen vil i tillegg til bytte av kunstgress, trolig også måtte omfatte en inngjerding av banen med adkomstsluser, for å tilfredsstille miljøkrav.

Kostnad til bytte av kunstgress med enkelt grunnarbeid, anslås i kunstgresshåndboka til ca 3 mill kr. Kostnad til inngjerding m/sluser anslås til 250 000 kr. I tillegg bør ballfangernett renoveres, anslått til 100 000 kr. Lysanlegget på Holvika fungerer per nå, men er over anleggets estimerte levetid. Utskifting til LED-armaturer vil også ha en energiinnsparing. Anslått kostnad 1 mill kr. Totalt 4,35 mill kr.

74 – Enhet for investeringsprosjekter

Enhet for investeringsprosjekt består i dag av seks faste ansatte. Dette er fordelt på én enhetsleder, fire prosjektledere og én byggeleder. I tillegg er det ansatt én prosjektleder på helse i en fireårsperiode (2021-2024). På grunn av et ambisiøst investeringsbudsjett de neste årene er det allerede bestemt å legge inn en prosjektlederstilling til. Det vil også i begynnelsen av 2022 vurderes om det er behov for ytterligere én stilling.

75 – Renovering av kjøll Grimstad kapell

Dagens fellesløsning for kjøll tilknyttet gravferdstjenesten, er lokalisert i kjelleren på Grimstad kapell. Kapasiteten er tilstrekkelig under normale forhold, men anlegget er opprinnelig fra 70-tallet, med en oppgradering rundt år 2000. Det er behov for nytt aggregat og dør. Ny løsning vil også være mer energieffektiv og ENØK-vennlig. Dagens løsning vil ikke fungere særlig mye lengre.

76 – Kunstnerisk utsmykking Grimstad kapell

Fellesrådet ønsker å fullføre kunstnerisk utsmykking av Grimstad kapell etter opprinnelig planforslag fra Kjell Nupen. Når disse arbeidene er fullført, vil gravferdshandlingene kunne gjennomføres uten skjemmende innsyn. Kapellet vil også få økt verdighet, noe som vil ha betydning for de mange av kommunens innbyggere som besøker kapellet.

Installasjon av glassmalerier og nye vinduer i kapellet er kalkulert til 1,25 mill kr.

77 – Lysinstallasjon Fjære kirke og Landvik kirke

Lysinstallasjonen for Landvik og Fjære kirker er gammel og har økende brannfare.

Styringsystemene, dimmerutstyr og kabelfremføringene må også byttes ut.

Glødelampeteknologien er på vei ut, og et EØS-direktiv pålegger innfasing av mer miljøvennlige lyskilder.

Det er innhentet tilbud på ny installasjon fra aktuelle leverandører, og disse viser et investeringsbehov på 400 000 kr.

78 – Tak og overflatebehandling Landvik kirke

Det er behov for utskifting av tak og undertak på resterende deler av taket på Landvik kirke. Tidligere har tårnet og tilstøtende tak på den ene siden blitt utbedret. Dette arbeidet bør nå fullføres.

Det er også tid for å male Landvik kirke med ny linoljemaling. Begge disse prosjektene krever stillas, og ved å gjøre disse oppgavene sekvensielt vil man spare 250 000 kr, sammenlignet med å sette opp stillas to ganger. Det vil også fremkomme interne samordningsgevinster på anslagsvis 250 000 kr.

79 – Vannslukkeanlegg Grimstad kirke

Grimstad kirke har ikke installert vannslukkingssystem. Vannslukkingsanlegg og rømningsveier er viktige tiltak for å forhindre at liv går tapt, og at umistelige kirkebygg og –interiør blir ødelagt i brann. Fjære kirke tok i bruk sitt nye sprinkleranlegg i 2019. Det foreslås å benytte samme type anlegg i de andre kirkene.

Kapitalbehov for Grimstad kirke er 2,8 mill kr.

80 – Vannslukkeanlegg Landvik kirke

Landvik kirke har ikke installert vannslukkingssystem. Vannslukkingsanlegg og rømningsveier er viktige tiltak for å forhindre at liv går tapt og at umistelige kirkebygg og –interiør blir ødelagt i brann. Fjære kirke tok i bruk sitt nye sprinkleranlegg i 2019. Det foreslås å benytte samme type anlegg i de andre kirkene.

Kapitalbehov for Landvik kirke er kr 1,9 mill kr.

81 – Vannslukkeanlegg Eide kirke

Eide kirke har ikke installert vannslukkingssystem. Vannslukkingsanlegg og rømningsveier er viktige tiltak for å forhindre at liv går tapt og at umistelige kirkebygg og –interiør blir ødelagt i brann. Fjære kirke tok i bruk sitt nye sprinkleranlegg i 2019. Det foreslås å benytte samme type anlegg i de andre kirkene.

Kapitalbehov for Eide kirke er 1,4 mill kr.

Kommentarer til investeringsprogrammet for VAR-området 2022-2029

Igangsatte investeringer VA

I dette kapittelet beskrives kort de investeringene på VAR-området som er ført i tabellen med investeringsprogram på de foregående sidene.

Investeringer fra 1-19 er allerede behandlede investeringer fra tidligere års handlingsprogram som er i gang satt. Investeringer fra 20 til 30 gjelder investeringer for investeringsprogrammet for VAR 2021-2028 som enda ikke er påbegynt. Investeringer fra 31 til 39 er nye investeringer i investeringsprogrammet for VAR 2022 - 2029.

1. Renovasjon, nedgravde beholdere

Innføring av nedgravde avfallscontainere for å kunne ha et godt tilbud til områder med tett bebyggelse, områder med smale uframkommelige veier og områder der estetikk er viktig. Ved bruk av nedgravde avfallscontainere i stedet for felles plastbeholdere, reduseres arealbruk, forsøpling og brannfare. Dette er en funksjonell løsning for abonnenter når det gjelder betjening, hygiene, servicenivå, arealbruk og sikkerhet.

Nedgravde containere er kostnadseffektive løsninger i forhold til investering og drift av systemene, samt en rasjonell og miljøriktig løsning med hensyn til registrering, innsamling og videre disponering av avfallet

Prosjektets mål: En utviklingsprosess mot nedgravde avfallsløsninger som ivaretar framtidige krav til funksjonalitet, effektivitet, håndtering av økende avfallsmengder, og samtidig inngår som kommunalteknisk infrastruktur.

Prosjektet tar med dette hensyn til ny renovasjonsløsning som ble vedtatt 15.06.15 av Representantskapet i Agder Renovasjon IKS. Ny renovasjonsløsning medfører flere avfallsskap per boenhet enn dagens situasjon, noe som kan være plasskrevende. Dette i henhold til vedtak KS 52/15.

Vedtaket inneholder 12 stasjoner. Det er blitt etablert 8 av disse 12, hvor den 9. blir etablert i begynnelsen av 2022. Det er usikkerhet rundt ferdigstilling av prosjektet, hvorvidt dette skal overtas av Agder renovasjon.

2. Nytt kloakkrenseanlegg

Groos RA er overbelastet i forhold til den spillvannsmengden anlegget er dimensjonert for. I 2019/2020 ble det gjennomført en mulighetsstudie som beskriver forskjellige alternative plasseringer av nytt renseanlegg, og gir kostnadskalkyler for disse. Kommunestyret har vedtatt å gå videre med forprosjekt for renseanlegg i fjell, med utgangspunkt i eiendommen Industriveien 1. Det er engasjert eget konsulentfirma som gjør et forprosjekt. Forprosjektet er planlagt levert i slutten av 2021, slik at det kan legges frem til politisk behandling i januar/ februar. I investeringsprogrammet er det lagt inn 298 mill kr. Dette vil ikke være tilstrekkelig for et fjellanlegg i Industriveien 1. Under arbeidet med forprosjektet vil det lages en ny kalkyle hvor det vil komme økninger i forhold til tidligere vedtatt budsjett.

3. Avløp – diverse mindre anlegg

Disse midlene er beregnet for eventuell oppdimensjonering av ledninger i forbindelse med private utbygginger, eller forlengelse av ledningstraseer for å få en best mulig løsning totalt sett.

4. Avløp – utskifting av lastebil

Det er gjennomført konkurranse for kjøp, men bilen kan ikke leveres før i 2022. Totalprisen er noe høyere, og derfor er det ønske om å justere opp budsjettet.

5. Vann - diverse mindre anlegg

Disse midlene er beregnet for eventuell oppdimensjonering av ledninger i forbindelse med private utbygginger, eller forlengelse av ledningstraseer, for å få en best mulig løsning totalt sett.

6. Vann – vannledning Trolldalen

Et av hovedmålene i kommunens hovedplan for vannforsyning er å sanere alt vannledningsnett utført med asbestementledning. Som et ledd i dette saneres ledningsnettet i Trolldalen.

7. Vann - nytt høydebasseng Solbergåsen

I henhold til kommunens hovedplan for vannforsyning bør reservekapasiteten i vannforsyningen økes ved å bygge et nytt høydebasseng på Solbergåsen. Her er et basseng (2400 m³) i dag, og det nye bassenget kommer i tillegg til dette. Anleggsarbeidet startet våren 2020 og ferdigstilles i 2021.

8. Vann - nyanlegg vann Tjore

Det skal legges kommunal kloakk på Tjore. I den forbindelse må det også legges nye vannledninger. Dette gjøres for blant annet å bedre brannvannsforsyningen.

9. Kloakk - nyanlegg avløp Tjore

Det er lagt en del kloakkledninger på Tjore i forbindelse med sanering av vannledninger for noen år siden. For å anlegge offentlig avløp for hele Tjorebygda, er det nødvendig med supplerende avløpsanlegg på noen strekninger.

10. Avløp - kloakkpumpestasjon Tjore

Det er lagt en del kloakkledninger på Tjore i forbindelse med sanering av vannledninger for noen år siden. For å ta kloakkledningene i bruk, må det monteres en kloakkpumpestasjon.

Tjoreområdet er ikke tilknyttet kommunal kloakk i dag.

11. Vann – vannledning Rosholt – Solbergåsen - Egra

Dette gjelder utskifting av hovedledningen fra vannbehandlingsanlegget på Rosholt og frem til ny fordelingskum på Egra. Eksisterende asbestsementledning skal skiftes ut. Denne har begrenset levetid, og må i tillegg oppdimensjoneres. Gjenstående arbeid er Solbergåsen-Egra, hvor vi også er avhengig av frivillig avtale med grunneier. Denne er nå ferdigforhandlet og klar til signering. Deretter byggesøknad og 1-2 år med forbelastning før arbeidet med ny vannledning kan starte opp. Byggestart tidligst 2023.

12. Vann - Hesnes fellesføring VA

Drottningborg skole har i dag ikke nok vanntilførsel fra kommunal vannledning til å tilfredsstille kravet til brannvann. Derfor skal eksisterende asbestsementledninger i området saneres og større dimensjon på rørene legges. Dette gjøres samtidig som det legges ny kommunal kloakk i området. Her er vi avhengig av frivillig avtale med grunneiere. Det er uklart når disse er på plass, men pengene til anlegget er foreløpig satt av i 2022.

13. Vann – vannledning Hesnes

Drottningborg skole har i dag ikke nok vanntilførsel fra kommunal vannledning til å tilfredsstille kravet til brannvann. Derfor bør eksisterende asbestsementledninger i området saneres og større dimensjon på rørene legges. Dette gjøres samtidig som det legges ny kommunal kloakk i området. Her er vi avhengig av frivillig avtale med grunneiere. Det er uklart når disse er på plass, men pengene til anlegget er foreløpig satt av i 2022.

14. Avløp – kloakkledning Hesnes

Drottningborg skole ønsker kommunal kloakk til området, fordi skolen ønsker utbygging. Hvis deres private renseanlegg skal drives videre, må det foretas en betydelig oppgradering, fordi anlegget er gammelt og nedslitt. Her er vi avhengig av frivillig avtale med grunneiere. Det er uklart når disse er på plass, men pengene til anlegget er foreløpig satt av i 2022.

15. Endring av trykksoner

De fleste områdene langs sjøen har veldig høyt vanntrykk. Det er ønskelig å redusere trykket i noen av disse områdene. Dette medfører at den enkelte abonnent får et mer gunstig vanntrykk. I tillegg blir eventuelle vannlekkasjer mindre ved lavere trykk.

16. Vikkilen sammenkopling av ledninger

En del av Vikkilen har ensidig vannforsyning. Ved å kople disse ledningene sammen, vil vannforsyningssikkerheten bli mye bedre. I tillegg bedres brannvannskapiteten. Denne er utsatt til 2022.

17. Støle-Homborsund, sammenkopling av ledninger

Både Støle og Homborsund har ensidig vannforsyning. Ved å kople disse ledningene sammen vil vannforsyningssikkerheten bli mye bedre. Reduksjon av antall abonnenter som er forsynt via ensidig vannforsyning er et hovedsatsningsområde i kommunens hovedplan for vannforsyning. Denne er utsatt til 2023-2024.

18. Vik-Moy, sanering av asbestledning

Et av hovedmålene i kommunens hovedplan for vannforsyning er å sanere alt vannledningsnett utført med asbestsementledning. Som et ledd i dette saneres ledningsnettet langs Fv 420 mellom Vik og Moy. Utføres i 2022-2023.

19. Rosholt vannbehandlingsanlegg - økt kapasitet på råvann og rentvann

I perioder med høyt vannforbruk er det ønskelig å bedre pumpekapasiteten fra vannbehandlingsanlegget, slik at basseng på Solbergåsen fylles hurtigere opp. Dette vil øke forsyningsikkerheten ved at det er mer vann i bassenget.

20. Vann - påbygg fordelingskum

Fordelingskummen ligger på ledningen mellom Rosholt vannbehandlingsanlegg og Egrakummen. Noen ventiler ligger på utsiden av bygget og det foreslås å bygge på dette for å få ventilene innendørs.

21. Vann - Judehavskleiva sanering vannledning

Et av hovedmålene i kommunens hovedplan for vannforsyning er å sanere alt vannledningsnett utført med asbestsementledning. Som et ledd i dette saneres ledningsnett i Judehavskleiva. Samtidig må selvfallsledning, pumpeledning for spillvann og overvannsledning saneres.

22. Vann, asbestsanering Lia

Et av hovedmålene i kommunens hovedplan for vannforsyning er å sanere alt vannledningsnett utført med asbestsementledning. Som et ledd i dette saneres ledningsnett i Lia, mellom Øvre Hausland og Have. Samtidig etableres det offentlig avløp i deler av traséen, med pumpestasjon ved Temse. Utsatt til 2024.

23. Avløp - utskifting lett lastebil

Både med tanke på økonomi og miljø er det behov for å skifte ut den lette lastebilen vi har i dag, med ny.

24. Avløp - utløp pumpestasjon Groos

Utløpet til Groos pumpestasjon betjener i dag seilforeningens bygg og offentlige toaletter på Lillegroos. Pumpestasjonen er utslitt og trenger utskifting.

25. Avløp, pumpestasjon Lia

I forbindelse med sanering av asbestsement vannledningsnett i Lia etableres det offentlig avløp i området. Det er nødvendig med pumpestasjon for å pumpe avløpsvannet til eksisterende offentlig nett ved Øvre Hausland. Utføres i 2024.

26. Sanering pumpestasjon 2022

Vi planlegger en pumpestasjon hvert år

27. Sanering pumpestasjon 2023

Vi planlegger en pumpestasjon hvert år.

28. Sanering pumpestasjon 2024

Vi planlegger en pumpestasjon hvert år.

29. Avløp - Judehavskleiva sanering kloakkledning

Selvfallsledning, pumpeledning for spillvann og overvannsledning saneres i forbindelse med sanering av asbestsement vannledning. Utføres i 2022.

30. Avløp, Lia

I forbindelse med sanering av asbestsement vannledningsnett i Lia etableres det offentlig avløp i området. Utføres i 2024.

31., 32. Innsparingstiltak - gravemaskin (vann og avløp)

Kommunaltekniske tjenester er blitt bedt av kommunestyre å komme med forslag til innsparinger på 5% og 10%. Denne rapporten er ikke ferdig utredet enda, men en stor innsparing for kommunaltekniske tjenester vil være å utføre mer arbeid i egen regi. Driftsutgiftene vil spares pr år, men driftsbudsjettet kan ikke stå for investeringene.

33., 34. Innsparingstiltak - taktor/lastebil (vann og avløp)

Kommunaltekniske tjenester er blitt bedt av kommunestyre å komme med forslag til innsparinger på 5% og 10%. Denne rapporten er ikke ferdig utredet enda, men en stor innsparing for kommunaltekniske tjenester vil være å utføre mer arbeid i egen regi. Driftsutgiftene vil spares pr år, men driftsbudsjettet kan ikke stå for investeringene.

35., 36. Innsparingstiltak - slamsugerbil (vann og avløp)

Kommunaltekniske tjenester er blitt bedt av kommunestyre å komme med forslag til innsparinger på 5% og 10%. Denne rapporten er ikke ferdig utredet enda, men en stor innsparing for kommunaltekniske tjenester vil være å utføre mer arbeid i egen regi. Driftsutgiftene vil spares pr år, men driftsbudsjettet kan ikke stå for investeringene.

37. Avløp - syklon, Groos (kapasitetsøkning)

Dagens utslippstillatelse tilsier kapasitet på 22 300 personer. I møte med Statsforvalteren har vi informert dem om vi fra konsulent har fått vite om en mulighet for å øke rensekapasiteten noe. Det foreslås å installere sykkloner, slik at rensekapasiteten på Groos kan økes med ca. 25% (27 875 personer). Vi vil fremdeles ha et renseanlegg som ligger langt under dagens belastning.

Installering av sykkloner forutsetter at Statsforvalteren godkjenner at Grimstad kommune kan fortsette å godkjenne utbygginger som sokner til Groos renseanlegg frem til nytt renseanlegg står ferdig.

38, 39 Avløp/vann - Svaneveien rehabilitering VA

I store deler av Bieheia er VA-anleggene rehabilitert de senere årene. Noe av det som gjenstår er Svaneveien. I de senere årene har det vært flere vannbrudd, som i slike villaområder også forårsaker vannskader i kjellere ol når de oppstår. Anlegget er i en slik forfatning at det må skiftes.

Startlån

Startlån er en låneordning som behandles av kommunen. Husbanken finansierer ordningen ved å gi lån til kommunen. Ordningen reguleres i *forskrift om lån fra Husbanken*, som er de retningslinjene saksbehandler legger til grunn ved behandling av søknader.

Kommunen kan gi startlån til personer som ikke får lån, eller tilstrekkelig lånebeløp, i banken. Lån kan også bli gitt i tilfeller der personer står i fare for å miste boligen sin, trenger utbedring eller tilpasning av bolig, refinansiering eller toppfinansiering. Strengt krav til egenkapital ved boliglån i ordinære banker, fører til at det sjelden blir gitt startlån som toppfinansiering. Søknader om startlån blir i hovedsak innvilget som full finansiering av bolig.

Kommunen budsjetterer med en årlig sum på 90 mill kr til dette formålet. Startlån påvirker i utgangspunktet ikke kommunens økonomi. Avdragene blir utgiftsført i investeringsregnskapet, og avstemmes med innbetalinger fra låntagere. Kommunen har et påslag på renten, og følger da Husbankens anbefalinger.

Oversikt over prioriteringer og kutt 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Helse og omsorg:				
Deflator helsetjenesten	400,00	400,00	400,00	400,00
Deflator hjemmetjenesten	300,00	300,00	300,00	300,00
Deflator habilitering	650,00	650,00	650,00	650,00
Deflator NAV	650,00	650,00	650,00	650,00
Bortfall refusjon ress.krevende tjenester	2 500,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00
5 fastlegestillinger	2 500,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Vinkjelleren legesenter drift	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00
Aktivitetsvekst HBT	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Økning institusjonsplasser		4 000,00	6 000,00	6 000,00
Drift nye boliger		5 000,00	5 000,00	5 000,00
Delsum	13 000,00	24 500,00	26 500,00	26 500,00
Kreftkoordinator	-350,00	-350,00	-350,00	-350,00
Tidlig innsats/hjemmebesøk	-400,00	-400,00	-400,00	-400,00
Rådhuskantine	-750,00	-1 100,00	-1 100,00	-1 100,00
Kaffe	-220,00	-220,00	-220,00	-220,00
Effektivisering transport habiliteringstjenesten	-250,00	-250,00	-250,00	-250,00
Lagerlogistikk	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
Kalenderplan rus og psyk	-200,00	-200,00	-200,00	-200,00
Kalenderplan hjemmetjenesten	-600,00	-600,00	-600,00	-600,00
Kalenderplan omsorgssentre	-600,00	-600,00	-600,00	-600,00
Kalenderplan habilitering	-600,00	-600,00	-600,00	-600,00
Delsum	-4 070,00	-4 420,00	-4 420,00	-4 420,00
Total endring helse og omsorg	8 930,00	20 080,00	22 080,00	22 080,00
Oppvekst				
Deflator	5 500,00	5 500,00	5 500,00	5 500,00
Nye oppvekst-leder	1 100,00	1 100,00	1 100,00	1 100,00
Delsum	6 600,00	6 600,00	6 600,00	6 600,00
Effektivisering som følge av nye skolebygg	0,00	-1 000,00	-1 000,00	-2 000,00
Mer effektiv bhgdrift	0,00	0,00	-1 500,00	-1 500,00
Delsum	0,00	-1 000,00	-2 500,00	-3 500,00
Total endring oppvektsektoren	6 600,00	5 600,00	4 100,00	3 100,00
Samfunn og miljø				
Utbyggingsavtaler	2 470,00	2 470,00	2 470,00	2 470,00
110-sentralen	120,00	120,00	120,00	120,00
Byhaven	250,00	250,00	250,00	250,00
Boligkontor	400,00	400,00	400,00	400,00
Vaktordning	265,00	265,00	265,00	265,00
En stilling plan (3/4 stilling i første år)	325,00	450,00	450,00	450,00

En stilling byggesak og ulovlighetskontroll	325,00	450,00	450,00	450,00
Oppmåling matrikkelprosjekt	650,00	0,00	0,00	0,00
Delsum	4 805,00	4 405,00	4 405,00	4 405,00
Byggdrift	-500,00	-1 000,00	-1 000,00	-1 000,00
Kjøring - rodestyring	-250,00	-500,00	-500,00	-500,00
Red kjøp/veivedlikehold i økt egenregi	-500,00	-1 000,00	-1 000,00	-1 000,00
Delsum	-1 250,00	-2 500,00	-2 500,00	-2 500,00
Total endring samfunn og miljøsektoren	3 555,00	1 905,00	1 905,00	1 905,00
Kom.kultur og næring				
Deflator bibliotek	61,00	61,00	61,00	61,00
Deflator kultur	100,00	100,00	100,00	100,00
Deflator komm.	35,00	35,00	35,00	35,00
Deflator næring	100,00	100,00	100,00	100,00
Næringsrådgiver/næringsfond	750,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Lager, Kuben	150,00	150,00	150,00	150,00
Delsum	1 196,00	1 946,00	1 946,00	1 946,00
Kutt årsverk, pol. sekretariat	0,00	-750,00	-750,00	-750,00
Kutt kirke	-437,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00
Delsum	0,00	-750,00	-750,00	-750,00
Total netto	759,00	-54,00	-54,00	-54,00
Stab og støtte				
Kom.dir	250,00	350,00	350,00	350,00
HR	0,00	-350,00	-350,00	-350,00
Delsum	250,00	0,00	0,00	0,00
Delsum	-63,00	-125,00	-125,00	-125,00
Total netto	187,00	-125,00	-125,00	-125,00
Fellesområde				
Valgkostnader	0,00	700,00	0,00	700,00
Delsum	0,00	700,00	0,00	700,00
IKT Agder	-1 000,00	-1 000,00	-1 000,00	-1 000,00
Politikeromr	-50,00	-50,00	-50,00	-50,00
Org.tilpasninger/effektivisering	0,00	-2 000,00	-3 000,00	-4 000,00
Opptopping antall lærlinger	350,00	700,00	1 150,00	1 500,00
Delsum	-700,00	-2 350,00	-2 900,00	-3 550,00
Totale endringer fellesområdet	-700,00	-1 650,00	-2 900,00	-2 850,00
Finansområdet				
Eiendomsskatt	-500,00	-1 000,00	-1 500,00	-2 000,00
Oppmåling matrikkelprosjekt	-650,00	0,00	0,00	0,00
Retaksering eskatt	0,00	0,00	-3 500,00	-3 500,00

Økt utbytte Agder energi	0,00	-8 000,00	-8 000,00	-8 000,00
Aktiv gjeldsforvaltning	-1 000,00	-4 000,00	-4 000,00	-4 000,00
Aktiv innskuddsforvaltning	0,00	0,00	-500,00	-500,00
Totale endringer finansområdet	-2 150,00	-13 000,00	-17 500,00	-18 000,00
Total netto alle områder	17 181,00	12 756,00	7 506,00	6 056,00

Oppgaveendringer statsbudsjett

Beskrivelse	2022
Nominell videreføring av kapitaltilskudd barnehagene 2021	-1 171
Redusert pensjonstilskudd, private barnehager	-948
Økonomisk tilsyn med private barnehager	-23
Ekstra skoletime naturfag i grunnskolen	473
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO på 3. - 4. trinn	170
	-1 499
Tolkeloven	88
	88
Barnevernsreformen. Korleksjon etter delkostnadsnøkkel barnevern/Tabell C	4 755
Kompetansekrav statlig og kommunalt barnevern	234
Innlemming av stillinger i det kommunale barnevernet	3 746
Avvikle forsøk i barnevernet	0
Barnekoordinator	428
Basistilskudd til fastleger (helårseffekt av endring i 2021 og økning i 2022)	548
	9 711
Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene	0
Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger	1 378
	1 378
Dagsats tiltakspenger	296
	296
Impementering av rusreformen	430
	430
Universell utforming av IKT	144
	144
Ressurskrevende tjenester, tilleggskompensasjon	-227
100 mill. habilitering av funksjonshemmede	-437
	-664
	9 884

Handlingsprogram drift per enhet og sektor

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Finansområdet	- 1 412 887	- 1 386 843	- 1 456 116	- 1 461 791	- 1 460 941	- 1 460 091
Politikere	6 213	6 160	5 596	6 296	5 596	6 296
Diverse felleskostnader	16 913	35 378	30 999	28 999	27 999	26 999
Felles IKT	29 272	32 976	33 644	33 644	33 644	33 644
Lærlinger	9 197	9 590	10 429	10 779	11 129	11 579
Kontrollutvalget	5 818	3 025	3 077	3 077	3 077	3 077
Fellesområdet	64 414	87 129	83 745	82 795	81 445	81 595
Kommunedirektør og stab	4 044	2 757	3 900	4 000	4 000	4 000
HR-avdelingen	7 346	12 629	11 010	10 598	10 598	10 598
Økonomiavdelingen	14 785	12 904	13 818	13 818	13 818	13 818
Stab og støtte	26 175	28 290	28 728	28 416	28 416	28 416
Helse og omsorg - fellesområde	5 763	6 830	10 554	10 554	10 554	10 554
Innovasjon og forvaltning	41 078	35 888	73 134	75 284	75 284	75 284
Helse- og barneverntjenesten	101 438	94 342	-	-	-	-
Enhet for psykisk helse og rus	42 746	42 600	43 967	43 967	43 967	43 967
NAV	57 704	57 030	55 633	55 633	55 633	55 633
Hjemmetjenester og rehabilitering	123 573	120 870	134 061	134 061	134 061	134 061
Enhet for habilitering	133 838	120 945	127 835	132 835	132 835	132 835
Enhet for omsorgssentre	113 155	103 802	107 605	111 605	113 605	113 605
Helse- og omsorgssektoren	619 295	582 307	552 789	563 939	565 939	565 939
Oppvekst - fellesområdet	228 360	236 419	238 735	237 735	236 235	235 235
Markveien kulturbarnehage	7 605	8 677	10 183	10 183	10 183	10 183
Hausland barnehage	7 316	6 695	7 838	7 838	7 838	7 838
Tønnevoldskogen barnehage	3 865					
Storgaten barnehage	5 463	4 964	5 781	5 781	5 781	5 781
Eide barnehage	8 193	8 636	9 031	9 031	9 031	9 031
Grimstad ungdomsskole	32 017	31 088	33 752	33 752	33 752	33 752
Fevik skole	49 926	50 620	53 035	53 035	53 035	53 035
Eide skole	9 324	8 213	8 733	8 733	8 733	8 733
Jappa skole	24 821	24 487	25 689	25 689	25 689	25 689
Frivoll skole	11 949	11 842	12 190	12 190	12 190	12 190
Landvik skole	34 609	30 468	30 602	30 602	30 602	30 602
Holviga Barneskole	28 089	28 190	29 434	29 434	29 434	29 434
Holviga Ungdomsskole	17 640	15 549	14 833	14 833	14 833	14 833
Fjære Barneskole	22 646	19 662	21 548	21 548	21 548	21 548
Fjære Ungdomsskole	5 720					
Langemyr skole	-	-	-	-	-	-
Barn, unge og familier	-	-	88 118	88 118	88 118	88 118
Spesialpedagogisk enhet	13 776	11 459	-	-	-	-
Kvalifiseringstjenesten	16 887	19 891	17 708	17 708	17 708	17 708
Oppvekstsektoren	528 206	516 860	607 210	606 210	604 710	603 710

Samfunn og Miljø - fellesområdet	3 395	3 808	2 598	2 598	2 598	2 598
Byggesaksenheten	-	280	-	325	450	450
Oppmåling	517	843	1 615	965	965	965
Plan, miljø og landbruk	7 648	9 926	10 524	10 649	10 649	10 649
Grimstad brann og redning	19 331	17 670	18 369	18 369	18 369	18 369
Kommunaltekniske tjenester	27 409	27 948	30 605	30 105	30 105	30 105
Bygg- og eiendomstjenesten	56 832	56 677	58 654	57 904	57 904	57 904
Feiervesen	-	72	-	-	-	-
Vann og avløp	-	2 347	-	-	-	-
Samfunn- og Miljøsektoren	112 433	116 872	122 690	121 040	121 040	121 040
Kommunikasjonsavdelingen	10 316	6 822	8 664	7 914	7 914	7 914
Bibliotek	5 751	5 588	5 823	5 823	5 823	5 823
Kulturtjenesten	22 542	22 824	23 412	23 412	23 412	23 412
Næring	1 095	2 652	5 556	6 306	6 306	6 306
Kirke og trossamfunn	21 160	17 499	17 499	15 936	15 936	15 936
Kommunikasjon, kultur og næring	60 865	55 385	60 954	59 391	59 391	59 391

Bevilgningsoversikt A

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	2023	2024	2025
Rammetilskudd	-673 785	-678 853	-684 866	-688 317	-695 447	-702 130
Inntekts- og formuesskatt	-635 058	-645 000	-719 316	-726 399	-732 609	-738 099
Eiendomsskatt	-70 476	-71 050	-72 200	-72 050	-76 050	-76 550
Andre generelle driftsinntekter	-61 893	-37 879	-30 896	-28 760	-27 341	-26 589
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 441 213	-1 432 782	-1 507 278	-1 515 526	-1 531 447	-1 543 368
Sum bevilgninger drift, netto	1 357 763	1 349 668	1 420 976	1 423 018	1 418 970	1 416 631
Avskrivinger	84 093	84 093	85 721	86 344	86 344	86 344
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 441 856	1 433 761	1 506 697	1 509 362	1 505 314	1 502 975
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	643	979	-581	-6 164	-26 133	-40 393
Renteinntekter	-17 165	-9 106	-14 866	-16 565	-19 637	-20 567
Utbytter	-19 417	-8 036	-11 487	-19 487	-19 487	-19 487
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0			
Renteutgifter	39 193	34 553	48 033	52 296	64 406	69 803
Avdrag på lån	59 927	62 851	66 169	72 733	89 621	95 265
NETTO FINANSUTGIFTER	62 539	80 262	87 849	88 976	114 903	125 014
Motpost avskrivinger	-84 093	-84 093	-85 406	-86 344	-86 344	-86 344
NETTO DRIFTSRESULTAT	-20 912	-2 852	1 862	-3 532	2 426	-1 723
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0			
Overføring til investering	112	0	-6 750	-6 750	-6 750	-6 750
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	15 750	153	2 571			
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	4 980	2 699	2 316	10 282	4 324	8 473
Dekning av tidligere års merforbruk	138	0	0			
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	20 979	2 852	-1 862	3 532	-2 426	1 723
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	67	0	0	0	0	0

Finansiering

FINANSIERING					
	Sum 22-25	2022	2023	2024	2025
Ubrukte lånemidler	100 000	100 000			
Låneopptak	904 291	112 710	349 664	209 315	232 602
Låneopptak vann	54 425	29 125	13 100	11 600	600
Låneopptak avløp	313 975	43 550	111 725	158 100	600
Låneopptak renovasjon	950	950			
Låneopptak feier	-				
Låneopptak Startlån	360 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Sum låneopptak:	1 733 641	376 335	564 489	469 015	323 802
6 småhus	2 000	1 000	1 000		
Eplehaven bofellesskap	19 000	4 800	14 200		
Frivolltun og GROM	5 000	1 000	3 000	1 000	
Barnebolig	9 240		9 240		
Kulturhuset -utbedring av og fornyelse av Pan og Vesle Hallvard	400		400		
Kulturhuset - nytt lydanlegg/akustikkanlegg i Pan	1 600		1 600		
Svømmehall	18 700				18 700
Avviksbehandling tilfluktsrom Kulturhuset	3 500	3 500			
Utbedring kunsgressbanen Levermyr	1 000	1 000			
Utfasing av fossilt brensel	3 560	3 560			
Boliger til en brukergruppe med utfordringer knyttet til adferd og oppfølging	6 160		2 160	4 000	
Bilger for mennesker med utviklingshemming	12 320				12 320
Sykehjems plasser	19 725			10 125	9 600
Sum tilskuddsmidler:	102 205	14 860	31 600	15 125	40 620
Selge liten lift og kjøpe ny	150	150			
Sum salgsinntekter:	150	150	-	-	-
Bruk av fond til Egenkapitalinnskudd KLP	17 600	4 400	4 400	4 400	4 400
Trafikksikkerhetsmidler	1 729		600	600	529
Sum fondsmidler/salg:	17 600	4 400	5 000	5 000	4 929
Momskompensasjon	254 649	54 930	90 235	54 010	55 474
Sum finansieringbehov:	2 108 245	450 675	691 324	543 150	424 825

Bevilgningsoversikt investeringer

	Budjsett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Innvestering i varige drftsmidler	356 275	560 000	448 750	330 425
Tilskudd til andres investering		36 924		
Investeringer i aksjer og andeler i andre selskaper	4 400	4 400	4 400	4 400
Utlån av egne midler				
Avdrag på lån		-	-	-
Sum investeringsutgifter	360 675	601 324	453 150	334 825
Kompensasjon for merverdiavgift	- 54 930	- 90 235	- 54 010	- 55 474
Tilskudd fra andre	- 14 860	- 31 600	- 15 125	- 40 620
Salg av varige driftsmidler	- 150			
Salg av finansielle anleggsmidler				
Utdeling fra selskaper				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler				
Bruk av lån	- 286 335	- 474 489	- 379 015	- 233 802
Sum investeringsinntekter	- 356 275	- 596 324	- 448 150	- 329 896
Videreutlån	90 000	90 000	90 000	90 000
Bruk av lån til videreutlån	- 90 000	- 90 000	- 90 000	- 90 000
Avdrag på lån til videreutlån	29 313	32 355	35 396	38 440
Mottatte avdrag på videreutlån	- 29 313	- 32 355	- 35 396	- 38 440
Netto utgifter videreutlån	-	-	-	-
Overføring fra drift	-	-	-	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond		- 600	- 600	- 529
Netto avsetninger til eller bruk av ubundne investeringsfond	- 4 400	- 4 400	- 4 400	- 4 400
Dekning av tidligere års udekket beløp				
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	- 4 400	- 5 000	- 5 000	- 4 929
Fremført til inndecking (udekket beløp)	-	-	-	-

INVESTISERINGAR HP 2020											
INVESTISERINGSPROGRAM 2021-2028 TEKST	BRUTTO RAMME	FAKTISK <=2020	2021	INVESTISERINGSPROGRAM							
				2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
VARF, IGANGSATTE INVESTISERINGAR (NETTO)											
1 Renovasjon, Nedgravede beholderer (6801440)	6 000	4 050	1 000	950							
2 Kloakkrensinglegg (6801605)	298 000	19 375	2 000	20 000	106 625	150 000					
3 Avløp, diverse mindre anlegg 6802009	5 400	-	600	600	600	600	600		600	600	600
4 Avløp, utskifting av lastebil 6802001	3 000	-	-	3 000							
6 Vann, diverse mindre anlegg 6802008	5 400	-	600	600	600	600	600		600	600	600
7 Vannledning Trolldalen 6801915	4 500	-	-	4 500							
8 Nyanlegg vann Tjore 6801909	1 600	50	50	1 500							
9 Kloakk, nyanlegg avløp Tjore 6801904	1 700	275	250	1 175							
10 Kloakkpumpestasjon Tjore 6801905	1 850	350	800	700							
11 Ny vannledning Rosholt – Solbergåsen - Egra 6801814	12 000	4 975	300	725	4 000	2 000					
12 Hesnes, fellesføring vann 6801503	3 000	450	75	2 475							
13 Hesnes, vann 6801706	5 000	75	150	4 775							
14 Hesnes, kloakk 6801705	7 900	2 100	75	5 725							
15 Vann, endring trykksøner	1 000	-	-	500	500						
16 Vann, Vikkilen sammenkobling av ledninger	2 000	-	-	2 000							
17 Vann, Støle-Homborsund, sammenkobling av ledninger	6 000	-	-		3 000	3 000					
18 Vann, Vik-Moy, sanering av asbestledning	6 000	-	-	3 000	3 000						
19 Vann, Rosholt vannbehandlingsanlegg, økt kapasitet på råvann og rentvann	1 200	-	-	1 200							
SUM IGANGSATTE VARF-INVESTISERINGAR	371 550	31 700	5 900	53 425	118 325	156 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
VARF, NYE INVESTISERINGAR (NETTO)											
20 Vann, påbygg fordelingskum 6802102	600	-	-	600							
21 Vann, Judehavskleiva sanering vannledning 6802103	2 000	-	-	2 000							
22 Vann, asbestsanering Lia	6 000	-	-			6 000					
23 Avløp, utskifting lett lastebil	900	-	-	900							
24 Avløp, utløp pumpestasjon Groos 6802105	700	-	-	700							
25 Avløp, pumpestasjon Lia	1 500	-	-			1 500					
26 Sanering pumpestasjon 2022	1 500	-	-	1 500							
27 Sanering pumpestasjon 2023	1 500	-	-		1 500						
28 Sanering pumpestasjon 2024	1 500	-	-			1 500					
29 Avløp, Judehavskleiva sanering kloakkledning	4 000	-	-	4 000							
30 Avløp, Lia	4 500	-	-			4 500					
31 Avløp, Investeringstiltak, gravemaskin	750	-	-	750							
32 Vann, Investeringstiltak, gravemaskin	750	-	-	750							
33 Avløp, Innsparingstiltak, Traktor/lastebil	1 000	-	-	1 000							
34 Vann, Innsparingstiltak, Traktor/lastebil	1 000	-	-	1 000							
35 Avløp, Innsparingstiltak, Slamsugerbil	3 000	-	-			3 000					
36 Vann, Innsparingstiltak, Slamsugerbil	2 000	-	-			2 000					
37 Avløp, Syklon, Groos (kapasitetsøkning)	2 000	-	-	2 000							
38 Avløp, Sanering Svaneveien	1 500	-	-	1 500							
39 Vann, Sanering Svaneveien	3 500	-	-	3 500							
SUM NYE VARF-INVESTISERINGAR	40 200	-	-	20 200	6 500	13 500	-	-	-	-	-
SUM TOTALE VARF-INVESTISERINGAR	411 750	31 700	5 900	73 625	124 825	169 700	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200

BRUTTOTALL (INKL MOMS OG FOR TILSKUDD)				INVESTERINGSPROGRAM							
INVESTERINGSPROGRAM 2022-2029	BRUTTO RAMME	FAKTSK <-2020	ESTIMERT 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
IGANGSATTE INVESTERINGER (BRUTTO):											
Fellessjener											
1 Egeskap/tilskudd KLP (852001)	32 400	-	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
2 Egeskap/tilskudd KLP sykkel (852002)	7 200	-	800	800	800	800	800	800	800	800	800
Helse og omsorg											
3 Velferdsteknologi, nattiln (8701402)	7 750	1 300	500	500	750	750	750	750	750	750	750
4 6 småttår (6901601)	14 000	5 400	100	4 400	4 100	-	-	-	-	-	-
5 Epikavens bodelsskap (6901824)	24 000	50	200	6 000	17 750	-	-	-	-	-	-
6 Frivollun og GROM - ombygging (6901806)	25 500	2 200	-	5 000	15 000	3 300	-	-	-	-	-
7 Barnebolig (6902001)	33 750	50	6 500	10 000	17 200	-	-	-	-	-	-
8 Forflyttingshjelpemidler og annet pasientrelatert utstyr (6902002)	5 300	-	100	1 000	600	600	600	600	600	600	600
9 Kjøkkenmaskiner - inventar (6902102)	5 400	-	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Kultur og oppvekst											
10 Kulturhus - utbedring og fornyelse av Pan og Veske Hallvard (6901709)	10 750	1 850	350	1 000	6 550	1 000	-	-	-	-	-
11 Grinestad kulturhus - nytt lydteknisk/akustikklegg i Pan (6901810)	7 750	-	150	1 000	4 600	2 000	-	-	-	-	-
12 Grinestad kulturhus - nytt inngangsparti, foaje og scenemgang (6901809)	18 500	200	100	200	-	-	-	-	-	-	-
13 Svømmehall (6901908)	348 200	1 000	25	2 000	2 000	-	171 425	171 750	10 000	-	-
14 Fjære skole (6902003)	213 900	2 500	5 000	81 500	124 900	-	-	-	-	-	-
15 Hoviga barneskole (6902104)	409 000	250	1 500	60 250	120 000	160 000	67 000	-	-	-	-
16 Vanningsystemer skoler (6902105)	5 000	-	1 000	4 000	-	-	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø											
17 GSV Østerhusmonen (6851816)	3 200	600	-	-	500	2 100	-	-	-	-	-
18 Enøkavesteringer etter energimerking (6851806)	20 400	900	7 000	3 000	6 000	3 500	-	-	-	-	-
19 Opprusting av Torvet (6851908)	13 100	1 500	50	2 000	5 350	6 200	-	-	-	-	-
20 Kystst (6851811)	1 200	-	-	1 200	-	-	-	-	-	-	-
21 Tilbak i smaa og små bvtrom (6851904)	500	-	-	-	-	500	-	-	-	-	-
22 Gangsikkerhet Frivollun (6851813)	10 000	50	-	-	-	950	9 000	-	-	-	-
23 GSV og andre veikilak i sentrum (6851203)	4 000	1 300	-	-	-	600	2 100	-	-	-	-
24 Byvannsemissjon tilstøtninger brukere (6901312)	1 800	-	200	200	200	200	-	200	200	200	200
25 Sorenskivergløder (6851808)	4 400	-	2 000	2 400	-	-	-	-	-	-	-
26 Omre - vei (6852101)	27 000	-	1 000	3 000	23 000	-	-	-	-	-	-
27 Gjestehavna - forprosjekt opprusting (6852102)	500	-	250	250	-	-	-	-	-	-	-
28 Utbedring gammel svømmehall varmtvannsbasert Berse Gård (6902106)	2 500	-	500	500	500	500	500	-	-	-	-
29 Avskotbedring tilkaltrom Kulturhuset (6902107)	12 500	-	500	12 000	-	-	-	-	-	-	-
30 Utbedring kunstaresbassen Levernerv (6202109)	6 500	-	2 000	4 500	-	-	-	-	-	-	-
31 Biler og maskiner (6852103)	15 120	-	3 570	4 550	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
32 Utlasing av fossilt brensel	16 400	-	13 400	3 000	-	-	-	-	-	-	-
Kirken											
33 Handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder (8402001)	4 000	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
34 Maskiner og utstyr på kirkegårdene (8402002)	3 000	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
SUM IGANGSATTE INVESTERINGER	1 306 320	19 850	51 695	217 150	355 700	188 900	258 275	180 000	18 250	8 250	8 250
NYE INVESTERINGER (BRUTTO)											
Fellessjener											
35 Innkjøp av nye biler	80 000	-	-	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Helse og omsorg											
36 Bolger til en brukerguppe med utfordringer knyttet til adferd og oppfølging	15 625	-	-	5 400	5 225	5 000	-	-	-	-	-
37 Bolger for mennesker med utviklingshemming	54 900	-	-	2 600	2 600	25 000	24 700	-	-	-	-
38 Holbeivens bodelsskap	19 150	-	-	4 400	-	1 000	13 750	-	-	-	-
39 Marivæns bodelsskap	16 750	-	-	2 000	-	1 000	13 750	-	-	-	-
40 Sykehjemsplasser	170 000	-	-	3 000	30 750	32 000	2 000	102 250	-	-	-
41 Fjærevæn 6 boliger + personalbase	13 500	-	-	1 500	-	-	-	12 000	-	-	-
42 Charlottenlund	21 400	-	-	1 400	-	-	-	20 000	-	-	-
43 Kjøkkenfjerner - totalrenovere kjøkkenet på Berge gård	4 000	-	500	3 500	-	-	-	-	-	-	-
44 Brannavik Frivollun	4 550	-	-	4 550	-	-	-	-	-	-	-
45 Brannentral og boligventilasjon Kirkega og Ebbelgate	2 100	-	-	2 100	-	-	-	-	-	-	-
46 Nødstrøm Berge gård og Frivollun	1 740	-	-	1 740	-	-	-	-	-	-	-
47 Møbler/ inventar Feviktn og Frivollun	1 000	-	-	300	300	400	-	-	-	-	-
48 Oppgradering av avdelingskjøkkener Feviktn og Frivollun	2 100	-	-	700	700	700	-	-	-	-	-
49 Traverser - takhiser	600	-	-	200	200	200	200	-	-	-	-
50 Bod Landvåtn 16 - 7	200	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-
51 Legevakta	25 000	-	-	-	25 000	-	-	-	-	-	-
52 KØH	11 924	-	-	-	11 924	-	-	-	-	-	-
Kultur og oppvekst											
53 Grupperom Hoviga ungdomsskole	1 500	-	-	1 500	-	-	-	-	-	-	-
54 Tabekkling Landvå skole	2 000	-	-	-	2 000	-	-	-	-	-	-
55 Grinestad kulturhus - nye prosjekter	3 000	-	-	-	1 000	2 000	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø											
56 Park Campus	4 750	-	-	2 750	2 000	-	-	-	-	-	-
57 Opprusting av lekplass/næringsanlegg	4 000	-	-	500	500	500	500	500	500	500	500
58 Moyveien	3 000	-	-	-	500	2 500	-	-	-	-	-
59 Gravplasser Landvå nedre kirkegård	6 750	-	-	750	-	-	-	6 000	-	-	-
60 Reguleringsarbeid gravplasser nye Fevik kirke	6 750	-	-	750	-	-	-	6 000	-	-	-
61 Videreutvikling Grinestad Rådhus inkl. radonsanering	22 400	-	-	1 200	1 200	-	-	10 000	10 000	-	-
62 Konfyvern til alle kommunale leiligheter	780	-	-	780	-	-	-	-	-	-	-
63 Leggskiltebygginge installasjoner	1 700	-	-	600	600	500	-	-	-	-	-
64 Selge liten lift og kjøpe ny	630	-	-	630	-	-	-	-	-	-	-
65 Nytt løpedekke Levernerv	1 500	-	-	750	750	-	-	-	-	-	-
66 Nye smarte søppeldunker	1 700	-	-	400	400	450	450	-	-	-	-
67 Oppgradering av gatelys	9 000	-	-	4 000	5 000	-	-	-	-	-	-
68 Robottilippe	1 250	-	-	500	250	250	250	-	-	-	-
69 Trafikksikkerhetsmidler	6 000	-	-	750	750	750	750	750	750	750	750
70 Totalstasjoner (avansert oppmålingskikkert)	800	-	-	400	400	-	-	-	-	-	-
71 Dagsstuehytta	300	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-
72 Flyende badstue	600	-	-	300	300	-	-	-	-	-	-
73 Kunstgress Hoviga	4 350	-	-	4 350	-	-	-	-	-	-	-
74 Enhet for investeringsprosjekter	71 000	-	-	8 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Kirken											
75 Renovering av kjøl i Grinestad kapell	500	-	-	500	-	-	-	-	-	-	-
76 Kunstetrik utstyking Grinestad kapell	1 250	-	-	-	1 250	-	-	-	-	-	-
77 Lysinstallasjon Fjære og Landvå	800	-	-	400	400	-	-	-	-	-	-
78 Tak og overflatebehandling Landvå kirke	1 400	-	-	1 400	-	-	-	-	-	-	-
79 Vannskillelegg Grinestad kirke	2 800	-	-	250	2 550	-	-	-	-	-	-
80 Vannskillelegg Landvå kirke	1 900	-	-	200	200	1 700	-	-	-	-	-
81 Vannskillelegg Eide kirke	1 400	-	-	200	200	1 200	-	-	-	-	-
SUM NYE INVESTERINGER	668 349	-	500	69 900	120 799	94 550	75 350	176 500	30 250	20 250	20 250
SUM IGANGSATTE OG NYE INVESTERINGER	1 974 669	19 850	52 195	287 050	476 499	283 450	333 625	356 500	48 500	28 500	28 500

MOMSREFUSION										
INVESTERINGSPROGRAM 2022-2029	TOTAL	FAKTISSK ~2020	ESTIMERT 2021	INVESTERINGSPROGRAM						
				2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
IGANGSATTE INVESTERINGER (BRUTTO):										
Fellessjenester										
1 Egenkapitalanskudd KLP (882001)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Egenkapitalanskudd KLP syklopl (882002)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse og omsorg										
3 Velferdsteknologi, natlitsen (8701402)	-1 510	-260	-100	-100	-150	-150	-150	-150	-150	-150
4 6 småttår (6901601)	-2 800	-1 800	-20	-800	-820	-	-	-	-	-
5 Epikhavens bofellesskap (6901824)	-4 800	-10	-40	-1 200	-3 550	-	-	-	-	-
6 Frivollun og GROM - ombygging (6901806)	-5 100	-440	-	-1 000	-3 000	-660	-	-	-	-
7 Barnebolig (6902001)	-6 750	-10	-1 300	-2 000	-3 440	-	-	-	-	-
8 Forflyttingshjelpemidler og annet pasientrelatert utstyr (6902002)	-1 060	-	-20	-200	-120	-120	-120	-120	-120	-120
9 Kjøkkenmaskiner - inventar (6902102)	-1 000	-	-120	-120	-120	-120	-120	-120	-120	-120
Kultur og oppvekst										
10 Kulturhuset - utbedring og fornyelse av Pan og Veske Hallvard (6901709)	-2 150	-370	-70	-200	-1 310	-200	-	-	-	-
11 Grinestad kulturhus - nytt lydteknisk utrustningsanlegg i Pan (6901810)	-1 550	-	-30	-200	-920	-400	-	-	-	-
12 Grinestad kulturhus - nytt inngangsparti, foaje og scenegang (6901809)	-2 100	-40	-20	-40	-	-	-	-	-2 000	-
13 Svømmehall (6901908)	-52 481	-200	-5	-400	-400	-	-25 714	-25 763	-	-
14 Fjære skole (6902003)	-42 780	-500	-1 000	-16 300	-24 980	-	-	-	-	-
15 Hoviga barneskole (6902104)	-81 800	-50	-300	-12 050	-24 000	-32 000	-13 400	-	-	-
16 Vanningsystemer skoler (6902105)	-1 000	-	-200	-800	-	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø										
17 GSV Østerhusmonen (6851816)	-640	-120	-	-	-100	-420	-	-	-	-
18 Enøkavestruer etter energimerking (6851806)	-4 080	-180	-1 400	-600	-1 200	-700	-	-	-	-
19 Opprusting av Torvet (6851908)	-2 620	-300	-10	-	-1 070	-1 240	-	-	-	-
20 Kjøstøt (6851811)	-240	-	-	-240	-	-	-	-	-	-
21 Tiltak i smaa og små broene (6851904)	-100	-	-	-	-	-100	-	-	-	-
22 Gangsikkerhet Frivollun (6851813)	-2 000	-10	-	-	-	-190	-1 800	-	-	-
23 GSV og andre veikiltak i sentrum (6851203)	-800	-260	-	-	-	-120	-420	-	-	-
24 Byggingssesjonse tilpasninger brukere (6901312)	-360	-	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40
25 Sorenskivergløden (6851808)	-800	-	-400	-480	-	-	-	-	-	-
26 Omne - vei (6852101)	-5 400	-	-200	-600	-4 600	-	-	-	-	-
27 Gjestehavna - forprosjekt opprusting (6852102)	-100	-	-50	-50	-	-	-	-	-	-
28 Utbedring gammel svømmehall varmtvannsbassene Berge Gård (6902106)	-500	-	-100	-100	-100	-100	-	-	-	-
29 Avviksbedring tilfylltøst Kulturhuset (6902107)	-2 500	-	-100	-2 400	-140	-140	0	0	0	0
30 Utbedring kunstaresbanen Levermyr (6202109)	-1 300	-	-400	-900	-	-	-	-	-	-
31 Biler og maskiner (6852103)	-3 024	-	-714	-910	-200	-200	-200	-200	-200	-200
32 Utlasing av fossilt brensel	-3 280	-	-2 680	-600	-	-	-	-	-	-
Kirken										
33 Handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder (8402001)	-800	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80
34 Maskiner og utstyr på kirkegårdene (8402002)	-600	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60
SUM IGANGSATTE INVESTERINGER	-236 185	-3 970	-9 459	-42 558	-70 260	-36 900	-42 284	-26 533	-2 770	-770
NYE INVESTERINGER (BRUTTO)										
Fellessjenester										
35 Innkjøp av nye biler	-16 000	-	-	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Helse og omsorg										
36 Bolger til en brukerguppe med utfordringer knyttet til adferd og oppfølging	-3 125	-	-	-1 080	-1 045	-1 000	-	-	-	-
37 Bolger for mennesker med utviklingshemming	-10 980	-	-	-520	-520	-5 000	-4 940	-	-	-
38 Hovveien bofellesskap	-3 830	-	-	-800	-	-200	-2 750	-	-	-
39 Mariviken bofellesskap	-3 350	-	-	-400	-	-200	-2 750	-	-	-
40 Sykehjems plasser	-34 000	-	-	-600	-6 150	-6 400	-400	-20 450	-	-
41 Fjærevien 6 boliger + personalbase	-2 700	-	-	-300	-	-	-	-2 400	-	-
42 Charlottenlund	-4 200	-	-	-280	-	-	-	-4 000	-	-
43 Kjøkkenstasjon - totalrenovering kjøkkenet på Berge gård	-800	-	-100	-700	-	-	-	-	-	-
44 Brannavik Frivollun	-910	-	-	-910	-	-	-	-	-	-
45 Brannentral og boligventilasjon Kirkega og Ebbelgate	-420	-	-	-420	-	-	-	-	-	-
46 Nødstrøm Berge gård og Frivollun	-348	-	-	-348	-	-	-	-	-	-
47 Møbler/ inventar Feviktun og Frivollun	-200	-	-	-60	-60	-80	-	-	-	-
48 Oppgradering av avdelingskjøkkener Feviktun og Frivollun	-420	-	-	-140	-140	-140	0	0	0	0
49 Traverser - takhieser	-120	-	-	0	-40	-40	-40	0	0	0
50 Bod Landviktun 16 - 7	-40	-	-	0	-40	0	0	0	0	0
51 Legevakta	-5 000	-	-	0	-5 000	0	0	0	0	0
52 KØH	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Kultur og oppvekst										
53 Grupperom Hoviga ungdomsskole	-300	-	-	-300	-	-	-	-	-	-
54 Takbekking Landvik skole	-400	-	-	-	-400	-	-	-	-	-
55 Grinestad kulturhus - nye prosjekter	-600	-	-	-	-200	-400	-	-	-	-
Sandfars og miljø										
56 Park Campus	-950	-	-	-550	-400	-	-	-	-	-
57 Opprusting av lekoplass/møterom/leiligg	-800	-	-	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100
58 Moyveien	-600	-	-	-	-100	-500	-	-	-	-
59 Gravplasser Landvik nedre kirkegård	-1 350	-	-	-150	-	-	-1 200	-	-	-
60 Reguleringsarbeid gravplasser nye Fevik kirke	-1 350	-	-	-150	-	-	-1 200	-	-	-
61 Videreutvikling Grinestad Rådhus inkl. radonsanering	-4 480	-	-	-240	-240	-	-	-2 000	-2 000	-
62 Kjøkkensystemer til alle kommunale leiligheter	-156	-	-	-156	-	-	-	-	-	-
63 Legioendoflyttinge installasjoner	-340	-	-	-120	-120	-100	-	-	-	-
64 Selge liten lift og kjøpe ny	-126	-	-	-126	-	-	-	-	-	-
65 Nytt løpedekke Levermyr	-300	-	-	-150	-150	-	-	-	-	-
66 Nye smarte søppeldunker	-340	-	-	-80	-80	-90	-90	-	-	-
67 Oppgradering av gatelys	-1 800	-	-	-800	-1 000	-	-	-	-	-
68 Robotklippe	-250	-	-	-100	-50	-50	-	-	-	-
69 Trafikksikkerhetsmidler	-1 200	-	-	-150	-150	-150	-150	-150	-150	-150
70 Totalstasjoner (avansert oppmålingskikkert)	-160	-	-	-	-80	-80	-	-	-	-
71 Dagsstue	-60	-	-	-	-60	-	-	-	-	-
72 Flyende badstue	-120	-	-	-60	-60	-	-	-	-	-
73 Kunstgress Hoviga	-870	-	-	-	-870	-	-	-	-	-
74 Enhet for investeringsprosjekter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirken										
75 Renovering av kjøl i Grinestad kapell	-100	-	-	-100	-	-	-	-	-	-
76 Kunstetisk utrustning Grinestad kapell	-250	-	-	-	-250	-	-	-	-	-
77 Lysinstallasjon Fjære og Landvik	-160	-	-	-80	-80	-	-	-	-	-
78 Tak og overflatebehandling Landvik kirke	-280	-	-	-280	-	-	-	-	-	-
79 Vannskillelegg Grinestad kirke	-560	-	-	-50	-510	-	-	-	-	-
80 Vannskillelegg Landvik kirke	-380	-	-	-	-40	-340	-	-	-	-
81 Vannskillelegg Eide kirke	-280	-	-	-	-40	-240	-	-	-	-
SUM NYE INVESTERINGER	-105 085	-	-100	-12 380	-19 975	-17 110	-13 270	-33 500	-4 250	-2 250
SUM IGANGSATTE OG NYE INVESTERINGER	-341 270	-3 970	-9 559	-54 938	-90 235	-54 010	-55 474	-60 033	-7 020	-3 020

NETTOTALL (EKSKL. MOMS OG ETTER TILSKUDD)											
INVESTERINGSPROGRAM 2022-2029											
	NETTO RAVNNE	FAKTISSK <-2020	ESTIMERT 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
IGANGSATTE INVESTERINGER (BRUTTO):											
Fellesjenester											
1 Egenkapitalanskudd KLP (882001)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Egenkapitalanskudd KLP sykopl (882002)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse og omsorg											
3 Velferdsteknologi, nattilsyn (8701402)	6 040	1 040	400	400	600	600	600	600	600	600	600
4 6 småttår (6901601)	9 200	4 320	80	2 520	2 280	-	-	-	-	-	-
5 Epilektiven bofellesskap (6901824)	200	40	160	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Frivollun og GROM - ombygging (6901806)	15 400	1 760	-	3 000	9 000	1 640	-	-	-	-	-
7 Barnebolig (6902001)	17 760	40	5 200	8 000	4 520	-	-	-	-	-	-
8 Forflytningssjåpørmøller og smert pasientrelatert utstyr (6902002)	4 240	-	80	800	480	480	480	480	480	480	480
9 Kjøkkenmaskiner - inventar (6902102)	4 320	-	480	480	480	480	480	480	480	480	480
Kultur- og oppvekst											
10 Kulturhuset - utbedring og fornyelse av Pan og Veske Hallvard (6901709)	8 200	1 480	280	800	4 840	800	-	-	-	-	-
11 Grinestad kulturhus - nytt lydteknisk utrustningsanlegg i Pan (6901810)	4 600	-	120	800	2 080	1 600	-	-	-	-	-
12 Grinestad kulturhus - nytt inngangsparti, foaje og scenemenging (6901809)	8 400	160	80	160	-	-	-	-	-	-	-
13 Svømmehall (6901908)	258 319	800	20	1 600	1 600	-	127 011	127 288	-	-	-
14 Fjære skole (6902003)	171 120	2 000	4 000	65 200	99 920	-	-	-	-	-	-
15 Holviga barneskole (6902104)	327 200	200	1 200	48 200	96 000	128 000	53 600	-	-	-	-
16 Vanningsystemer skoler (6902105)	4 000	-	800	3 200	-	-	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø											
17 GSV Østerhusmonen (6851816)	2 560	480	-	-	400	1 680	-	-	-	-	-
18 Enkavesteringer etter energimerking (6851806)	16 320	720	5 600	2 400	4 800	2 800	-	-	-	-	-
19 Opprusting av Torvet (6851908)	10 480	1 200	40	-	4 280	4 960	-	-	-	-	-
20 Kjøstøt (6851811)	960	-	-	960	-	-	-	-	-	-	-
21 Tilbak i smaa og små brenn (6851904)	400	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-
22 Gangsikkerhet Frivollun (6851813)	8 000	40	-	-	-	760	7 200	-	-	-	-
23 GSV og andre veikalk i sentrum (6851203)	3 200	1 040	-	-	-	480	1 680	-	-	-	-
24 Byvanningsanlegg tilsvinnings brukere (6901312)	1 440	-	160	160	160	160	160	160	160	160	160
25 Soremskivestering (6851808)	3 520	-	1 600	1 920	-	-	-	-	-	-	-
26 Omne - vei (6852101)	21 600	-	800	2 400	18 400	-	-	-	-	-	-
27 Gjestehavna - forprosjekt opprusting (6852102)	400	-	200	200	-	-	-	-	-	-	-
28 Utbedring gammel svømmehall varmtvannsbassene Berge Gård (6902106)	2 000	-	400	400	400	400	400	-	-	-	-
29 Avviksbedring tilkaltrom Kulturhuset (6902107)	4 500	-	400	600	-	-	-	-	-	-	-
30 Utbedring kunststøpsbanen Levernmyr (6202109)	4 200	-	1 600	2 600	-	-	-	-	-	-	-
31 Biler og maskiner (6852103)	12 096	-	2 856	3 640	800	800	800	800	800	800	800
32 Utlasing av fossilt brensel	9 560	-	10 720	-1 160	-	-	-	-	-	-	-
Kirken											
33 Handlingsprogram kirkelyg og kirkegårder (8402001)	3 200	320	320	320	320	320	320	320	320	320	320
34 Maskiner og utstyr på kirkegårdene (8402002)	2 400	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240
SUM IGANGSATTE INVESTERINGER	947 836	15 880	37 837	155 340	251 600	146 600	192 971	130 368	11 080	3 080	3 080
NYE INVESTERINGER (BRUTTO)											
Fellesjenester											
35 Innkjøp av nye biler	64 000	-	-	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Helse og omsorg											
36 Boliger til en brukerguppe med utfordringer knyttet til adferd og oppfølging	6 340	-	-	4 320	2 020	-	-	-	-	-	-
37 Boliger for mennesker med utviklingshemming	31 600	-	-	2 080	2 080	20 000	7 440	-	-	-	-
38 Hollevien bofellesskap	15 320	-	-	1 520	-	800	11 000	-	-	-	-
39 Marviken bofellesskap	13 400	-	-	1 600	-	800	11 000	-	-	-	-
40 Sykehjemsplasser	85 000	-	-	2 400	24 600	15 475	-8 000	81 800	-11 275	-	-
41 Fjærevan 6 boliger + personalbase	10 800	-	-	1 200	-	-	-	9 600	-	-	-
42 Charlottenlund	17 120	-	-	1 120	-	-	-	16 000	-	-	-
43 Kjøkkenstøper - totalrenovering kjøkkenet på Berge gård	3 200	-	400	3 200	-	-	-	-	-	-	-
44 Branavik Frivollun	3 640	-	-	3 640	-	-	-	-	-	-	-
45 Brannsentral og boligventilasjon Kirkega og Ebbelgate	1 680	-	-	1 680	-	-	-	-	-	-	-
46 Nødstrom Berge gård og Frivollun	1 392	-	-	1 392	-	-	-	-	-	-	-
47 Møbler/ inventar Fevikun og Frivollun	800	-	-	240	240	320	-	-	-	-	-
48 Oppgradering av avdelingskjøkkener Fevikun og Frivollun	1 600	-	-	600	560	560	-	-	-	-	-
49 Traverser - takheiser	480	-	-	160	160	160	-	-	-	-	-
50 Bod Landvåkun 16 - 7	160	-	-	160	-	-	-	-	-	-	-
51 Legevakta	20 000	-	-	-	20 000	-	-	-	-	-	-
52 KØH	11 924	-	-	-	11 924	-	-	-	-	-	-
Kultur og oppvekst											
53 Grupperom Holvika ungdomsskole	1 200	-	-	1 200	-	-	-	-	-	-	-
54 Tåbekking Landvik skole	1 600	-	-	-	1 600	-	-	-	-	-	-
55 Grinestad kulturhus - nye prosjektoer	2 400	-	-	-	800	1 600	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø											
56 Park Campus	3 800	-	-	2 200	-	-	-	-	-	-	-
57 Opprusting av lekplass/turnmiljøanlegg	3 200	-	-	400	400	400	400	400	400	400	400
58 Moyveien	2 400	-	-	-	400	2 000	-	-	-	-	-
59 Gravplasser Landvik nedre kirkegård	5 400	-	-	600	-	-	-	4 800	-	-	-
60 Reguleringsarbeid gravplasser nye Fevik kirke	5 400	-	-	600	-	-	-	4 800	-	-	-
61 Videreutvikling Grinestad Rådhus inkl. radonsanering	17 920	-	-	960	960	-	-	8 000	8 000	-	-
62 Konfyvern til alle kommunale leiligheter	624	-	-	624	-	-	-	-	-	-	-
63 Leggskilfotbygginge installasjoner	1 360	-	-	480	480	400	-	-	-	-	-
64 Selge liten lift og kjøpe ny	354	-	-	354	-	-	-	-	-	-	-
65 Nytt løpedekke Levernmyr	1 200	-	-	600	600	-	-	-	-	-	-
66 Nye smarte søppeldunker	1 360	-	-	320	320	360	360	-	-	-	-
67 Oppgradering av gatelys	7 200	-	-	3 200	4 000	-	-	-	-	-	-
68 Robotlappere	1 000	-	-	400	200	200	200	-	-	-	-
69 Trafikksikkerhetsmidler	3 071	-	-	600	-	-	71	600	600	600	600
70 Totalstasjoner (avansert oppmålingskikkert)	640	-	-	-	320	320	-	-	-	-	-
71 Dagsstarbotta	240	-	-	-	240	-	-	-	-	-	-
72 Flyende badstuer	480	-	-	-	240	240	-	-	-	-	-
73 Kunstgress Holviga	3 480	-	-	-	3 480	-	-	-	-	-	-
74 Enhet for investeringsprosjekter	71 000	-	-	8 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Kirken											
75 Renovering av kjøl i Grinestad kapell	400	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-
76 Kunstetrik utrusting Grinestad kapell	1 000	-	-	-	1 000	-	-	-	-	-	-
77 Lysinstallasjon Fjære og Landvik	640	-	-	320	320	-	-	-	-	-	-
78 Tak og overflatebehandling Landvik kirke	1 120	-	-	1 120	-	-	-	-	-	-	-
79 Vannskillemegg Grinestad kirke	2 240	-	-	200	2 040	-	-	-	-	-	-
80 Vannskillemegg Landvik kirke	1 520	-	-	-	160	1 360	-	-	-	-	-
81 Vannskillemegg Eide kirke	1 120	-	-	-	160	960	-	-	-	-	-
SUM NYE INVESTERINGER	431 905	-	400	57 370	98 064	62 715	39 631	143 000	-5 275	18 000	18 000
SUM IGANGSATTE OG NYE INVESTERINGER	1 379 741	15 880	38 237	212 710	349 664	209 315	232 602	273 368	5 805	21 080	21 080

TILSKUDD										
INVESTERINGSPROGRAM 2022-2029	FAKTSK -<2020	ESTIMERT 2021	INVESTERINGSPROGRAM							
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
IGANGSATTE INVESTERINGER (BRUTTO):										
Fellessjener										
1 Egeskapsfællesskudd KLP (882001)	-32 400	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
2 Egeskapsfællesskudd KLP sykopl (882002)	-7 200	-800	-800	-800	-800	-800	-800	-800	-800	-800
Helse og omsorg										
3 Velferdsteknologi, nattlysn (8701402)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 6 småttår (6901601)	-	-2 000	-	-1 000	-1 000	-	-	-	-	-
5 Epikshaven bofellesskap (6901824)	-19 000	-	-	-800	-14 200	-	-	-	-	-
6 Frivollun og GROM - ombygging (6901806)	-5 000	-	-	-1 000	-3 000	-1 000	-	-	-	-
7 Barnebolg (6902001)	-9 240	-	-	-	-9 240	-	-	-	-	-
8 Forflyttingshjelpemidler og annet pasientrelatert utstyr (6902002)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Kjøkkenmaskiner - inventar (6902102)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kultur og oppvekst										
10 Kulturhuset - utbedring og fornyelse av Pan og Veske Hallvard (6901709)	-400	-	-	-400	-	-	-	-	-	-
11 Grimstad kulturhus - nytt lydteaterakustikkrom i Pan (6901810)	-1 600	-	-	-1 600	-	-	-	-	-	-
12 Grimstad kulturhus - nytt inngangsparti, foaje og scenegang (6901809)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Svømmehall (6901908)	-37 400	-	-	-	-	-18 700	-18 700	-	-	-
14 Fjære skole (6902003)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15 Hovviga barneskole (6902104)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Vanningsystemer skoler (6902105)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø										
17 GSV Østerhusmonen (6851816)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Enøkavestringer etter energimerking (6851806)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Opprusting av Torvet (6851908)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Kystst (6851811)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Tilbak i smaa og små byrom (6851904)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22 Gangsikkerhet Frivollun (6851813)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 GSV og andre veikant i sentrum (6851203)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Byggingssesstas tilstøtninger brukere (6901312)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sorenskivergløden (6851808)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Omre - vei (6852101)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27 Gjestehavna - forprosjekt opprusting (6852102)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28 Utbedring gammel svømmehall varmtvannsbasseng Berse Gård (6902106)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 Avviksbedring tilkaltrom Kulturhuset (6902107)	-3 500	-	-	-3 500	-	-	-	-	-	-
30 Utbedring kunstaresbanen Levermyr (6202109)	-1 000	-	-	-1 000	-	-	-	-	-	-
31 Biler og maskiner (6852103)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Utfasing av fossilt brensel	-3 500	-	-	-3 500	-	-	-	-	-	-
Kirken										
33 Handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder (8402001)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Maskiner og utstyr på kirkegårdene (8402002)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM IGANGSATTE INVESTERINGER	-122 300	-	-4 400	-19 260	-33 840	-5 400	-23 100	-23 100	-4 400	-4 400
NYE INVESTERINGER (BRUTTO)										
Fellessjener										
35 Innkjøp av nye biler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse og omsorg										
36 Boliger til en brukergruppe med utfordringer knyttet til adferd og oppfølging	-6 160	-	-	-2 160	-4 000	-	-	-	-	-
37 Boliger for mennesker med utviklingshemming	-12 320	-	-	-	-	-12 320	-	-	-	-
38 Hovveien bofellesskap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39 Marviken bofellesskap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40 Sykehjems plasser	-51 000	-	-	-	-	-10 125	-9 600	-	-31 275	-
41 Fjæreveien 6 boliger + personalbase	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42 Charlottenlund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43 Kjøkkenjerner - totalrenovere kjøkkenet på Berge gård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44 Brannavik Frivollun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45 Brannentral og boligventilasjon Kirkenga og Ebbelgate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46 Nødstrøm Berge gård og Frivollun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47 Møbler/ inventar Fevikun og Frivollun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48 Oppgradering av avdelingskjøkkener Fevikun og Frivollun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49 Traverser - takhieser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 Bod Landvåktun 16 - 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51 Legevakta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52 KOH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kultur og oppvekst										
53 Grupperom Hovviga ungdomsskole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54 Takbekking Landvik skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55 Grimstad kulturhus - nye prosjektoer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandfars og miljø										
56 Park Campus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57 Opprusting av lekoplass/turnomlegg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58 Moyveien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
59 Gravplasser Landvik nedre kirkegård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60 Reguleringsarbeid gravplasser nye Fevik kirke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61 Videreutvikling Grimstad Rådhus inkl. radonsanering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62 Kjøkkenfryser til alle kommunale leiligheter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63 Legemiddelbygginge installasjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64 Selge liten lift og kjøpe ny	-150	-	-	-150	-	-	-	-	-	-
65 Nytt løpedekke Levermyr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66 Nye smarte søppeldunker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
67 Oppgradering av gatelys	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68 Robotlapper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
69 Trafikksikkerhetsmidler	-1 729	-	-	-600	-600	-529	-	-	-	-
70 Totalstasjoner (avansert oppmålingskikkert)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
71 Dagsstuehytta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
72 Flytende badstue	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73 Kunstgress Hovviga	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
74 Enhet for investeringsprosjekter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirken										
75 Renovering av kjøl i Grimstad kapell	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
76 Kunstnerisk utstyking Grimstad kapell	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
77 Lysinstallasjon Fjære og Landvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
78 Tak og overflatebehandling Landvik kirke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
79 Vannskillelegg Grimstad kirke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80 Vannskillelegg Landvik kirke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81 Vannskillelegg Eide kirke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM NYE INVESTERINGER	-71 359	-	-	-150	-2 760	-14 725	-22 449	-	-31 275	-
SUM IGANGSATTE OG NYE INVESTERINGER	-193 659	-	-4 400	-19 410	-36 600	-20 125	-45 549	-23 100	-35 675	-4 400